

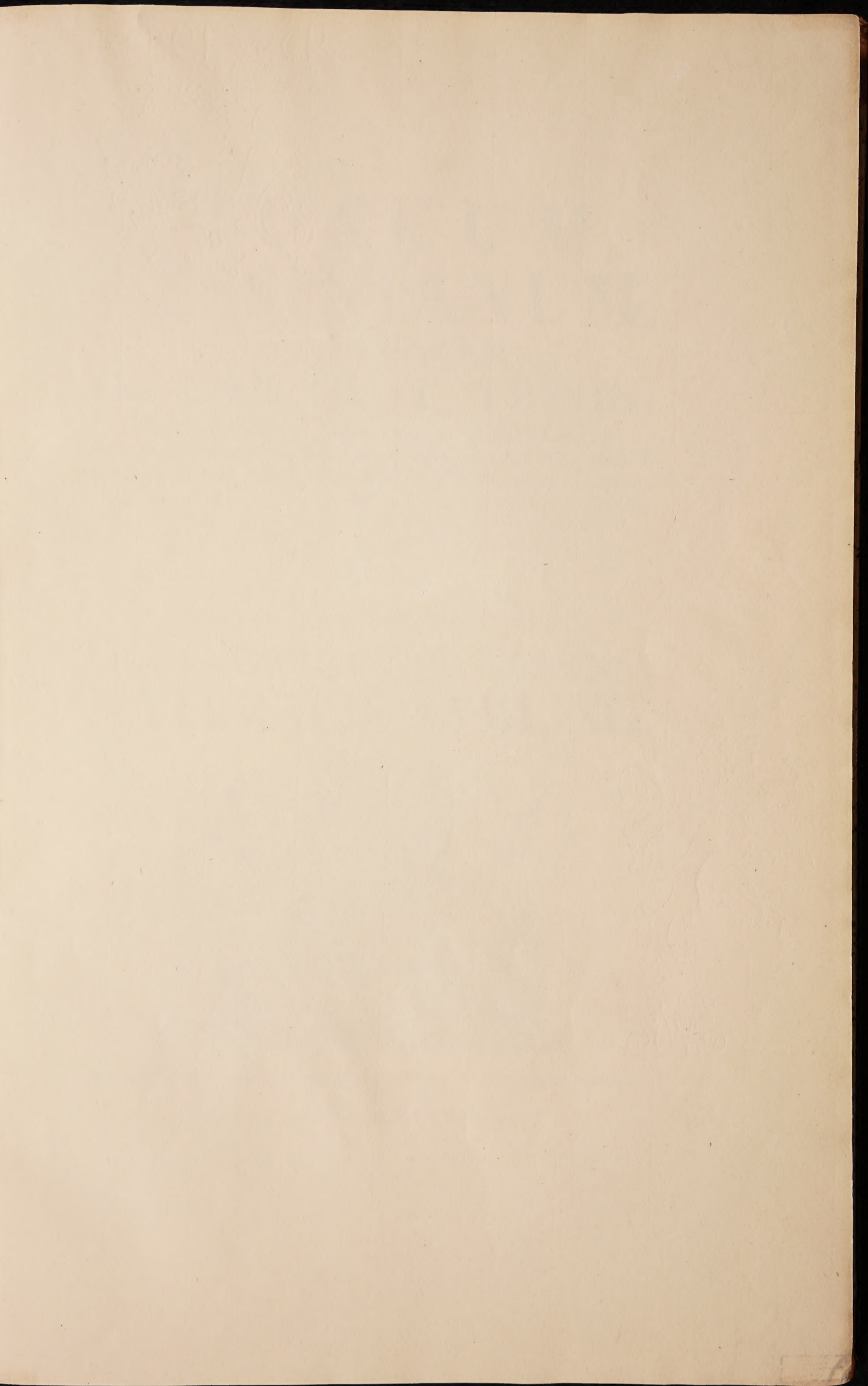

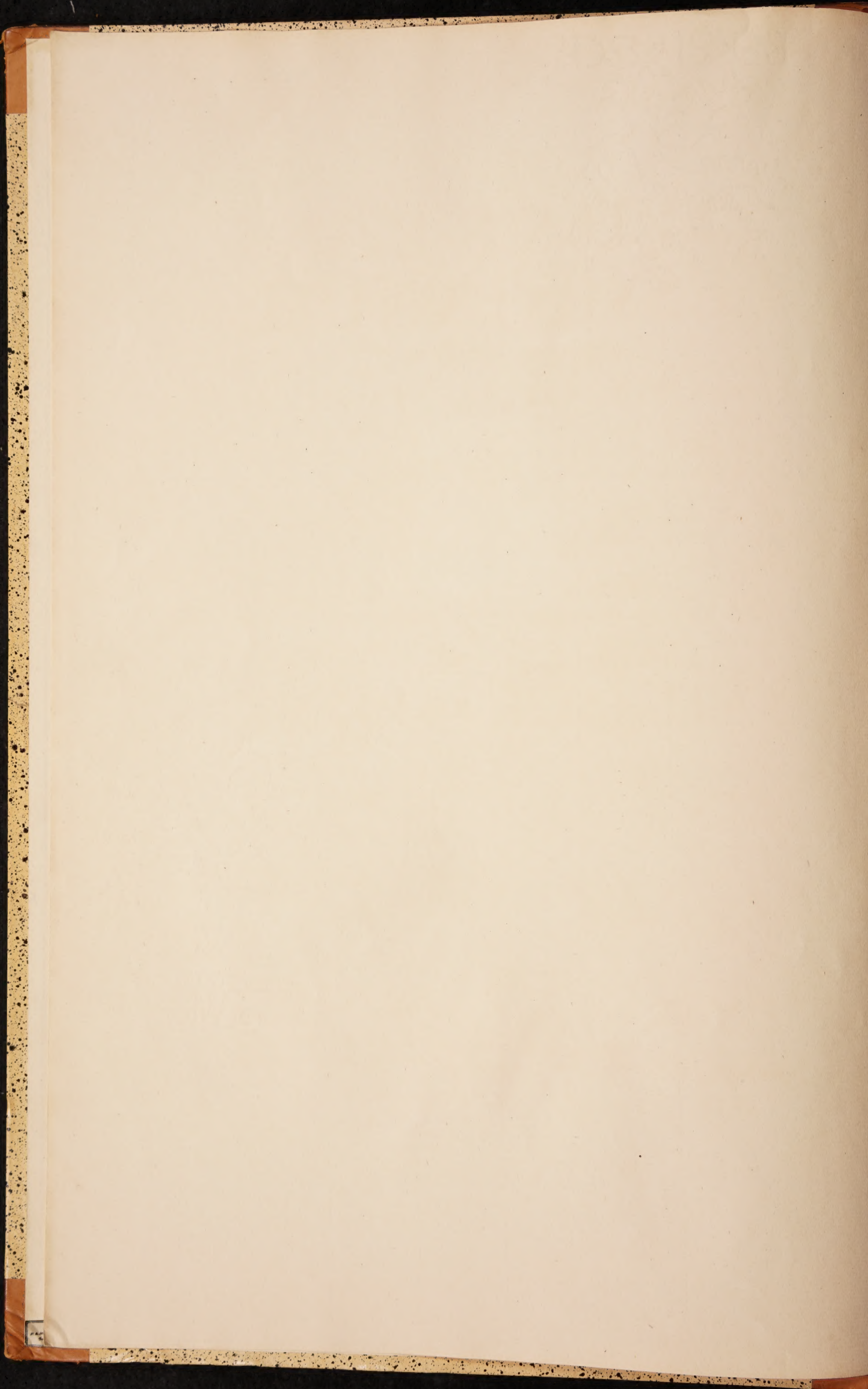
G. Brusewitz, Lissinge

EX LIBRIS

GUNNAR
BRUSEWITZ

MUSEUM TESSINIANUM,

OPERA
ILLUSTRISSIMI COMITIS,

DOM. CAR. GUST. TESSIN,

REGIS REGNIQUE SVIOGOTHICI SENATORIS,
REGIÆ CANCELLARIÆ PRÆSIDIS, AD AULAM REGIAM SUMMI MARESCHALLI,
EDUCATIONI R. CELS. PRINCIP. HERED. GUSTAVI PRÆFECTI, ACADEMIÆ
ABOENSIS CANCELLARII, ORDINIS S. R. M. SERAPHINORUM EQUITIS
AURATI ET COMMENDATORIS, NEC NON OMNIUM S. R. M. SVECIÆ
ORDINUM CANCELLARII, EQUITISQUE AURATI
DE AQUILA NIGRA,
COLLECTUM.

—•••••—

HANS EXCELLENCE, RIKS-RÅDETS &c.

HERR GR. CARL GUST. TESSINS
NATURALIE-SAMLING.

H O L M I Æ

Apud LAURENTIUM SALVIUM 1753.

MUSEUM

INSTITUTION

OF THE

ROYAL SOCIETY

OF LONDON

AND

THE

PHILOSOPHICAL SOCIETY

OF GLOUCESTER

AND

THE

PHILOSOPHICAL SOCIETY

OF BRISTOL

AND

THE

PHILOSOPHICAL SOCIETY

OBSERVATIO. ANMARKNING.

ensebunt forte
multi, jaclan-
tia & philantia
deberi, quod
huncce Colle-
ctionum mea-

rum indicem in lucem edam
publicam.

Prima quoque specie, ab
iniquis ejusmodi judicibus sta-
re videbitur ratio.

Fortunæ Lusus, temporum
vicissitudines, & gravia, qui-
bus defunctus sum, munia, non
integras hisce aliisque innocuis

de-

ången torde
skatta för en
verkan af
skryt och sjelf-
kärlek, at jag
låter denna

Förteckningen på mina Sam-
lingar komma i dagsljuset.

Vid första anseendet tor-
de också desse ogene doma-
re tyckas hafva rätt.

Lyckans lek, tidernas
omständigheter, och brå-
dare kall hafva ej tilstادت
mig, at fullkomligen inviga

)

mina

liciiis impendere siverunt ho-
rulas. Cum vero a labori-
bus laxandus animus, in il-
lis quidem potius terendum
pusillum, quod nactus sum otii,
existimavi, quam levibus e-
vanidisque gaudiis.

Hoc animi proposito addu-
ctus, primo Librorum, inde
Picturarum, & Sculpturae gra-
phidosque, tum denique Gem-
marum, & veterum ac recen-
tiorum Numismatum, conges-
sionem. Verbo: facilius mihi
foret ea enumerare singula, in-
quae indagandi studio incubui,
quam quae a me sunt praeter-
missa.

Fam si arbitrarer, horum
omnium penitissima cognitione
me esse imbutum, aut vero de
novis inexpertisque sternendis
semitis gloriarer, digna certe
risu proderetur stultitia; aliis
me occupationibus fors fatum-
que addixit.

Id unum expetivi, ut so-
lertes Sveciae incolas ad fruen-
dum meo supellectili incen-
derem:

mina stunder åt slika och
flera menlösa nöjen; men
som trålsamma förrättningar
behöfva hvila, ty har jag
tänkt snarare finna den uti
betraktelser öfver fallsynta
ting, än uti försvinnande
lustbarheter.

Sådan grundsats har
bragt mig, at i början samla
Böcker, dernåst Målningar,
Kopparstycken och Tek-
ningar, sedan skurna Stenar,
samt äldre och nyare Skå-
depenningar. Med et ord:
lättare vore mig, at uprä-
kna de delar, på hvilka min
nygirighet fallit, än dem,
hvilka jag å fido lemnat.

Trodde jag mig uti alt
detta äga den grundeligaste
insigt, eller berömde jag
mig, at kunna bana nya och
oförlökta vägar, så beginge
jag en åtlöje vård dårskap;
mit öde har mig andra slys-
lor ålagt.

Det enda jag sökt, har
varit, at upmuntra Sveriges
quicka inbyggare, at göra
sig

derem: credidique, inquiren-
di curam, mihi adeo jucun-
dam, saltem obtrectationi ob-
noxiam esse non posse.

*Id unum nunc expeto, ut,
in me aliisque informandis, a-
cumine proficiam perspicacis
Archiatri nostri, Domini CA-
ROLI LINNÆI, qui, meo roga-
tu, recensuit, ordine disposuit,
atque observationibus locuple-
tavit hunc Indicem, unius ea-
rum, queis potior, Collectio-
num.*

*Face ipsius prævia tanto
magis opus habeo, quod vix
annus est, ex quo coepi tam la-
te diffusam complecti scientiam,
ea quidem mente, ut vitæ in
posterum solitaria liberali con-
sulatur oblectamine.*

*De fido ipsius adjumento
hoc minus dubitare convenit,
quod sua me jam tum cobone-
statum voluit amicitia, quando
longinquis peregre fatigaba-
mur itineribus. Quid ergo
non ultra expecta vero, post-
quam,*

fig mit förråd til nytta; och
jag har trott, at min nöjsam-
ma nyfikenhet åtminstone
ej kunde vara tadel under-
gifven.

Det enda jag nu söker,
är, at, til min och andras
undervisning, nyttja vår
skarpflynta Archiaters Herr
CARL LINNÆI insigt, som,
på min anmodan, beha-
gat öfverse, i ordning brin-
ga, och med Anmärknin-
gar rikta, denna Förteknin-
gen, öfver en af mina nu å-
gande samlingar.

Desl ljus tarfvar jag så
mycket mera, som knappast
et år förflutit, sedan jag bör-
jat omfamna en så vidsträkt
Vetenskap, i tanka, at af den,
under en återstående enslig
lefnad, få göra mit tidsför-
drif.

Desl trogna bistånd är
mig så mycket såkrare, som
han hedrat mig med sin
vänskap, redan under den
tiden, då vi tråkade fiärran
aflågsna vågar: hvad mera
bör jag då förvänta, sedan
jag

quam, veluti prætentando,
Tramitem reperi, quem, in Or-
bis opportunitatem, Eruditis
prælucente exemplo, expedit
complanavitque?

Suum ipsi nunc attribuo
Laborem: ei soli acceptus fer-
tur honos; eidemque, hoc in
negotio, impense me obstrictum
fateor, memori gratoque sem-
per animo.

Quid ad DEI O. M. noti-
tiam, gloriam atque amorem
via magis compendiaria nos
ducit, quam si Illius Opera no-
scamus & extollamus? Quum
rite intelligam DEUM, mea
caussa cuncta condidisse, meos-
que in usus comparata instru-
xisse, utique percipiendum mi-
hi est, meum, omniumque a-
deo mortalium, donec aura
vescimur ætheria, præcipuum
esse officium, Conditoris pro-
pagare laudes, quantumque
fieri potest, admiranda rima-
ri facta. Hoc ipso, nulloque
alio fine, Ratio nobis est con-
cessa: id ni foret, sufficeret
omnino, communi animalium
gaudere instinctu, quo cuncta

jag samlande hittat den stig,
hvilken han, til verdens
beqvæmlighet, och flera Lär-
das efterdömen uprögt?

Honom tilägnar jag detta
dets egna arbete: honom
allena bör hedren, och ho-
nom tilärkänner jag, i det-
ta målet, all min tacksam-
het.

Hvad leder oss genare
til GUDS kannedom, til
GUDS Åra, och til GUDS
kärlek, än at känna och up-
höja Dets verk? när jag rätt
vet, at GUD, för min skul,
alt skapat, och all ting til min
nytta inrättat, så måste jag
ju begripa, at mit, och alla
människors yppersta kall på
jorden är, at utbreda Skapa-
rens Åra, och, så mycket
görligt vara kan, utansfaka
Dets under; Til den, och
ingen annan ånda, är oss
vårt Förnuft gifvit, ty eljest
behöfde vi ju endast den al-
männa Djur-driften, som lä-
rer alt hvad lif åger, at en-
kom

*viventia in sibi propria ac pe-
culiaria feruntur commoda.
Nunquid actuose naturæ par-
tem, aternæ vim sapientiæ, Ter-
ræ gremio Summus abdidisset
Arbiter, nisi & Instrumenta
simul creasset, occultis opibus
investigandis, explorandis æ-
stimandisque idonea?*

*Si hoc, uti par est, per-
penderemus, quis eo unquam
procederet temeritatis & im-
pudentiæ, ut adorandi Opifi-
cis evertere Instituta, ordinem
conturbare, sibi que concredita
bona prodigere vellet? Brevi-
ter ut dicam: ubinam inveni-
retur, qui non, suo ipsiusmet
persuasu, Ethicæ ac Philoso-
phiæ navaret operam?*

*An alia itaque, rationi
excolendæ, magis necessaria
suppetit materies, quam quæ,
uno eodemque tempore, me
reddit solidè Christianum, vi-
rumque vere probum & ho-
nestum?*

kom nyttja sina särskilda
fördelar. Monne GUD för-
dolt en del af sin Vidsoms
kraft i Jordenes sköte, så
framt Han ej skapat sådana
redskap, som förmådde dem
upleta, undersöka och vär-
dera.

Estersinnade vi detta rät-
teligen, ho kunde då någon-
sin vara så fräck och djärf,
at vilja störa Skaparens In-
sticketse, rubba Dets ord-
ning, och slösa Dets ombe-
trodda goda? kårt at säga:
hvar finnes då den männi-
ska, som ej, af egen öf-
vertygelse, fördes til Se-
dolåran, och verldsliga vis-
heten?

Gifves då väl något an-
gelågnare Förnufts ämne,
ån det, som på en gång, gör
mig til en grundad Christen,
en uplyst Människa, och
en årlig Man?

Cogi-

Be-

Cogita, quam comprehen-
 di prorsus nequeat *Majestas*
Divina, quodque nullos pot-
entiae agnoscat terminos: me-
mento te superbientem, haud
magis artificiosae esse structurae,
(animam si exceperis), quam
vermiculum vilissimum; atque
tum pecca, si audes!

Betänk hvad GUD är
 för et obegripeligt väsen-
 de, och för en Allrådan-
 de HERRE: Besinna, at du
 som yfves, ej är af konsti-
 gare sammanfåttning (sja-
 len undantagen), än den rin-
 gaste mask; och synda seda-
 dan, om du dristar!

LAPIDES

DIVIDUNTUR

IN

PETRAS,

QUÆ LAPIDES SIMPLICES.

MINERAS,

QUÆ COMPOSITOS.

FOSSILIA,

QUÆ MIXTOS
COMPREHENDUNT,

S T E N A R

FÖRDELAS

I

BERG-ARTER,

MALMER

OCH

GRUS-ARTER.

P E T R Æ . VITRESCENTES.

COS.

- Quadrum. 1. COS friabilis, particulis argilloso-glareosis. *Linn. Syst. nat. edit. 6. p. 147. n. 1.*
Cos, particulis minimis glareosis, mollis cædua. *Wall. mineralog. Svec. p. 75.*
Locus: Gotlandia ad Burfvicum, ubi foditur.
Lapis est cinereus, ubi finditur adpersus particulis micaceis. Effervesceat cum aqua forti, at non solvitur, indicio lapidem ortum ex Arena farinacea & Argilla calcarea, quod confirmatur ex strato terræ ad Sandbro Uplandia.
Ufus: ad ædes earumque fundamenta, caminorum ornamenta, cistas sepulcrales varie figuratur.
- calcarea. 2. COS friabilis, particulis calcareo-glareosis.
Calx hepatica. It. Westrogoth. 21.
Locus: Westrogothia, ubi constituit infimum stratum calcareum montis Kinna.
Lapis est cinereus, rudis. Effervesceat cum aqua forti & more Marmoris solvitur in terram albam calcaream, quam instar macule deponit; indicio lapidem ortum ex Arena farinacea & Creta rudi.
- farinacea. 3. COS friabilis, particulis farinaceis impalpabilibus.
Locus: Saxonia.
Lapis est friabilis, ungue in pollinem cedens: sæpe fissilis, superficie adpersa atomis micaceis: colore vario, sæpe flavescente.
- Cotricula. 4. COS friabilis, particulis glareosis impalpabilibus.
Locus: Westrogothia: Moeffeberg cum Petrificatis.
Bertelsdorf ad Femingen.
Edwardsdorf prope Pirnam.
Lapis est colore vario, particulis impalpabilibus, non effervesceat cum aqua forti.
5. COS

I. CLASSEN.

BERGARTER.

FLUSSTENAR

SAND-STEN.

1. SANDSTEN lös af ler och moaktigt gry. *Syst. nat. VI. p. 147. n. 1.* Quadersten.
 Snidarsten. *Wall. min. 75.*
Finnes och brytes vid Bursviken på Gotland.
 Stenen är grå och i klyften beströdd med fina skimmeraktiga particklar. Han gåser med skedvatten, men ej uplöses; här af sluter jag, at han blifvit hopsatt af mo och mårger-lera, hvar til man har de tydeligaste prof vid Sandbro i Upland.
 Bruket af stenen är allmänt til slott och stråk-sten, til spis-ramar, lik-kistor etc. ty han utbugges lätt til hvad skapnad, som behagas.
2. SANDSTEN lös af kalk och mo-gry. Lefversten.
 Lefversten. *Wästgöth. resan 21.*
Fås vid Kinnekulle i Wästergöthland, der han utgör nedra klevan.
 Stenen är grå och grof. Han gåser med sked-vatten och uplöses till en hvit kritjord, som blifver sittande på stenen efter gåsninngen, til et tecken, at han blifvit hopsatt af mo och bleke.
3. SANDSTEN lös af osynligt mjöl-gry. Mjöligen sandsten.
Finnes i Saxon.
 Stenen är lös, så at han kan risvas med nageln, och ofta klyfvas, då des sidor äro beströdde med det finaste gläntfande skimmer. Färgen är åtskillig, dock måst gulaktig.
4. SANDSTEN lös af osynligt mo-gry. Hwåtjosten.
Finnes i Wästergöthland vid Mösseberg, ofta med Petrificater.
Vid Bertelsdorf vid Femingen.
Vid Edvardsdorf vid Pirna.
 Stenen är af hvarjehanda färg och består af det finaste gry.
 Gåser ej med sked-vatten.

PETRÆ VITRESCENTES,

- 4
- verfatilis. 5. COS friabilis, particulis glareosis duris. *Syst. nat. 147. n. 2.*
Locus: Westrogothiæ montes, in quibus infimum constituit stratum.
Saxonia ad Pirnam.
Lapis est cinereus, durus, qui chalybe percussus scintillas e-
mittit.
- variolosa. 6. COS friabilis, particulis arenaceis æqualibus, aquam transmit-
tens.
Cos solidiuscula alba, cortice flavescente, maculis fuscis fri-
abilibus. It. Scan. 13.
Locus: Nericia ad diverforium Soerby.
Westrogothia: Kinnekulle, Hellekis.
Lapis est albidus, admodum friabilis, ut vix cohæreat, adpersus
maculis & foraminibus fuscis. Aquam copiose haurit.
- Quartzosa. 7. COS solida, particulis quartzosis impalpabilibus. *Syst. nat. 147. n. 3.*
Locus: Westrogothia, ex præcipitiis Hall, Hunneberg.
Lapis est durus, soliditate Quartzo accedens, hyalinus: particu-
lis granulatis, vix oculo nudo manifestis, a Quartzo differens.
- Arenaria. 8. COS solidiuscula, particulis arenaceis quartzosis pellucidis æqua-
libus. *Syst. nat. 147. n. 4.*
Locus: Lapponia, Juckasjervi mons Takavari.
- fundamentalis. 9. COS solidiuscula particulis arenaceis quartzosis subopacis subæ-
qualibus. *Syst. nat. 148. n. 5.*
Locus: Roslagia.
Wetteri lacus littora.
- molaris. 10. COS solidiuscula, particulis arenaceis quartzosis inæqualibus.
Syst. nat. 148. n. 6.
Locus: Wetteri littora.
Lapis constat particulis arenaceis minimis, immixtis frustulis ma-
ioribus quartzosis.
- corticosa. 11. COS solidiuscula, particulis arenaceis æqualibus, tunicato lamel-
losa.
Locus: Westrogothia, Moesfeberg.
Lapis est rotundus, cepæ instar varie corticosus, crustis cinereo-
flavescentibus, forte ferro coagulatus.

5. SANDSTEN lös af hårdt mo-gry. *Syst. nat.* 147. n. 2. Slipsten.
*Finnes i Wästergöthlands berg, der denna sten utgör nedersta
 hvarsvet.
 i Saxen vid Pirna.
 Stenen är grå, hård, och gifver gnistor mot stålet.*
6. SANDSTEN lös af jämnstort sand-gry, hvarigenom vattnet filar. Silsten.
 Sandsten hvit och jämn med gul skarpa och mörkaktiga lö-
 sa fläckar. *Skånska resan* 13.
*Tages vid Sörby Gästgifsware-gård i Nerike.
 Vid Hellekis på Kinnekulle i Wästergöthland.
 Stenen är hvit, mycket lös, at han svårligen hånger ihop och är
 beströdd med mörkaktiga fläckar och ärr. Han super aldränäst
 vatten, ibland alla våra inländska stenar.*
7. SANDSTEN fast af osynligt Kiffelgry. *Syst. nat.* 147. n. 3. Kiffel-sandsten.
*Tages i Wästergöthland förnämligast vid Hall och Hunneberg.
 Stenen är nästan så hård och fast, som Kiffel, från hvilken han
 skiljes endast med nästan osynliga grymga particlar.*
8. SANDSTEN tät, af Kiffelaktigt genomskinligt jämt Sand-gry. lös sandsten.
Syst. nat. 147. n. 4.
Tages i Lappland och Juckasjervi vid berget Takavari.
9. SANDSTEN fast af dunkelt nästan jämnstort sand-gry. *Syst. nat.* Sträck-sten.
 148. n. 5.
*Tages i Roslagen
 Vid Wetterns strander.*
10. SANDSTEN fast af ojämt Kiffelaktigt Sand-gry. *Syst. nat.* 148. Quarnten.
*Tages vid Wetterns strander.
 Stenen består af fint sand-gry, ibland hvilket ock groft grus är
 inblandadt.*
11. SANDSTEN fast af jämt sand-gry, som är öfverdragit liksom Brynsten.
 med bark utanpå bark.
*Tages i Wästergöthland vid Mösseberg.
 Stenen är rund såsom en rödlök och öfverdragen med åtskil-
 liga sand-skorpor utom hvarandra, som äro något gula.
 Synes derföre vara af något järn-vatten hopbunden.*

PETRÆ VITRESCENTES.

6

QUARTZUM.

- aqueum. 1. QUARTZUM hyalinum. *Syst. nat.* 149. n. 1.
Locus rupium fissuræ passim.
Westrogothia ad arcem Lechœ.
- lacteum. 2. QUARTZUM album. *Syst. nat.* 149. n. 2.
Locus: Svecia passim.
Lapis est minus, quam præcedens, pellucidus, sed potius diaphanus,
colore lacteus, nec vitreus.
- opacum. 3. QUARTZUM subopacum. *Syst. nat.* 149. n. 4.
Locus: Svecia passim, uti ad arcem Leckœ.
India. *Seba.*
- inctum. 4. QUARTZUM tinctum.
a *Quartzum tinctum subfuscum.*
β *Quartzum tinctum viride.*
γ *Quartzum tinctum flavescens.*
δ *Quartzum tinctum violaceum.*
Locus exoticus, varius variis.

SILEX.

- cinereus. 1. SILEX vagus marmoreo cretaceus. *Syst. nat.* 150. n. 2.
Silex cinereus. It. W:goth. 73.
Locus Westrogothia: Kinnekulle: Hellekis.
- communis. 2. SILEX vagus cretaceus. *Syst. nat.* 151. n. 1.
Locus: Scania campestris, minus alta.
- Ashates. 3. SILEX vagus rotundatus concentrico-corticofus.
SARDUS.
OPALVS margaritæ coloris.
ONYX. *Oculus cati.*
CARNEOLUS.
Locus: Nilus Ægypti.
Germania locis variis.
Lapis est sæpius magnitudine pugni, rotundatus, oblongiusculus,
varie figuræ. Cortex nudus, solidus nec terrestris. Medullaris
substantia diaphana, pallida lineis sæpius concentricis, unde
transversim sectus sæpe exhibet propugnacula polyedra, & in-
terdum Graptolithos, Dendritas.

4. SI-

KISSEL.

1. KISSEL vattenfärgad. *Syst. nat. 149. n. 1.* klar Kiffel.
Tages här och der i bergspringor från Wästergöthland vid Leckö Slott.
2. KISSEL mjölkfärgad. *Syst. nat. 149. n. 2.* Bergsmans flinta.
Tages allmänt i Sverige.
Stenen är mindre genomskinlig, än den förre, dock klar eller halfklar, mjölk-färgad, men ej glasfärgad, som vatten.
3. KISSEL dunkel. *Syst. nat. 149. n. 4.* Dunkel Kiffel.
Tages allmänt i Sverige, såsom vid Leckö.
från Indien hitkommit, igenom köp utur Sebas Cabinet.
4. KISSEL färgad. färgad Kiffel.
Tages måst utomlands, på åtskilliga ställen.
Häraf ser man här i Cabinettet mörka, gröna, gula, violetta färgor.

FLINTA.

1. FLINTA af bleke, i lösa stycken. *Syst. nat. 150. n. 2.* Grå Flinta.
Gråflinta. Wästgöth. ref. 73.
Tages i Wästergöthland, vid Helkis, på Kinnekulle.
2. FLINTA af krita, i lösa stycken. *Syst. nat. 151. n. 1.* Byffe-flinta.
Fins på Skåne slätt, men der, på högderne, i mindre stycken.
3. FLINTA i rundade stycken, liksom skalig af åtskilliga hvarf. Agat.
SARD.
OPAL af pärlefärg.
ONYX. KATT-ÖGA.
CARNEOL.
Tagne vid Nilströmen.
i Tyskland på åtskilliga ställen.
Stenen är ofta stor, som en knytnäve, rund, aflång och af åtskillig skapnad. Skalet är bart och hårdt, utan jord-skorpa. Inuti är stenen half durksigtig, blek, med linier, som gå omkring sin medelpunkt, hvaraf då stenen sågas i tu, utvisas kantige fästningsverk och ofta i dem mossor och skogar upritade.

4. FLIN-

PETRÆ VITRESCENTES.

8

Calcedonius.

4. SILEX vagus pallido-albidus subdiaphanus.
Locus: Nilus.
Lapis colore cornu s. unguis, diaphanus, fere vitri, fracturis concavis convexisque.

Pseudo-Achatas.

5. SILEX rupestris marmoreus. *Syst. nat. 150. n. 3.*
Locus: Sahlbergæ fodina.
Lapis ex Marmoris fissuris, constans lamina s. vena incarnata, extus inæquali, intus vero subdiaphana pallidiore.

Hæmatodes.

6. SILEX rupestris superficie nodosa tunicata.
Locus: Europa australis.
Lapis obtectus, more Hæmatitidis, nodulis obtusis, conglobatis, rubris, crustis variis superinductus; medullaris vero substantia pallida varii coloris.

Jaspis.

7. SILEX rupestris margaceus. *Syst. nat. 150. n. 4.*
Locus: Helvetia.
Lapis est Marmoris facie, colore vario, frequentissime ex rufo & albo varius, non effervescens aqua forti.

4. FLINTA i lösa stycken, ljusblek half genomskinlig. Chalcedon.
 Tagen i Nilen.
 Färgen är merendels lik born eller nagel, klar som glas: i brot-
 tet går stenen kulrigt och dåldigt.
5. FLINTA uti kalk-klyft. *Syst. nat. 150. n. 3.* Berg-Agat.
 Tagen i Sahlbergs grufva.
 Denna växer uti kalkbergs springor, är af en köttfärgad åder,
 som utanpå är ojämn, inuti blekare och genomskinlig.
6. FLINTA i klyft, som är knylik och med hinnor klädd. Blod-flinta.
 Tagen i södra Europa.
 Stenen är utanpå röd, knölig ock kotig, som en Blodsten, och
 liksom öfverdragen med åtskilliga sten-hinnor; inuti är stenen
 blek mer och mindre.
7. FLINTA i klyft af murgel. *Syst. nat. 150. n. 4.* Jasp.
 Tagen i Sveitz.
 Stenen ser ut som marmor, är af åtskillig färg, dock måsteds
 brokug af rödt och hvitt, gåser ej med sked-vatten.

CALCARIÆ. MARMOR.

- nobile. 1. MARMOR solubile, particulis impalpabilibus rasilibus. *Syst. nat. 152. n. 8.*
Parius.	a	Album particulis granulatis.
Luculleum.	β	Nigrum venis intortis, rupturis albis, characteribus inscriptis albis.
Phengites.	γ	Flavum.
Namidicum.	δ	Rubrum.
Ratisbonense.	ε	Lividum canescens, intortum.
Verdello.	ζ	Viride venis intortis.
Canariense.	η	Varium ex albo & nigro.
Laconicum.	θ	- ex albo & viridi.
Porta Santa.	ι	- ex albo & flavo.
	κ	- ex albo, flavo & hyalino.
Lesbium.	λ	- ex flavo & incarnato.
	μ	- ex flavo & fusco.
	ν	- ex flavo & lineis virescentibus.
	ξ	- ex stratis diversicoloribus.
Polyzonias.	ο	- rudera ædium referens, flavescens.
Florentinum.		Locus varius varius; in Svecia primario foditur & in Kålmorden

- radians. 2. MARMOR solubile, particulis micantibus acerosis. *Syst. nat. 152. n. 7.*
Locus: Korpikihl Tornœ inferioris.
Lapis albidus particulis radiantibus ex fibris sparsis, acerosis instar Talci Ollaris.

- Calx. 3. MARMOR solubile, particulis micantibus granulatis. *Syst. nat. 152. n. 6.*
Locus: Åckeroea, ubi foditur.

- hepatium. 4. MARMOR solubile, particulis micantibus arenaceis. *Syst. nat. 152. n. 5.*
Locus: Kinnekulle Westrogothiæ.
Lapis rudis, cinereus: particulis obscuris, subarenaceis, saxum mentientibus; particule micantes, dum frangitur, sepe obscuriores adparent.

LIMSTENAR.

KALK.

1. KALK som uplösas, af ofynligt löst gry. *Syst. nat. 152. n. 8.* marmor.
- α hvit med grynigt gry.
 β svart masurlik med hvita prickar; gifver hvit skrift.
 γ gul.
 δ röd.
 ε blekt något gråaktig, masurlik.
 ζ grön.
 η brokog af hvitt och svart.
 θ - af hvitt och grönt.
 ι - af hvitt och gult.
 κ - af hvitgult och vattensfärgat.
 λ - af gult och köttfärgat.
 μ - af gult och mörkaktigt.
 ν - af gult med gröna lineer.
 ξ - af olika hvarf.
 • - gul med liknelse af rudera.
- Brytes på åtskilliga ställen & förnämligast i Sverige på kålmorden. Florentiner
marmor.

2. KALK med stråligt och agnelikt gry. *Syst. nat. 152. n. 7.* Strålig kalk.
- Tages vid Korpikihl i nedre Torneå.
 Stenen är hvitaktig med stråliga particlar, som ligga strödde, like ågnar, såsom i Telg-sten.

3. KALK med skimrande grynigt gry. *Syst. nat. 152. n. 6.* Kalksten.
- Brytes vid Åckerö.

4. KALK med skimrigt sandgry. *Syst. nat. 151. n. 5.* Lefversten.
- Finnes i Westergöthland på Kinnekulle.
 Stenen är grof och grå med mörkaktiga sandparticlar liksom i gråsten, och i brottet skimrande mörka particlar.

PETRÆ CALCARIÆ.

12
 campestre. 5. MARMOR solubile, fragmentis horizontalibus subfissilibus. *Syst.*
nat. 151. n. 4.
 α album.
 β lividum.
Locus: Westrogothia *campestris* & Kinnekulle, *supra stratum*
cotaceum.

nodosum. 6. MARMOR solubile, fragmentis subrotundis. *Syst. nat.* 151. n. 3.
Locus: Kinnekulle.
Lapis calcareus, rudis, mixtus globulis, qui, deliquescente lapide
aut fracto, prodeunt; sunt autem hi globuli, vel ab initio
fuere Ætite marmoreæ, embryonibus crystallinis fixis. Syst.
nat. 193. *Rupes in igne frangitur cum sono.*

Oolithus. 7. MARMOR solubile, granis crustatis globosis confertissimis. *Syst.*
nat. 151. n. 2.
Locus Gottlandia e fodina Burfvicensi.

argillaceum. 8. MARMOR solubile vagum, particulis impalpabilibus solidis.
Syst. nat. 151. n. 1.
Locus: Sveciæ campi argillosi, præsertim agri.

* GYPSA.

Alabastrites. 9. MARMOR fixum, filamentis perpendicularibus parallelis. *Syst.*
nat. 152. n. 10.
Locus: inter Schistos Westrogothiæ, Oelandiæ, Scaniæ.
 Helvetia, unde præstantius.
 India, unde solidius & magis diaphanum.

Gypsum. 10. MARMOR fixum, partibus difformibus. *Syst. nat.* 152. n. 9.
 Gypsum particulis parallelepipedis & globosis concretum. *Wall.*
min. 52.
Locus: Helvetia?

Alabastrum. 11. MARMOR fixum, particulis arenaceis micantibus. *Syst. nat.*
 152. n. 11.
Locus: Helvetia.

5. KALK som klyfver sig horizontelt i grofva hvarf. *Syst. nat.* 151. Alfvariten.

n. 4.

a hvit.

β brunaktig.

Brytes i *Westergöthland* och *Kinneulle* ofvan om *sandstens klesvan*.

6. KALK af runda knylor. *Syst. nat.* 151. n. 3.

Kotsten.

Finnes på *Kinneulle*.

Stenen är en grof kalksten, blandad med knylor liksom med åplen, hvilken antingen i luften upplöst eller sönderbruten visar dessa knylor tydeligen. Dessa knylor äro eller hafva varit *Cry-stall-åplen* eller *Örn-stenar* med fasta *crystaller* inuti. Stenen spricker i elden med en smäll.

7. KALK af runda skaliga hopgyttrade korn. *Syst. nat.* 151. n. 2. Aur.

Aur. *Gottl. ref.* 265.

Brytes på *Gottland* vid *Bursviken*.

8. KALK i lösa stenar, med ofynligt gry. *Syst. nat.* 151. n. 1.

lerkalk.

Finnes allmänt på *Sveriges åkerfält*.

* GIPSARTER som ej gåsa med skedvatten.

9. GIPS af parallel-stående trådar. *Syst. nat.* 152. n. 10.

strålgips.

Finnes emellan *skiffren* i *Westergöthland*, *Oland* och *Skåne*.

Afven från *Sveitz* af stora stycken, också från *Indien* fastare och mer genomskinlig.

10. GIPS af olika grynige partielar. *Syst. nat.* 152. n. 9.

Gips.

Grof-grynig *Gips*. *Wall. min.* 52.

Kommen från *Sveitz*.

11. GIPS af skimrigt sandlikt gry. *Syst. nat.* 152. n. 11.

Alabafter.

Kommen från *Sveitz*.

PETRÆ CALCARIÆ.

- 14
 indicum. 12. MARMOR fixum, particulis impalpabilibus pellucidum.
Locus: India. Seba.
Lapis adpersus Pyrita nudo, diaphano, compactus, pellucidus colore hyalino Quartzi, mollis ut ferro radatur in pulverem niveum.
- argillaceum. 13. MARMOR fixum lamellatum, particulis spatosis.
Locus: Alsatia.
Lapis fere argillæ instar friabilis, & quasi ex argillæ stratis induratis constans, subcinereus fractus omnino in rhombos nitidos cedens, manifesto indicio Gypsum non tantum, sed & Spatum ex terra argillacea oriri; quod confirmant color, strata, exterior argillacea superficies.

SPATUM.

- tunicatum. 1. SPATUM orbiculatum tunicatum, marginibus ferratis.
Locus: India orientalis. Seba.
Lapis subrotundus, cepæ instar tunicatus, niger, tunicarum marginibus ferratis.
- argillaceum. 2. SPATUM fissile. *Syst. nat. 153. n. 1.*
Locus: Jonesvando Lapponiæ.
Lapis pellucidus, fragilis.
- Islandicum. 3. SPATUM compactum fissile pellucidum, objecta duplicans. *Syst. nat. 153. n. 2.*
Locus: Norvegia.
- pellucidum. 4. SPATUM compactum pellucidum objectis simplicibus. *Syst. nat. 153. n. 3.*
Locus: Leckoe.
Helvetia.
- rupestre. 5. SPATUM compactum subdiaphanum. *Syst. nat. 153. n. 4.*
Locus: Europa e fissuris rupium.
- vagum. 6. SPATUM compactum scintillans. *Syst. nat. 153. n. 6.*
Locus: Sveciæ rupes & lapides maritimi præcipue.

12. GIPS genomskinlig af ofynligt gry.

Indisk Alaba-
ster.*Tagen i Indien.**Stenen är beströdd med gediget, genomskinligt svafvel: är för ofrigt tät, genomskinlig som glas, men så lös, at han kan skrapas med knif til et hvitt mjöl.*

13. GIPS som skifras och består af spat.

Ler-gips.

*Tagen i Elfas.**Denna sten ser så lika ut med lera, som satt sig ned til botten i vatten, at hvar skulle hålla honom derföre: i brottet är han något litet hårdare och går aldeles som spat i klara rhomber; at altså Lera har här gått til Gips ock Spat, är ingen tvifvel, ty färg, skifver, yttra lösheten beviser det tydeligen.*

S P A T.

1. SPAT klotrund skalig med fågade bräddar.

skalig spat.

*Tagen i Indien.**Stenen är rund och liksom en lök med skal utom skal, til färgen svart och bräddarne i hvart skal fågade.*2. SPAT skifrig: *Syst. nat. 153. n. 1.*

skifrig spat.

*Finnes i Lappland vid Jonesvando.**Stenen är genomskinlig och bräcklig.*

3. SPAT tät skifrig klar, at man ser genom honom dubbla bok-Dubbelsten.

*stäfver. Syst. nat. 153. n. 2.**Finnes i Norige.*

4. SPAT tät genomskinlig, at man ser genom honom enkla obje-klar spat.

*eter. Syst. nat. 153. n. 3.**Tagen vid Lechö.**Sveitz.*5. SPAT tät half genomskinlig. *Syst. nat. 153. n. 4.*

Bergspat.

*Finnes allmänt i bergspringor.*6. SPAT hård, at han tager eld mot stålet. *Syst. nat. 153. n. 6.*

Feltspat.

*Finnes allestädes i grus på marken, i berg, hållt i skogar och klippor vid hafvet.**Han är hårdare, än annor, af et järn-vatten som honom bundit, hvar af han ock rödnar i elden, ty ren spat är alltid så mjuk, at han ej eldar.*

7. SPAT

opacum. 7. SPATUM compactum opacum tinctum. *Syst. nat.* 143. n. 5.
a Fuscum opacum, externe griseum, interne magis atrum.
Locus: Svecia.

coloratum. 8. SPATUM compactum pellucidum tinctum.
a Flavum pellucidum.
β cærulescens pellucidum hyalinum.
Locus: *a* Saxonia.

SCHISTUS.

Ardefia. 1. SCHISTUS nigro-cærulescens clangosus. *Syst. nat.* 154. n. 1.
Locus: Svecia, Helsingia, Scania; nuper detectus a L. B. Car.
 Härleman. b. m.
 Lapis durior est congeneribus, atro-cærulescens, scriptura con-
 colore.

corvinus. 2. SCHISTUS nigricans, scriptura concolore.
 Petra cornicina. *It. W. goth.* 21. 28.
Locus: Westrogothiæ Kinnekulle.
 Gotlandia Wisby.

tabularis. 3. SCHISTUS nigricans, scriptura alba. *Syst. nat.* 154. n. 3.
Locus: Scania Maltesholm. L. B. Härleman.

solidus. 4. SCHISTUS cinereus solidiusculus, scriptura cana. *Syst. nat.* 154.
 n. 1.
Locus: Westrogothiæ montes.
 Helvetia.
 Lapis *f.* Rupis cruda sponte rumpitur in maximas moles cubicas
f. rhombeas; hæ fractæ violenter, rumpuntur in frustra
 inequalia, hinc convexa inde concava; demum sub dno
 diutius apicantes fissiles evadunt.

rufus. 5. SCHISTUS scriptura rubra. *Syst. nat.* 154. n. 5.
Locus: Kinnekulle infra stratum rubrum.
 Helvetia.
 Lapis ipse sepe ruber est.

7. SPAT tät, dunkel, mörkfärgad. *Syst. nat. 153. n. 5.*
 β Spat dunkel, utantill gråaktig, innantill svart.
 Tagen i Sverige. dunkel spat.
8. SPAT tät, genomskinlig, färgad. färgad spat.
 α Gul genomskinlig.
 β Blåaktig, genomskinlig som vatten.
 Tagen i Saxen.
 β i Fahlun och annorstädes.

SKIFVER.

1. SKIFVER svartblå, klingande. *Syst. nat. 154. n. 1.* Taksrifver.
 Tagen i Helsingland af sal. *Commercie-Råd. Kahlmeter*
 i Skåne der framl. *Bar. Härleman* nyligen den upptäkt.
 Stenen är hårdare, än de andre skifverstenar, til färgen svartblå,
 ock då man ritat på honom gifver han inga ljusa eller svarta
 karakterer.
2. SKIFVER svartaktig med lika skrift.
 Kråkberg. *Westg. ref. 21.*
 Finnes i Westergöthland på Kinnekulle.
 i Gotland vid Wisby.
3. SKIFVER svart med hvit skrift. *Syst. nat. 154. n. 3.* Tafelskifver.
 Finnes i Skåne vid Maltesholm.
4. SKIFVER grå och fast med grå skrift. *Syst. nat. 154. n. 4.* spräckhäll.
 Tagen i Westgöthe-bergen.
 i Sveitz.
 Stenen spricker i de asbrutne bergen uti fyrkantiga klippor, hvil-
 ka sönderslagne springa i knöliga ock utholkade stycken på sätt
 som flintan; men af lusten uplöste, genom långa tider, blifva
 skifrige som blad.
5. SKIFVER med röd skrift. *Syst. nat. 154. n. 5.* rödfkifver.
 Tagen på Kinnekulle nedan för den röda flisan.
 i Sveitz.
 Sjelfva stenen blifver ock röd då han länge badat i lust och rågn,
 och uplöses til en röd jord. C 6. SKIF-

- ater. 6. SCHISTUS scriptura atra. *Syst. nat.* 154. n. 6.
Locus: Hunneberg, *Westrogothiæ.*
 Helvetia.
*Lapis ater, adpersus atomis obscuris, nitidis; non effervescent
 cum aqua forti.*
- viridis. 7. SCHISTUS viridis scriptura alba.
Locus: Moesfeberg *Westrogothiæ.*
Lapis crudus viridis, siccus cinereus evadit; reliquis fere mollior est.

A P Y R Æ.

M I C A.

- specularis. 1. MICA particulis membranaceis fissilibus pellucidis. *Syst. nat.* 155. n. 1.
Locus: Wermelandia in confiniis Norvegiæ, unde præstantissima allata, latitudine pedali & ultra.
- fissilis. 2. MICA particulis membranaceis fissilibus diaphanis. *Syst. nat.* 155. n. 2.
Locus: Svecia passim in rupibus.
- sqvamosa. 3. MICA particulis squamosis sparsis. *Syst. nat.* 155. n. 3.
Locus: Svecia ubique in saxis.
Cum omnis evidentia Lithologie innitatur lapidum generationi, fateri debemus nullos lapides nos magis exercuisse, quam Apyros, & in his imprimis Micam. Lapis ubique vulgatissimus, sed origine omnium maxime peregrinus. Non occurrit inter terras primogeneas Mica, nec in novis nisi in Arena ex lapide comminuta. Tegit Mica sæpius Cotem Quadrum ad fissuras; cumque omnibus constet cotem ortam ex Arena farinacea & Argilla calcarea, sequitur Micam esse adscititiam, nec in terra constitutiva querendam & forte aque sobolem, quemadmodum Spatum & Quartzum; sed que causa determinet aquam ad staturam fixam squamæ?

6. SKIFVER med svart skrift. *Syst. nat. 154. n. 6.* Sot-skifver.
 Tages på Hunneberg i Westergötkland.
 i Sveitz.
 Stenen är kol-svart med mörkskimrigt gry. Gåser ej med sked-
 vatten.
7. SKIFVER grön med hvit skrift. grön-skifver.
 Tages på Mölleberg i Westergötkland
 i Sveitz.
 Stenen är allenast grön, då han är fuktig; men då han blifver
 torr varder han grå, eljest är han lösare, än något af de an-
 dre slagen.

ELDFASTE. SKIMMER.

1. SKIMMER af genomskinliga blader. *Syst. nat. 155. n. 1.* Spegel-skim-
mer.
 Tagen på gränsen emellan Wermeland och Norige, så ren
 och rätt-klyfd, at han ofta sliger til en half alns breda
 blader.
2. SKIMMER af half genomskinliga blader. *Syst. nat. 155. n. 2.* skifrigt skim-
mer.
 Finnes allmänt i bergskrefvorna inom Riket.
3. SKIMMER af strödde fjäll. *Syst. nat. 155. n. 3.* fjälligt skim-
mer.
 Finnes allmänt inom Riket.
- Som all redig kunskap om stenar grundar sig på deras generation,
 ty så många vete vi tydeligen, som vi förstå hvaraf de äro
 hopkomne, må vi rent ut bekänna, at inga gjort ofs mer om-
 bugfede än de eldfaste stenar, och besynnerligen ibland dem
 skimret, som allestädes och snart sagt i alla stenar förekom-
 mer; men än i dag är till sin upkomst så främmande för ofs
 som diamanter. Skimret får jag icke igen i någon uråldrig
 jordfort, ej eller i någon ny jordart, om jag ej vill taga en
 förvittrad sjelfstråsten till moder, då jag är lika okunnig om
 dennes upkomst. Jag ser at skimmer är allmänt strödd i brot-
 ten på quatersten, men jag vet ock, at denna stenart måste vara
 hopsatt af sand och litet mergel, så at skimret ditkommit se-
 dermera, och kanske lönligt aflats af vattnet såsom Spat och
 Quarts, men blifver dock lika okunnig om hvad som förmått vat-
 net, at antaga detta fjällaktiga fasta och skimrade väsende; må-
 ste alltså lemna det åt esterverlden, som blifver slugare än vår.

TALCUM.

- Venetum. 1. TALCUM particulis impalpabilibus diaphanis molliusculis convexis fissilibus. *Syst. nat. 156. n. 1.*
Locus: extraneus.
- corneum. 2. TALCUM particulis impalpabilibus, solidum nigrum, superficie atra glabra. *Syst. nat. 156. n. 2.*
Talcum durum crassum, cortice nitido Gron. lapid. 12.
Locus: Fodinæ metallicæ ubique; tegit enim communiter utrinque venas metallicas & eas a matrice distingvit.
- Serpentinum. 3. TALCUM particulis impalpabilibus, solidum maculatum. *Syst. nat. 156. n. 3.*
 α nigricans.
 β cinereus.
 γ virescens.
 δ maculatum.
Locus: Zeblitz in Helvetia.
Svecia rarius.
- fissile. 4. TALCUM particulis impalpabilibus, lamellis parallelis. *Syst. nat. 156. n. 4.*
Locus: Fodinæ variæ Falunæ &c.
- Ollare. 5. TALCUM particulis acerosis sparsis friabilibus opacis subvirescentibus. *Syst. nat. 157. n. 7.*
 α calcinatione albicans, mollior. *Wall. min. 136.*
 β calcinatione rubescens, durior. *Wall. min. 136.*
Locus: Jemtia, Trollhættan.
Kolland peninsula Weneri.
Dahlia. It. W:goth. 229.
- Sartorium. 6. TALCUM particulis acerosis sparsis friabilibus subdiaphanis inquinantibus. *Syst. nat. 157. n. 8.*
Locus: Garpenberg.
Lapis crassus, subdiaphanus cere s. cornu instar, cultro cædus, panno attritus cretæ instar inquinans.

T Ä L G S T E N .

1. TALGSTEN mjuk, skifrig och kullrig med ofynligt genom-Talk.
skinande gry. *Syst. nat. 156. n. 1.*
Kommer utifrån.
2. TALGSTEN fast, svart med ofynligt gry och bekvart glatt yta. *Salband.*
Syst. nat. 156. n. 2.
Talk hård, tjock med glänfande yta. *Gron. Lapid. 12.*
*Fås merendels i alla grufvor; ty han täcker merendels metallådror-
na, och som en bark gör skillnad emellan dem och gräberget.*
3. TALGSTEN fast och fläckug med ofynligt gry. *Syst. nat. 156. Serpentin*
n. 3.
a svartaktig.
β grå.
γ grönaktig.
δ fläckug.
Tages i Zeblitz i Sveitz.
vid Salberga här i Sverige, men sparsamt.
4. TALGSTEN rättklöfvig och skifrig med ofynligt gry. *Syst. nat. Skinnberg.*
156. n. 4.
Tages allmänt vid Grufvorna, såsom vid Fablun &c.
5. TALGSTEN af agnlik strödt skört dunkelt grönaktigt gry. *Syst. Tålgsten.*
nat. 157. n. 7.
a som rostad hvitnar och är mjukare. *Wall. min. 136.*
β som rostad rödnar och är hårdare. *Wall. min. 136.*
Finnes i Jemtland, vid Trollhättan.
på Kolland i Wenern.
på Dahl. Westg. ref. 229.
6. TALGSTEN af agnligt strödt skört half genomskinligt smutsan- *Skråddare-*
de gry. *Syst. nat. 157. n. 8.* *krita.*
Tages i Garpenberg.
*Stenen är tjock, half genomskinlig som et horn, låter med knif-
ven skåra sig efter behag, och då man stryker honom på klåde
smutsar han som krita.*

AMIANTUS.

- Linum in-
combustibile. 1. AMIANTUS fibris filiformibus flexilibus. *Syst. nat.* 158. n. 1.
Locus: Lapponia, Helvetia.
Crudus ex fibris parallelis.
Præparatus in Funes, Pannos.
- Alumen plu-
mosum. 2. AMIANTUS fibris papposis mollibus. *Syst. nat.* 158. n. 4.
Locus: Fahluna, Helvetia.
- diaphanus. 3. AMIANTUS fibris fragilibus diaphanis. *Syst. nat.* 158. n. 3.
Locus: Fodine variae Sveciæ.
- immaturus. 4. AMIANTUS fibris angulatis rigidis opacis. *Syst. nat.* 158. n. 2.
Locus: e Katafenpacta Tornœ superioris.
Helvetia.
Lapis rarus non facile transit in pollinem.
- terrestris. 5. AMIANTUS terrestris.
Locus: Magdeburgi e fissuris Saxi.
*Lapis quasi ex Argilla indurata, quæ transversim i fibras con-
tiguas parallelas connata, non dum in lapideam consistentiam
indurata.*

ASBESTUS.

- Aluta mon-
tana. 1. ASBESTUS membranaceus flexilis. *Syst. nat.* 159. n. 2.
Locus: Åkerœ.
- Saber monta-
num. 2. ASBESTUS solidiusculus flexilis. *Syst. nat.* 159. n. 3.
Locus: Dannemora.

AMIANT.

1. AMIANT af trådige mjuka togor. *Syst. nat. 158. n. 1.* Berglin.
Tages i Lappland, Sveitz.
Råstenen består af parallelt och hoplagde trådar.
Af honom göres tog, papper, klåde, spetsar &c.
2. AMIANT af mjuka papplika togor. *Syst. nat. 158. n. 4.* Bergjun.
Finnes i Fahlun, Sveitz.
3. AMIANT af sköra och half genomskinliga togor. *Syst. nat. 158. n. 3.* glas-trålig
Finnes vid åtskilliga grufvor i riket.
4. AMIANT af styfva kantiga dunkla togor. *Syst. nat. 158. n. 2.* omogen.
Tagen vid Katafempakta i Öfver Torneå
i Sveitz.
Denna stenen låter med knif ej gärna rivas sig til mjöl.
5. AMIANT af Lera. berg.
Tagen vid Magdeburg i springor af stenar.
Stenen består liksom af hårdad lera, som hopvuxit til parallela
tåta trådar; men ännu ej fått sin fullkomliga hårdhet.

ASBEST.

1. ASBEST af mjuka lappar. *Syst. nat. 159. n. 2.* Berglåder.
Tagen vid Åkerö.
2. ASBEST tät och mjuk. *Syst. nat. 159. n. 3.* Bergkork.
Tagen vid Dannemora.

MINERÆ.

SALIA.

SELENITES.

- rhombeus. 1. SELENITES spatoso-gypseus rhombeus. *Syst. nat.* 162. n. 1. t. 8. f. 3.
 Crystallus Selenitica gypsea solitaria rhombea hyalina. *Amœn. acad.* 1. p. 475. t. 16. f. 3.
 A. Talk crystal. *Grey. mus. t.* 21. f. 5.
Locus: Germania, Oxonium.
 Crystallus constat rhombis 10, quorum *plana duo opposita maxima.*
- prismaticus. 2. SELENITES spatoso-gypseus prismaticus. *Syst. nat.* 162. n. 2.
 Crystallus selenitica gypsea solitaria prismatica hyalina. *Amœn. Acad.* 1. p. 476.
 Penna Pavonis. β Penna Pavonis *viridi-cærulescens.*
Locus: Helvetia.
 β Indien.
 Pennæ Pavonis *instar hic β lapis prætiostissimus ostentat striam longitudinalem, cui ad angulum acutum insertæ striæ parallelæ, dein tinctus viridi cæruleo mutabili, ut oculus cati.*
- Gypseus. 3. SELENITES spatoso-gypseus cuneiformis. *Syst. nat.* 162. n. 3.
Locus: Fodinae Gypsi Gallia.
 Lapis in fissuris Gypsi, sæpe magnus, cuneiformis, pellucidus, fissilis instar Micae specularis.

NATRUM.

- calcareum. 1. NATRUM marmoris. *Syst. nat.* 161. n. 1.
 Sal calcareum. *It. Oel.* 147.
Locus: Germania.
 Lapis calcareus, cinereus refertus Petrificatis, efflorescens pilis salinis instar lanæ.
 2. NA-

II. CLASSEN.

MALMER.
SALTER.

GIPSSALT.

1. GIPSSALT af rhombisk spatig gipsterning. *Syst. nat.* 162. n. 1. t. 8. f. 3. Selenit terning.
 Crystall af selenit, som består af Gips enkel, rhombisk och vatten-färgad. *Amoen. acad.* 1. p. 475. t. 16. f. 3.
 Talk-crystal. *Grew. mus. t.* 21. f. 5.
 Finnes i Tyckland och vid Oxford.
 Crystallen består af 10 rhombiska sidor, af hvilka de 2 störste stå midt emot hvarandra.
2. GIPSSALT af et spatigt Gips-prisma. *Syst. nat.* 162. n. 2. långlig selenit
 Crystall af selenit, som består af et vatten-färgadt enkelt Gips-prisma. *Amoen. acad.* 1. p. 476.
 β Påfogel-fjädrén blågrön. Påfogel-fjädrén.
 Finnes i Sveitz.
 i Indien.
 Påfogel-fjädrén β är en ädel sten af de måst pretieuse och märkvärdiga. Han har långsät en strimma, från hvilken uti en hvass angel strålar gå parallelt, som på en panna; Desutan är denna tingerad med grön-blåt, som skiftar altsom stenen vändes mot dagen, liksom katt-ögat. Jag bedrager mig mycket om denna ädla stenen ej först kommit af osvannämde Gips-crystall, som blifvit med Koppar-victrioliskt vatten saturerad, hopfäst och färgad.
3. GIPSSALT af spatig gipsvigge. *Syst. nat.* 162. n. 3. Gipsdrus.
 Finnes uti Gips-grufvorna i Frankrike.
 Denna stora genomskinliga och blädiga Gips-vigge, som skifrar sig liksom Mariæ-glas, finnes allmänt uti Gips-grufvorna och visar tydeligen, at han kommit af en fin Gips-jord, som med vatten crystalliserats.

KALKSALT.

1. KALKSALT i kalksten. *Syst. nat.* 161. n. 1. Murfalt.
 Kalkfalt. *Olands ref.* 147.
 Tages i Tyckland.
 Stenen är en gemen grå kalksten, fylld med Petrificater, som utvittrar med fina salt-bår, som vore han ludin eller liksom en kies.

D

2. KALK-

cryptarum. 2. NATRUM spatofum, crystallis parallelis truncatis apice compressis.

Crystallus natriformis spatosa, crystallis parallelis incarnatis opacis. *Amœn. acad.* 1. p. 474. t. 16. f. 4.

Fluor. *Gesn. figurat.* 26.

Locus: Germania, frequentissimum pro cryptis.

Crystalli albæ aut flavescens, confertæ, oblongæ, compressæ, apice truncatæ, acie compressa secundum latera latiora.

Non effervescent cum aqua forti.

lamellosum. 3. NATRUM spatofum, crystallis lamellofis.

Locus: Germania.

Lapis opacus, flavescens, quasi cultro varie incisus, ut segmenta erecta, truncata, inæqualia in aciem compressa tantum conspiciantur.

NITRUM.

irregule. 1. NITRUM spatofum acaule, pyramidibus trigonis: lateribus rhombeis carinatis. *Tab.* 2. f. 7.

Crystallus subnitriformis spatosa acaulis: pyramidibus æqualibus. *Amœn. acad.* 1. p. 480. *Syst. nat.* t. 8. f. 7.

Locus: Germania.

Crystallus singularis absque omni columna. Pyramides verticaliter oppositæ: singulæ triedræ ex planis rhombeis longitudinaliter subcarinatis: rhombi angulo inferiore, quam superior, brevior. Pyramidum plana in verticalibus alterna sunt, nec opposita, ut alterius sinus recipiat alterius plani angulum. *Tab.* 2. fig. 7.

Obtusum. 2. NITRUM spatofum caulescens, pyramidibus triedris: lateribus pentagonis. *Tab.* 2. f. 5.

Locus: Germania.

Alsatia in Argento cinereo.

Crystallus non minus præcedente singularis. Columna hexædra, æqualis: constans planis longis, parallelis, altera extremitate transversa; altera angulo acuto terminata, ita tamen, ut alterna latera apice alternant versus extremitates. Pyramides triedræ ex planis pentagonis: angulo terminali majore.

2. KALKSALT af spat-crystaller, som äro parallela afhuggne och hväste, Grott-verk,

Crystall af kalksalts-form i spat, hvars Crystaller ligga jämt, äro dunkla och gulaktige. *Amœn. acad. 1. p. 474. t. 16. f. 4.*

Drus. *Gesñ. figurat. 26.*

Finnes i Tyckland, hvarifrån det årligen föres i stor mängd till Holland &c. för Grott-verk.

Crystallerne äro hvite eller gulaktige, sitta flere tilsammans, äro hopkrammade, på ändan aldeles tvära och på kanterna hväste, som en yxa.

De gåsa ej med sked-vatten.

3. KALKSALT af spat med fjälliga Druser.

Finnes i Tyckland.

fönderkuren
drus,

Stenen är dunckel, gulaktig, och liksom han varit, då han är var mjuk, hackad med en knif; ty klyfterna äro på tvären ojämna och hväste, som knifvar.

SALTPETTER.

1. SALTPETTER af spat i en sexkantig terning, hvars sidor äro tvåsidig, rhombiska och långsät kantade. *Tab. 2. f. 7.*

Crystall af Saltpetter skapnad i spat terning af lika pyramider.

Amœn. acad. 1. p. 480. Syst. nat. t. 8. f. 7.

Finnes i Tyckland.

Crystallen är en besynnerlig terning af 2:ne verticale pyramider; hvardera pyramiden har tre sidor; hvar sida är en rhomb, som långsät är uphögd och delt uti 2:ne lika sidor, så at man ock väl kan säga, at hvar pyramid består af 6 sidor, och at hvardera af desse sidor äro en half rhomb, eljest gå desse 3 sidor uti hvar pyramid med spitsen emot hvarandra alternatist, at den ena gifver rum för den andra vid nedra sidan.

2. SALTPETTER af en utsträkt spatdrus, hvars spetsar bestå af 3 trubbig, femkantiga sidor. *Tab. 2. f. 5.*

Tagen i Tyckland.

i Elfas uti hvitgylten.

Crystallen är ej mindre besynnerlig, än den förste. Stammen är et sexkantigt prisma af jämna, långa, flata, femkantiga sidor, således at de omväxla med den spitsiga ändan, så at 3 veta mot hvar spets. Pyramiderna äro hvardera af 3 sidor och hvardera af desse sidor är en flat femkant, och i denna femkanten är alltid den yttersta kanten den längsta.

- lenticulatum. 3. NITRUM spatofum acaule, pyramidibus triedris: lateribus pentagonis. *Tab. 2. f. 1.*
Locus: Germania.
 Crystallus rarissima, nescio num antea descripta. Figura refert Lentem, cujus utrumque latus sit Pyramis. Pyramis hæc planiuscula constat planis tribus pentagonis, ita tamen ut opposita Pyramidis latera sint ad alterius alterna; columna nulla, sed latera sexfariam truncata, unde hæc constat ex sex planis trigonis angustissimis. Affinitas hujus crystalli cum antecedente summa est, ut, si latera concipiantur elongata in columnam ex trigonis ad pentagona oblonga, resultat præcedentis figura, quamvis toto celo videantur diverse. Hujus forte sola varietas NITRUM spatofum utrinque truncatum, planum, suborbiculari-hexædron. *Syst. nat. 163. n. 4. t. 8. f. 13.*
- truncatum. 4. NITRUM spatofum utrinque truncatum. *Syst. nat. 163. n. 4. g. t. 8. f. 9. Amœn. acad. 1. p. 479. t. 16. f. 16.*
Locus: Germania.
 Variat Columna lateribus equalibus, quod frequentius & in aliis, rarius columnæ lateribus alternis duplo angustioribus.
- Suillum. 5. NITRUM spatofum acaule utrinque pyramidatum: pyramide superiore subulata. *Amœn. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 9. Syst. nat. 163. n. 4. b. t. 8. f. 6.*
Locus: Dannemora.
 Crystallus mollissima, maxime acuminata, conferta, sæpius decumbens, rarius erecta; Columna nulla. Pyramis brevior communiter in basin deliquescit; fracta spato constat.
- imbricatum. 6. NITRUM spatofum acaule, pyramide triquetra acute imbricata.
 Crystallus subnitriiformis spatosa aggregata trifariam imbricata striata. *Amœn. acad. 1. p. 478. t. 16. f. 14.*
Locus: Alsatia.
 Crystalli lapideæ, calcareæ, copiosæ, confertæ, argute triquetrae & sensim attenuatæ: lateribus imbricatis squamis minutissimis parallelis acuminatis. Effervescebat cum aqua forti.

3. SALTPETTER af spat-terning hvars pyramider äro trekantige af femkantiga sidor. *Tab. 2. f. 1.* nedtryckt
drus.

Tagen i Tyckland.

Crystallen faller mig så sällsam, at jag mins mig hvarken sedt eller läst om den samma. Skapnaden är något lik en Lints hvars öfra och undra sida voro en nästan osynlig pyramid af 3 sidor, af hvilka hvardera är en femkant; men desse sidor omväxla och svära icke gent emot den undra sidan. Ingen sträckning eller prisma skiljer desse nästan osynlige pyramider, utan är terningen i omkretsen sexkantig och liksom sexkantigt afskuren, så at kanten, genom det at sidorna i pyramiden omväxla, består af 6 smala trekantiga sidor. Så olika denne är til utvärtes anseende ifrån den förra, så nära slägt blifver dock han, då man föreställer sig en kårning uti columnen eller prisma, at des sidor ifrå långa femkanter blifva stympade til trekantar, då man just har denna terning. Här af skulle jag vara benägen at tro, at de tallricks-like små sexkantige, helt platte spat-druser, i *Syst. nat. 163. n. 4. t. 8. f. 13.* afbildade, torde vara endast en ändring af denna senare, som blifvit flat på sidorna.

4. SALTPETTER af spat, på båda sidor afhuggit. *Syst. nat. 163. n. 4. g. t. 8. f. 9. Amœn. acad. 1. p. 479. t. 16. f. 16.* afhuggen
Drus.

Finnes i Tyckland.

Gemenligen äro alla 6 sidorna af denna drusen lika breda; men undertiden gifves han ock med hvarannan sida halsparten smalare.

5. SALTPETTER af spat utan stam: på öfra ändan längre spitsad. Svintand.

Amœn. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 9. Syst. nat. 163. n. 4. b. t. 8. f. 6.

Drusen består af lösa crystaller, som måstendels ligga på sides och strödde. Den öfra spitsen är merendels längre och mera spitsad än på andra Druser; men den nedra, som blifver rot, är hel kårt.

6. SALTPETTER af spat utan stam med trekantig fjällig pyramid. fjällig Drus.

Drus af saltpetters form, spataktig, strödd, och på 3 sidor fjäll-formig. *Amœn. acad. 1. p. 478. t. 16. f. 14.*

Tagen i Ellas och Dannemora i Sverige.

Drusen är af många kalk-crystaller, som sitta tillsammans, skarpt trekantige och småningom spitsade åt ändan, men sidorna äro liksom spånlagde med sina jämna spitsiga fjäll. Denne gåser med sked-vatten.

- acaule. 7. NITRUM quartzosum hyalinum utrinque pyramidatum acaule.
 Crystallus tertia. *Gesn. figurat. t. 18. f. 2.*
Locus: Svecia.
 Crystallus constat pyramidibus duabus exacte oppositis, absque columnæ vestigio, cujus omnia latera 12, trigona, equalia.

- Pseudo Ada. mas. 8. NITRUM quartzosum hyalinum utrinque pyramidatum subacaule. *Tab. 2. f. 1.*
Locus: Helvetia.
 Crystallus nitidissima & maxime pellucida, constans Pyramidibus oppositis, hexaëdris ex trigonis, exacte antecedentis, at loco Columnæ linea plana distinguit pyramides, angustissima, quæ tamen reddit diversam faciem Crystalli; adeoque speciei nota consistit in Columella lateribus brevioribus quam latis.

- utrinque pyramidatum. 9. NITRUM quartzosum hyalinum utrinque pyramidatum caulescens.
Locus: Svecia varius.
 Crystallus perfectissima Nitri (ut in *Syst. nat. t. 8. f. 4.*); at rarior occurrit columella pyramidibus longiore & simul utrinque pyramidata.

- Crystallus montana. 10. NITRUM quartzosum hyalinum columnare pyramidatum.
 Crystallus nitriiformis, crystallis oblongis distantibus. *Amoen. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 8.*
Locus: Europa & forte totus orbis, præcipue in fodinis.
 Crystalli columna elongata, altera extremitate baseos fixa, altera pyramide hexaëdra ex planis trigonis terminata.
 Maxima, hujus varietas, ex India allata, in museo hocce spectabilis & speciosissima, cujus columnæ longitudine spithamea, diametro duplo brevior, pellucida, parum nigricantes, cujus itaque figuram in *Tab. 1. f. 1.* operæ pretium judicavimus adponere, quamvis chartæ angustia eandem naturali magnitudine non potuerit sistere.

7. SALTPETTER af klar vatten-färgad quartz på båda ändar af kårta^d.
spitfad.

Drusen 3. *Gefn. figur. t. 18. f. 2.*

Finnes i järn-grufvorna inomlands.

Drusen består af en på bägge ändar spitsig pyramid, hvardera spitsen af 6 trekantiga, jämna sidor, som svara aldeles emot den andra pyramidens sidor, utan at vara åtskilde med minsta tecken til stam.

8. SALTPETTER af vatten-klar quartz, på båda ändar spitfad, nå-^{villa deman-}
ftan utan all stam. ^{ter.}

Finnes i Sveitz.

Drusen är en af de klaraste i världen, nog lik den förra, består af 2ne pyramidale spitsar, hvardera af 6 trekantiga sidor, och sidorna svara gent emot hvarandra uti bägge spitsarna, men äro åtskilde med en flat kant, såsom tecken til stam, dock löpande emellan pyramiderna endast som et smalt band, hvar-af han får et egit utseende.

9. SALTPETTER af vatten-klar quartz, på båda ändar spitfad, med^{dubbel Drus.}
af lång stam.

Finnes i Sverige bland andra Druser.

Drusen visar hela skapnaden som tilkommer saltpetter, men finnes sällan hel; ty merendels blifver den nedra pyramiden på spitsen quarbåstad uti bergarten, då denne är litet fästad allenast på sidan och bägge pyramidal-spitsarna blifva tydelige.

10. SALTPETTER af vatten-klar quartz, med stam och en spits. ^{Berg-cryfall.}

Drus af Saltpetter-form med färskildta pyramider. *Amœn. acad.*

1. p. 477. t. 76. f. 8.

Enkel Drus. *Gefn. figurat. 18. f. 1.*

Finnes allmänt i Grufvor och bergskrefvor, så at ingen Drus är allmännare.

Han har en lång stam som på öfra ändan är spitsig, sexf:dig; men andra ändan rotar sig i bergarten.

Af detta slaget är ock den makalösa Drus ifrån Ost-Indien, som finnes i detta Cabbinet, men näppeligen så stor i något annat; ty hvar och en Cryfall i denna sten är mer än quarters lång, och diametern är just hälften mot länglinien. Färgen är klar och genomskinnlig, men stöter något på svart. Man har hållit mödan värdt, at afstaga en så prägtig sten uti Tabellen 1. fig. 1. men Taflans storlek kunde ej begripa denna Drus till sin högd och vidd.

aggregatum. 11. NITRUM quartzosum hyalinum acaule aggregatum pyramidatum.
 Crystallus nitriformis quartzosa aggregata acaulis. *Amoen. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 7.*
Locus: Europa, frequens in fodinis.
 Crystalli confertæ & solæ pyramides in conspectum prodeunt.

granulatum. 12. NITRUM quartzosum hyalinum conglomeratum, crystallis granulatis.
Locus: Germania.
 Lapis variæ figuræ, conglomeratus ex granis Crystallinis, acaulibus, pyramidatis.

reticulatum. 13. NITRUM quartzosum hyalinum striis intertexto-reticulatis.
Locus: Wildemannen Germaniæ.
 Lapis albus ex striis filiformibus, longis, reticulato-implicatis & intertextis, quæ componuntur Crystallis minimis, vix oculo nudo perspicendis.
 Præcedentia omnia NITRA quartzosa possunt quidem pro varietatibus haberi, quam dubium non sit, quin eandem agnoscant causam originis; attamen ob nitorem artis & perspicuitatem volumus hæc ea distinguere.

Gemina. 14. NITRUM quartzosum coloratum. *Syst. nat. 163. n. 3.*
 a. VOPAZIUS citrino-flavus, ex crystallo nitri.
ex crystallo cubica angulis terminalibus truncatis.
 Crystallus Topazii est prisma tetrædrum, cujus anguli longitudinales duo oppositi parum utrinque detriti, ut sic evadat fere octædrum. Apex est pyramis truncata ex duobus pentagonis verticalibus & quatrur trigonis minoribus sæpe tamen hæc quatrur trigona medio quasi distracta constant, singula plano hexagono cum composito trigono.
 Saxonicus, Bohemicus,
 Orientalis
 Occidentalis.
 b. HYACINTHUS purpureo-fulvus.
 d. AMETHYSTUS violaceus, ex crystallo nitri.
 Orientalis.
 Saxonicus.

11. SALTPETTER af vattenfärgad quartz med hopgyttrade py- Canderad,
ramider utan stammar.
Druser hopgyttrade Saltpetterlike af quartz och utan stam-
mar. *Ann. acad. 1. p. 477. t. 16. f. 7.*
Finnes allmänt i Europa.
Drusen består af så många och så tät strödda crystaller, at allenast
spitsarna synas; hvarföre och denna måst brukas til grott-verk.
12. SALTPETTER af vattenfärgad quartz, hopgyttrad af gryniga grynig drus.
Crystaller.
Tagen i Tyskland.
Stenen finnes af åtskillig skapnad, altid liksom hopgyttrad af gryn,
hvilka alla äro spitsar af dessa crystaller.
13. SALTPETTER af vattenklar quartz, hvars strimmor äro som träffad drus,
et galler hopfätade.
Finnes i Tyskland vid Wildemannen.
Drusen är hvit och liksom af långa uprätta trädar hopbunden,
hvilka här och der med sidorna röra hvarandra och hopbä-
tas, som et på högden utdragit nät. Alla dessa trädar äro
hopfätte af nästan osynliga puncter, som hvarför sig äro små
crystaller.
Alla desse föregående Druser äro med hvarandra så nära i förvant-
skap, at de kunna under en slägt bringas; och de måste ofel-
bart hafva en och samma orsak til sit ursprung; men för
redighet skul, och at bättre kännas, äro de särskildt fram-
stälde.
14. SALTPETTER af färgad quartz. *Syst. nat. 163. n. 3.* ädel drus.
a. TOPAZ Citron-gul af saltpetter-formig drus.
af aflång cubisk drus.
Topaz drusen är fyrkantig och aflång, men 2 des aflånga kan-
ter äro afflipade, at längden således varder nästan sexkantig.
Bägge ändar äro afbuggne, och på sidorna sexsidigt afflipa-
de i proportion emot sidorna, så at 2 sidor blifva större, 4
mindre och desse mindre bestå hvardera af tvenne på hvar-
andra satte sidor, af hvilka den nedra är sexkantig och den
öfra trekantig.
Tagen i Saxen, Bømen,
i Orient.
i America.
b. HYACINTH brandgul.
c. AMETHYST violet af saltpetterformig crystall.
Tagen i Orient,
i Saxen.

MINERÆ SALIA.

d. BERYLLUS *viridi-ceruleus*
Chrysolithus *gramineus*.

e. SMARAGDUS *viridis*.
Chrysoptalus *viridi-cinereus*.
Locus: India, Saxonia.

Splendidissimum Museum magnificentiam Possessoris Gemmis pretiosissimis abunde ostentat, quarum puritas, nitor, politura, magnitudo, copia certat cum præstantissimis summorum Heroum & Imperatorum cimeliis gemmarum. He annulis aureis vitro obductis & inscriptis, operculi instar cardini adherent, ut clausæ supra felium nitidissimi metalli vel elevatae sine eo conspiciantur & perlustrentur ab utraque latere.

Ego has ad species certas amandare non sustinui, qui paucas antea vidi preparatas, crudas pauciores, quas itaque alius, qui crudas facilius examinare possunt, lubens relinquo. Naturæ perfectio in his lucet, uti morum adulatio in hominibus.

compressum. 15. NITRUM quartzosum hyalinum, columnæ lateribus duobus oppositis latioribus.

Locus: Germania.

CrySTALLUS solitaria spir'amea, Columna hexaëdra: lateribus duobus oppositis sextuplo latioribus; Pyramide hexaëdra ex planis trigonis, quorum latera duo opposita, columna lateribus latioribus superimposita, longe breviora sunt reliquis.

MURIA.

marina. 1. MURIA nuda marina. *Syst. nat. 164. n. 1.*
Locus: Oceanus.

fontana. 2. MURIA nuda fontana. *Syst. nat. 164. n. 2.*
Locus: Germaniæ fontes Salinae.

Gemmae. 3. MURIA nuda fossilis. *Syst. nat. 164. n. 3.*
Sal gemmeus. *Gesn. figurat. 34. f. 1.*
Locus: Polonia.

- d. BERYLL *grönblå.*
 CHYSOLITH *blekare gräsgrön.*
 e. SMARAGD *grön.*
 CRYSTOPRAS *gröngrå.*

Tagen i Indien, Saxen.

Detta dyrbara Cabinet prisar sin Herres prakt genom de många och utvalda ädla stenar, af hvilka det så rikt lyser och uti hvilkas klarhet, glants, slipning och myckenhet dess värde ligger, som gör, at det täflar äfven i denna del med de rikaste och anseiligaste Samlingar. Utom dess äro de måste ädla stenar infattade i Gullringar, och desse emailerade, samt med stenens namn påskrefne. Men förnämligast äro stennarna i ringen så inbästade, at de kunna som et låck uplyftas utur sit folio, såstade på ena sidan vid et fint gångjern, at de således kunna skådas både med och utan folium.

Alla ädla stenar har jag ej varit i stånd at rått föra til sina slågten, som tillförene sedt af dem få slipade, mindre rå och hållit dem i stenriket som complimenter, seder och moder uti den lefvande verlden, då jag ej sunnit det innantil, som lyst utanpå.

15. SALTPETTER af vatten-klar quartz med tvänne bredare midt ^{hopkrammad} emot hvarandra liggande sidor. _{drus.}

Tagen i Tyckland.

Drusen är en crystall af quarters längd och sexkantig stam, hvars 2 sidor midt emot hvarandra äro sex gånger bredare, än de andra, at han således synes vara mycket hopkrammad, men sjelfva spitsen, som hopsättes af 6 trekanter, har de 2 bredare sidorne kårtare, än de smalare och altså förlora de i längden det de vunnit i bredden.

KÖKSALT.

1. KÖKSALT renat af hafs-vatten. *Syst. nat. 164. n. 1.* Spaniskt salt.
Finnes i hela Oceanen.
2. KÖKSALT renat af källvatten. *Syst. nat. 164. n. 2.* Källe salt.
Finnes i Tycklands Salt-källor.
3. KÖKSALT rent utur grufvor. *Syst. nat. 164. n. 3.* Berg-salt.
Bergsalt. Gesn. figurat. 34. f. 1.
Finnes i Pälen.

stalactitica. 4. MURIA nuda stalactitica perforata.

Locus:

Sal habitu Salis gemmæ, album, in longos cylindros perforatos
& cavos, instar stalactitidis dependens: fragmentis cubicis,
in igne crepitantibus.

Saxea.

5. MURIA saxi ex mica spatouque. *Syst. nat.* 164. n. 6.
Rappakivi. *It. Gott.* 266.

Locus: Finlandia, Skara.

Saxum constat Spato vago rufo duro scintillante, mixto Mica squa-
mosa atra parciore, sub dio solubile in sabulum.

Chrysolampis

6. MURIA lapidea phosphorans. *Syst. nat.* 164. n. 5.

Spatum lucens. *Act. stockb.* 1747. p. 168.

Spatum vitreum phosphorans. *Gron. lap.* 8.

α Crystallus hyalina, coloris vitri instar purissimi.

β Crystallus muriæformis spatosa aggregata alba. *Amoen.*
acad. 1. p. 480. n. 23.

γ Crystallus muriæformis spatosa aggregata flava. *Amoen.*
acad. 1. p. 480. n. 24. t. 16. f. 22.

δ Crystallus muriæformis spatosa aggregata viridis. *Amoen.*
acad. 1. p. 480. n. 26.

Aqua marina.

ε Augites dilute-cærulefcens pellucida, vulgo: Aqua ma-
rina.

Locus: Germania.

ε Saxonia aut Oriens.

α ex Alfatia cum Molybdæna & Galena.

rhombea.

7. MURIA spatosa rhombea. *Syst. nat.* 164. n. 4. t. 8. f. 13.

Crystallus muriæformis rhombea spatosa subsolitaria. *Amoen.*
acad. 1. p. 481. n. 27. t. 16. f. 21.

Locus: Germania.

Alfatia cum Pyrita cupri.

Lapis constans Plumbi galena, cui adherent Pyrite variae; his
immixtæ Crystalli opacæ, sublavescens, magnitudine in-
æquales, figura omnino fragmentorum spati s. cubi rhombi-
ci. Hujus primordia sunt squamæ sub Pyrita embryone de-
scriptæ.

4. KOKSALT rent genomborat, likt tak-is.

Dropp-salt.

Tagit - -

Saltet liknar aldeles Berg salt, är hvitt och i långa genomborade cylindrar utdragit, at det vuxit som en tak-is eller droppsten; i brottet består det af cuber och i elden sprakar det, at ej tvifvel är om dess väfende.

5. KOKSALT i gråsten af skimmer och spat. *Syst. nat.* 164. n. 6. Gålfiråsten.

Rappakivi. Gotland. ref. 266.

Tages i Finland; denna i Skara.

Gråstenen består af såltspat blandad med något svart skimmer; uti öpen luft och besynnerligen på södra sidan faller denna sönder til grus, och man tror allmänt, at han håller köksalt.

6. KOKSALT i lysande sten. *Syst. nat.* 164. n. 1.

lys-spat.

Lysfalt. *Wet. acad. Handl.* 1747. p. 168.Glas-spat som lyser. *Gron. lap.* 8.

a vattenfärgad likt det klaresta glas.

β hvit- eller mjölkfärgad. *Amœn. acad.* 1. p. 480. n. 23.γ blek-gul. *Amœn. acad.* 1. p. 480. n. 24. t. 16. f. 22.δ grön. *Amœn. acad.* 480. n. 26.

ε fjöblå och helt klar som glas, den allmänt kallas af hafsvatten.

Tagne i Tyckland.

ε i Orient.

a i Saxen.

7. KOKSALT i rhombisk spat-terning. *Syst. nat.* 164. n. 4. t. 8. f. 13. rutig.Rhombisk spat-crySTALL. *Amœn. acad.* 1. p. 481. n. 27. t. 16. f. 21.

Finnes i Tyckland.

i Ellas uti kopparkies.

Stenen är en glants af blymalm med åtskilliga kieser, ibland hvilka desse spat-crySTALLer sitta, som aldeles hafva den skapnad utanpå, som en spat inuti, at de ej äro, som allmänt köksalt, cubiske, utan likna en rhombisk eller utdragen cub. [Begynnelsen til denna crySTALLen följer jag tydeligen ifrån Kies-fosten til sin naturliga storlek.

ALUMEN.

plumosum. 1. ALUMEN nudum. *Syst. nat.* 165. n. 1.
Locus: Lapponia.

commune. 2. ALUMEN schisti. *Syst. nat.* 165. n. 2.
Locus: Scania, Westrogothia, Anglia.

Gemma pretiosa. 3. ALUMEN lapideum pellucidissimum solidissimum. *Syst. nat.* 165.
n. 6.

Adamas. ADAMAS albus, flavescens; datur etiam rufescens, viridis, nigricans, cerulescens.

Rubinus. RUBINUS ruber brasiliensis.
Ind. Orientalis.

Sapphirus. SAPPHIRUS ceruleus: saturatior, pallidior.
Locus: India plerisque.

Gemmæ ævi nostri sumptuose luxuriæ, a Gemmariis judicantur ex duritie, colore, pelluciditate, magnitudine, pondere; adeoque alieno, a scientiæ naturalis principio, fundamento.

Oriri lapides pellucidos ex sedimento aqueo ostendit evidentissime generatio Quartzæ. Hoc mixtum salino acquisivisse figuras, salis proprias, ex urina in vase terrestri diu asservata constat experimento Henkelii. Nitri figuram frequentissimam esse, uti ejus sal, facile liquet. Colores lapidum a metallo ortos videre est in fodinis; tingunt metallorum aque, antequam consistentiam accipit Crystallus, quoniam deim tranari nequit. Aquas metallicas reddere lapides duriores patet quotidie; crystallos coloratas duriores itaque esse mirum non videbitur. Cur Gemmæ figura aluminis duriores sint, patet consideranti figuram, crystallisatione ex minimo primordio ortam, quod non in Nitro.

VITRIOLUM.

Martis. 1. VITRIOLUM ferreum viride subcubicum. *Syst. nat.* 166. n. 1.
Locus: in fodinis.

Datur nudum vel natura in fodinis, vel arte extra eas.

2. VI-

ALUN.

1. ALUN nakot. *Syst. nat. 165. n. 1.*
Finnes i Luleå Lappmark. gedigen Alun,
2. ALUN af Skifver. *Syst. nat. 165. n. 2.*
Brytes i Skåne, Westergöthland.
i Angeland. allmän Alun,
3. ALUN i den klaraste och hårdaste sten. *Syst. nat. 165. n. 6.*
1. DEMANT hvit. Ädel-sten.
gul. Demant,
Gifves äfven rödaktig, grön, svartaktig, blåaktig.
SAFFIR högblå. Saffir,
af blekare färg.
RUBIN röd ifrån Brasilien. Rubin,
ifrån Ost-Indien.
Fås mest från Ost-Indien.

Adle stenar, vår tids älsför dyrbara glants, dömmas af Jouvele-
rarne efter deras hårdhet, färg, klarhet, storlek, tyngd, alltså
af en grund, som är långt särskild ifrån de antagna sätser uti
naturkunnogbeten.

At alla klara och genomskinliga stenar blifvit af vattnets sedi-
ment, det visar oss Quarzens afseelse tydeligen. Då detta
vatten haft uti sig något salt hafver det nedsallna sedimen-
tet mest följa saltets crystallisations lag, såsom uti urin,
som fäst sig til sten på käril, efter Henkels rön, at
förtiga andra. Saltpetter - figuren i druser är alltså som
sjelva saltet det allmänaste i jorden. At ädla stenar
blefvit färgade af metalliska vatten, under det de aflades,
drager man ej i tvifvelsmål; emedan de sedermera ej kunna
af vatten genomträngas. At metalliska vatten göra tillika ste-
narne hårdare, är ej at undra, som deras minsta particlar
uppfylla de minsta rum. Hvarföre de ädla stenar, som haf-
va figur af Alun äro hårdare, lærer den se, som eftersinnar
at en sådan crystal, som vuxit af sit första och minsta ämne,
blifvit på alla sidor jämt och lika tillökt.

VITRIL.

1. VITRIL af jern, grön, nästan cubisk. *Syst. nat. 166. n. 1.* Järnvitril,
Tages i Jerngrufvor.
Gifves nakot af naturen i grufvor, af konsten utom.

2. VI-

cyprium. 2. VITRIOLUM cupreum cæruleum dodecaëdron. *Syst. nat.* 166.
n. 2. t. 8. f. 15.
Locus: Europa Australis, Cyprus.

rupes. 3. VITRIOLUM ferreum saxi schistosi.
Locus: Hunneberg Westrogothiæ.
 Lapis SCHISTUS solidus. *Syst. nat.* 154. n. 4. cinereus s. fusco-
 griseus s. parum rufescens finditur in cubos rhombicos, dum fis-
 sura ferruginea quasi chalybe picta adparet.

SULPHURA.

ELECTRUM.

Succinum. 1. ELECTRUM diaphanum solidum. *Syst. nat.* 167. n. 2.
Locus: maritima Borussiae.
 Scaniae.
*Succina finduntur instar Silicis, fragmentis convexis concavis-
 que.*
Insectis sepe scatet Succinum, rarius coleoptratis.

BITUMEN.

Ampelites. 1. BITUMEN humi paludosæ. *Syst. nat.* 168. n. 5.
Locus: Helvetia.
*Hoc medium quasi inter Schistum & Humum paludosam,
 priori scilicet laxius, posteriori durius. Inter strata & fis-
 suras, instar schisti, Membranas niveas sepe occultat; adeoque
 primus gradus schisti.*

Asphaltum. 2. BITUMEN friabile atrum. *Syst. nat.* 168. n. 4.
Locus: Alsatia.
*Lapis quasi ex arena levissime coherens, ater, pondere levis-
 simus.*

3. BITU-

2. VITRIOL af koppar, blå, tålf-sidig. *Syst. nat.* 166. n. 2. t. 8. f. 15. ^{Blåsten.}
Finnes i södra Europa, Cypern.

3. VITRIOL af jern uti skifrigt gråberg. Spräckhäll.
Tages på Hunneberg i Westergötland.
Spräckhällan. Syst. nat. 154. n. 4.
Grå, mörkgrå eller något rödlet, klyfver sig i ofantliga stora cu-
ber, som äro något rhombiska, och i desse ser man sprin-
gorna vara liksom med bly-årts utteknade, til et tecken af vi-
triolen.

S W A F V E L

BERNSTEN.

1. BERNSTEN klar och fast. *Syst. nat.* 167. n. 2. Bernsten.
Finnes i Preufen.
på Skåne slått och vid hafstränderna.
Bernsten går i brottet såsom flinta i kallriga och holiga klyfter.
Ofta finnes häruti åtskilliga Insecter, som gifva tilkänna, at det
 varit flytande och då öfverjordiskt. Sällan finnes Baggar med
skal på vingarne deruti.

B E C K.

1. BECK i dy-jord. *Syst. nat.* 168. n. 5. Dyfkifver.
Tagen i Sveits.
Detta är mitt emellan dy och skifver; fastare än den förra,
lösare än den senare. Det klyfver emellan sina klyfter tun-
na hvita linier, liksom skifren då han håller berg-beck; at
detta beck således synes vara första graden til skifver.
2. BECK i lös, lätt, svart, sand. Beckmull.
Tagen i Elfas.
Stenen af lös hopsatt becks svart, lätt, och luktande sand.

- Lithantrax. 3. BITUMEN Schifti. *Syst. nat.* 168. n. 6.
Locus: Helsingburgum, Helvetia.

Alsatia.

Præstantissimum non rumpitur, sed, instar solidi carbonis, æquali ubique consistentia, lævissimum, atrum.

β Lignum bituminosum fossile.

Locus: Beuchlizenis ager, spatio unius milliariis Hala, ubi integra sylva sub terra sepulta jacet.

Lapis potius ad Lithantraces referendus, cujus naturæ est, quam ad Phytolitha, Lithoxyla.

- suillum. 4. BITUMEN marmoris foetidi.

Locus: Kinnekulle, Scania, Helvetia.

Lapis: sepius, instar crystalli, longitudinaliter resolvitur in strias inæquales angulatas: frangitur autem instar Spati & effervescit cum Aqua forti. Helveticus simillimus, at durior, ex flavo saturatiore colore, nec foetet, quamvis fricatus.

Datur etiam absque crystallina substantia, particulis calcareis nec spatosis, qui similiter foetet, inque iisdem locis occurrit.

PYRITES.

- vivus. 1. PYRITES nudus diaphanus. *Syst. nat.* 169. n. 1.
Locus: Helvetia? in Marmore spatoso albido.

- nudus. 2. PYRITES nudus opacus.
Locus: Helvetia: thermæ Baden.

- terreus. 3. PYRITES nudiusculus terra mixtus.
 Sulphur nativum, mixtionis peregrinæ, coloratum. *Wall. min.* 207.
Locus: Russia.
Lapis subcinereo-flavesceus, opacus, friabilis, ut digitis conteratur, in pruna flammam concipiens.

- hexaëdricus. 4. PYRITES crystallifatus hexaëdricus ex planis 6 tetragonis. *Syst. nat.* 169. n. 3. b. t. 8. f. 12.
Locus: Svecia frequentissimus ad mineras.
 Crystallus æquilatera ex 6 quadrangulis.

3. BECK i skifver.

Beckskifver.

*Tagit i Hellfingborg, Sveitz.**Elfas.**Det bästa stenkol spricker icke sjelf sönder, utan ser ut, som et tätt tall-kol och är des utan mycket lätt.**β Stenhårdadt.**Tagit vid Beuchlitz en mil från Hall, der hela skogen ligger begraven under jorden, såsom han varit af någon jordbåsning nedfänkt.**Denna sten kommer närmare til stenkols-art, än til petrificerade träen.*

4. BECK uti stinkande kalk.

Orsten.

*Tagit från Kinnekulle, Skåne, Sveitz.**Stenen är merendels lik crystaller och går långs åt i kantiga ojemna spillror. Desse spillror då de afbrytas, visa tydeligen, at de bestå af spat och gäsa med sked-vatten. De stenar här af, som äro komne från Sveitz, äro lika våra inländske, men hårdare, mera gula och stinka icke, fast de gnidas mot något hårdt.**Samma orsten gifves ock ofta utan at gå i strimor eller splitter, aldeles lik gemen kalksten, ock utan at bestå af spat, hvilken tages på samma ställe med de förra, och lika så stinker.*

K I E S.

1. KIES nakot och klar. *Syst. nat. 169. n. 1.*

gediget svafvel.

Tagen i Sveitz uti hvit spataktig marmor.

2. KIES nakot, dunkel.

rent svafvel.

Tagen vid varma Baden.

3. KIES halfnaken i jord.

Svafveljord.

*Svafvel gediget, färgadt, blandadt med främmande ting. *Wall. min. 207.***Finnes i Ryfsland.**Stenen är grågul, dunkel, skör, at han mellan fingrarna kan söndergnuggas, iändes strax af eld, som rent svafvel.*4. KIES-terning sexsidig af fyrkantiga sidor. *Syst. nat. 169. n. 3. b.*

Jernkies.

*t. 8. f. 12.**Finnes allmänt i Svenska grufvorna.**Drusen är cubisk af 6 fyrkantiga jemna sidor.*

F 2

5. KIES

- octaëdricus. 5. PYRITES crystallifatus octaëdricus ex planis 8 trigonis.
 Pyrites octaëdricus ex triangulis. *Syn. nat.* 169. n. 3. c.
Locus: Kinnekulle.
CrySTALLUS æquilatera ex 8 triangulis, figura Aluminis.
- decaëdricus. 6. PYRITES crystallifatus decaëdricus ex planis 2 tetragonis &
 8 linearibus. *Tab.* 2. *fig.* 2.
Locus: Kinnekulle.
*CrySTALLUS ex planis 2 tetragonis latioribus verticalibus: latera
 ex 8 planis linearibus, longioribus, angustioribus, tetrago-
 nis: latere exteriori longiore; hinc tessera depressa, tetrago-
 na, cincta quatuor marginibus acutis in aciem.*
- dodecaëdricus. 7. PYRITES crystallifatus decaëdricus e planis 4 triedris & 6 linea-
 ribus.
Locus: Alsatia cum Argento cinereo & Hydrargyro.
*CrySTALLUS e pyramide triquetra s. e quatuor planis trigonis, cu-
 jus anguli omnes complanati, lineares, constituunt sex plana,
 linearia.*
- dodecaëdricus. 8. PYRITES crystallifatus dodecaëdricus ex planis 2 pentagonis & 10
 tetragonis. *Tab.* 2. *fig.* 3.
Locus: Germania.
*CrySTALLUS ex planis 2 pentagonis, verticalibus, latioribus: lateri-
 bus ex 10 planis tetragonis, latere exteriori longioribus; hinc
 tessera facie antecedentis, at numero planorum differens; a-
 deoque diversa a Pyrita dodecaëdro ex pentagonis.*
- rotundatus. 9. PYRITES crystallifatus rotundatus aggregatus.
a Pyrites globosus. *Syst. nat.* 169. n. 3. f.
β Pyrites hemisphaericus. *Syst. nat.* 169. n. 3. e.
Locus: fodine Sveciæ variæ, imprimis Andrarum.
*Lapis aggregatus ex plurimis crystallis sæpius cubicis, rarius
 dodecaëdricis, quamvis sæpe vix eruendis.*
*Figuram globosam & hemisphaericam non agnoscere distinctas spe-
 cies, sed solum fortuitas ex loco modificationes, observo in speci-
 minibus.*
- conglomeratus. 10. PYRITES crystallifatus aggregatus conglomeratus.
Locus: in fodinis.
Antecedenti maxime affinis.

5. KIES-terning åttföddig af trekantiga sidor. åttkantig kies
 Kies åttföddig af trianglar. *Syst. nat. 169. n. 3. c.*
 Funnen på Kinnekulle.
 Drusen har aldeles Alunform af åtta trekantiga jemna sidor.
6. KIES-terning tioföddig af 2 fyrkanter och 8 aflånga. *Tab. 2. tioföddig kies.*
fig. 2.
 Tagen på Kinnekulle.
 Drusen består af 2 större up och ned vända fyrkanter, men sidorna af fyra par längre, men smalare fyrkanter, som på sin yttre sida äro än bredare. Här af blifver en fyrkantig nedtryckt terning med tvärför sidor, som på en yxa.
7. KIES-terning tioföddig af 4 trekantar, och 6 aflånga sidor. Tioföddig.
 Tagen i Elfas med hvitguldig Silfvermalm.
 Drusen har fyra större sidor af trekantar, och alla kanterne äro liksom affilade, at de göra tillsammans 6 sidor.
8. KIES-terning af 2 femkanter och 10 fyrkanter. *Tab. 2. fig. 3.* tolvföddig kies.
 Tagen i Tykland.
 Drusen består af två större up och ned vände femkanter; men sidorna af fem par aflånga smalare och längre fyrkanter, som på yttre sidan äro bredare, således har denna terning mycken likhet med den förra, at han allenast skiljer sig ifrån den samma som en femkant från en fyrkant, äfven är altså denna helt åtskild ifrån den Kies af tolf sidor, som har alla sina sidor af femkanter.
9. KIES-terning rundad, af många små hopfatt. rund kies.
 α klotrund kies. *Syst. nat. 169. n. 3. f.*
 β halfrund kies. *Syst. nat. 169. n. 3. e.*
 Finnes i åtskilliga grufvor inom riket, öfverflödigt i Andrarums Alungrufva.
 Stenen är ej simpel utan hopgyttrad af många små cubiske eller sexföddige terningar, undertiden synes ock tecken til tolföddige.
 Här synes tydeligen, at de klotrunde och de halfrunde kieser ej äro af naturen åtskilda, utan at de komma händelsevis efter rummet.
10. KIES-crytall hopgyttrad af åtskilliga knylar. hopgyttrad.
 Finnes uti Grufvorna.
 Är nära slägt til näst föregående.

- cellulosus. 11. PYRITES crystallifatus aggregatus cellulosus.
Locus: Germaniæ fodinæ.
Lapis constat lamellis erectis, distantibus, variis, lateribus ex cry-
stallis nodoso-punctatis.
- ferratus. 12. PYRITES crystallifatus lamellosus orbiculatus ferratus. *Tab. 2.*
fig. 8.
Locus: Germania.
CrySTALLUS specie singulari; sunt enim squamæ planæ, fere mem-
branacæ, crassitie papyri aut membranæ pergamenæ, ni-
tide, colore communi pyritarum, tota orbiculata, serrato aut
denticulato margine, erectiuscula, in Natro spatoso.
- embryo. 13. PYRITES crystallifatus triqueter squamoso-imbricatus.
Locus: Germania frequens.
CrySTALLUS hæc embryo videtur mihi Pyritarum, sparsa & su-
per alios lapides instar crustæ cujusdam pulverisata, grisea
nec proprio colore pyritæ, figura oblonga, triquetra inter-
jectis spatiis concavis. Huic simillimus occurrit omnino spa-
tosus, albus absque sulphure, figura tamen eadem, in Lapide,
cujus omnes squamæ triquetra apice inflexo, dorso convexo
plano, in quibus præcipue singularis est squamarum disposi-
tio omnino eadem, quam scobs ferri assumit sub magnete,
dum squamæ in ovalem figuram vergant ad peripheriam, i-
ta tamen, ut laterales magis longitudinales evadant. Ex
Alfatia.
14. PYRITES fereus scintillans amorphos. *Syst. nat. 169. n. 4.*
Locus: Baden.
 β kalfös.
 γ Kinnekulle in marmore.
 δ Sikfundsberg.
 ε Halskiælen paröcie Råneå.
 ζ kara mons, a Juckasjervi 2 milliar.
 η Swappavari.
 θ Ragisvari Lapponia.
 ι Kofvovari.
 κ Kiellivari.
 λ Kockasvari.
 μ Willangi fodinæ.

11. KIES-crystall hopgyttrad uti små rum.

Finnes i Tyska grufvorna.

Sten består af åtskilliga våggar, som utan ordning ställas längs och tvärs uprätte, och på alla sidor äro tapetzerade med små Kies-crystaller.

12. KIES-crystall rund af sågade skifvor. *Tab. 2. f. 8.*

fågad kies.

Tagen i Tyskland.

Drusen är af synnerlig art; ty han består af flata fjäll, som äro tunna, som papper eller pergament, glänsande, runda, til färgen lika annor Kies och i kanten sågade, alla stå uprätte och växa uti en spat-drus.

13. KIES-crystaller trekantige och fjällige..

Kiesåmne.

Finnes allmänt i Tyska gruforna.

Drusen tyckes liksom vara foster til annor Kies och liknar strödda och sönderstöta fjäll, som vuxit på annor Kies. Desse äro aflånge, trekantige och särskilt satte, men äga en ovanlig färg ibland detta slägtet; ty de äro bruna och ej messingsfärgade. En Drus af samma skapnad på fjäll, men hvit af Spat och utan alt svafvel, eljest lika så trekantig med flata något kullriga sidor, men här uti faller mig besynnerligen undersamt, at fjällen ligga släde aldeles på samma sätt, som jern-filspån upställes under Magnetten, då de böja sig ifrån medelpunkten at två ändar, men på sidan äro mera längsät släde. Från Elfas.

14. KIES med jern, som fyrar, utan figur. *Syst. nat. 169. n. 4.*

fyrsten.

Tagen vid Baden.

β *kalf-lös.*

γ *Kinne-kulle i kalk.*

δ *Sikfundsberg.*

ε *Halskålen i Råneå Socken.*

ζ *Karravari 2 mil från Juckasjervi.*

η *Svappavari.*

θ *Bagisvari.*

ι *Kotvovari.*

κ *Kjellivari.*

λ *Kockasvari.*

μ *Villangi grufvor.*

- mollis. 15. PYRITES ferreo-cupreus, matrice impalpabili. *Syst. nat.* 169.
n. 5.
Locus: Helvetia, varia specimina.
Sveciæ variæ fodinæ.
- durus. 16. PYRITES ferreo-cupreus, matrice vitrescente. *Syst. nat.* 169. n. 6.
α Cotaceus ex Svappavari.
β Quartzosus β Hervivari.
γ Kurravari.
δ Patnakile.
- tenax. 17. PYRITES ferreo-cupreus; matrice apyra. *Syst. nat.* 169. n. 6.
α Micaceus α Kurravari.
β Talcosus β Harrivari.
γ Kurravari fissilis.

ARSENICUM.

- Sandaraca. 1. ARSENICUM nudum rufum. *Syst. nat.* 170. n. 2.
Locus: Germania.
- cupreum. 2. ARSENICUM rubens cupreum. *Syst. nat.* 170. n. 6.
Locus: Germania.
- pyriticosum. 3. ARSENICUM album, fragmentis planis. *Syst. nat.* 170. n. 4.
Locus: Summatra & variæ regiones Indiæ. Seba.
- micans. 4. ARSENICUM cinereo-cærulefcens micans. *Syst. nat.* 170. n. 7.
Locus: Bahusiæ in Morlanda.
Germania cum Cupro albo.
- lentiforme. 5. ARSENICUM schisti lentiformis attri. *Syst. nat.* 170. n. 8.
Globi nigri. It. Oel. 74.
Locus fodinæ aluminis Andrarum.
Oelandiæ.
- fuscum. 6. ARSENICUM fuscum.
Locus: Alsatia.
Color mineræ niger & quasi micans ex obscure cinereo.

14. KIES med Järn och Koppar utan berg-art. *Syst. nat.* 169. n. 5. Blöt-malm.
 Tagen ifrån Sveitz åtskillig.
 Sveriges *Koppargrufvor*.
15. KIES med Järn och Koppar i flussig berg-art. *Syst. nat.* 169. n. 6. Hård-malm.
 Tagen i Sandsten från Svappavari.
 i Kiffel från Herrivari.
 Kurravari.
 Patnakile.
16. KIES med Järn och Koppar uti eldfast berg-art. *Syst. nat.* 169. Seg-malm.
 n. 6.
 Tagen i skimmer från Kurravari.
 i Hornberg från Harrivari.
 från Kurrivari.

ARSENIC.

1. ARSENIC nakot och röd. *Syst. nat.* 170. n. 2. Raufgelb.
 Tagen i Tyskland.
2. ARSENIC rödaktig, med Koppar. *Syst. nat.* 170. n. 6. Kupfernichel
 Tagen i Tyskland.
3. ARSENIC hvit, med slät klyft. *Syst. nat.* 170. n. 4. Mispickel.
 Tagen i Sumatra och åtskilliga ställen i Indien.
 i Indien. *Seba*.
4. ARSENIC grå-blå skymtande. *Syst. nat.* 170. n. 7. vatten-kies.
 Tagen i Bohus, vid Klocksten i Morlanda.
 i Tyskland med hvit Koppar.
5. ARSENIC uti skifver-klot. *Syst. nat.* 170. n. 8. Svart-bällar.
 Svart-bällar. *Olands ref.* 74.
 Tagen i Alun-grufvorna på Öland.
 Andrarum.
6. ARSENIC uti mörksten. Svartgift.
 Tagen i Elsas.
 Färgen är svart och liksom litet skymtande med mörk-grått.

MERCURIALIA.

HYDRARGYRUM.

- vivum. 1. HYDRARGYRUM nudum. *Syst. nat.* 171. n. 1.
Locus: Hungaria.
- Arsenicale. 2. HYDRARGYRUM rubrum arsenicale. *Syst. nat.* 171. n. 2.
Locus: Hungaria.
- Cinnabaris. 3. HYDRARGYRUM rubrum pyriticofum. *Syst. nat.* 171. n. 3.
Locus: Chemnitz.
- petrosum. 4. HYDRARGYRUM petrosum. *Syst. nat.* 171. n. 4.
Locus: Japonia.
Minera hæc in Quartzo, mixta ochra flava, ponderosissima, ditissima, sæpe Cupro nativo facta, extus rubra aut tecta corio talcoso albo.

STIBIUM.

- capillare. 1. STIBIUM fibris capillaribus sparfis. *Syst. nat.* 172. n. 1.
Locus: extraneus.
Variat fibris colore plumbi vel etiam colore purpureo.
- friatum. 2. STIBIUM striatum. *Syst. nat.* 172. n. 2.
Locus: exoticus. Seba.
Striæ connexæ in solidum.
- rubrum. 3. STIBIUM rubrum. *Syst. nat.* 172. n. 5.
Locus: Germania.
- decussatum. 4. STIBIUM fibris intercussantibus spatum. *Syst. nat.* 172. n. 5.
Locus: Germania.

METALLER.

QUICKSILFVER.

1. QVICKSILFVER nakot. *Syst. nat. 171. n. 1.* gediget.
Tagit i Ungern.
2. QUICKSILFVER rödt arsenicaliskt. *Syst. nat. 171. n. 2.* Berg Cinober.
Tagit i Ungern.
3. QVICKSILFVER rödt kiesaktigt. *Syst. nat. 171. n. 3.* Kies Cinober.
Tagit i Chemnitz.
4. QVICKSILFVER i berg-art. *Syst. nat. 171. n. 4.* njur Cinober.
Tagit i Japan.
Denna malmen sitter i en quartz, som är blandad med gul ockra, mycket tung och rik, hvaribland någon gedigen koppar finnes; Eljest är stenen utanpå antingen röd eller på några ställen öfverdragen liksom med en bark af hvit talk.

SPITSGLAS.

1. SPITSGLAS af liksom strödda hår. *Syst. nat. 172. n. 1.* hårigt.
Tagen utomlands.
Trädarne äro til färgen antingen blyfärgade eller ock purpurfärgade.
2. SPITSGLAS strimmigt. *Syst. nat. 172. n. 2.* strimmigt.
Tagit utifrån. Seba.
Stuffen består af strimmor, som hopvuxit i et stycke.
3. SPITSGLAS rödt. *Syst. nat. 172. n. 5.* rödt.
Tagit i Tyskland.
4. SPITSGLAS af trädar, som ligga längs och tvärts emellan spat- strödt.
klyfterna. *Syst. nat. 172. n. 4.*
Tagit i Tyskland.

- solidum. 5. STIBIUM mineralifatum.
 Antimonium sulphure mineralifatum, minera difformi solida
 livido-fufca. *Wall. min.* 238.
Locus: Germania.
Alfatia in Molybdena.
Differt a Galena plumbi particulis striatis, exfoletis, fepe mi-
cantibus.
- stellare. 6. STIBIUM fibris concentricis radiantibus.
Locus: Alfatia in Plumbi galena.
 Lapis a latere inferiore emittit ex uno eodemque centro radios ca-
 pillares numerosos; a superiore vero latere varie sunt ma-
 cule plumbei coloris, radiata.

VISMUTUM.

- nativum. 1. VISMUTUM nudum. *Syst. nat.* 173. n. 1.
Locus: Helsingia, India.
 Minera *V. pictoria azurea*, particulis impalpabilibus, instar
 fracti metalli solida, in qua efflorescit *Vismutum nudum*
 in grana globosa.
- micans. 2. VISMUTUM albo-flavescente-micans. *Syst. nat.* 173. n. 2.
Locus: Helvetia.
 Lapis nitore micans, dat Vitrum rufescens, nec coeruleum.
- pictorium. 3. VISMUTUM granulis caerulefcentibus micans. *Syst. nat.* 173.
 n. 3.
 Cobolti minera. *Brandt. act. upf.* 1733.
Locus: Helsingia, Gofsiaria.

ZINCUM.

- crystallinum. 1. ZINCUM crystallifatum.
Locus: exoticus.
 Crystalli erectæ, compresso-plane, lineares, truncatæ s. tetra-
 gone, margine ab altero latiore forficis instar attenuatæ,
 colore externo chalybis, sparse in Pyrita pondero-
 sissima.

5. SPITSGLAS mineraliserat. Stålfatt.
 Stålfat spitsglasmalm. *Wall. min. 238.*
Tagit i Tytkland.
i Elfas uti Blyerts.
Stuffen är lik blyglants, men skild med strimmiga nöta particlar,
som skimra.
6. SPITSGLAS af strålar från en medelpunct. stråligt.
Tagit uti Elfas med Blyglants.
På nedra sidan gå alla strålar ifrån en medelpunct; men
på öfra sidan äro blyfärgade strålar, som gå i vissa
sträckor.

VISSMUT.

1. VISSMUT nakot. *Syst. nat. 173. n. 1.* gedigen.
Tagit i Helsingeland, Indien.
Malmen är af färg-cobolt, violet med fint gry, såsom i en tåt
metall, utur hvilken utvittrar gedigen Vissmut i runda
korn.
2. VISSMUT skimrande af ljult och gult. *Syst. nat. 173. n. 2.* skyggmalm.
Kommen med Sveitziska stämningen.
Malmen glänstar och gifver et brunt glas, men ej blått.
3. VISSMUT af fint blåaktigt glänfande gry. *Syst. nat. 173. n. 3.* färg-cobolt.
Färg-cobolt. Brandt. act. upf. 1733.
Tagit i Helsingeland.
Goslar.

SPIAUTER.

1. SPIAUTER crystallicerad. crystallicerad.
Kommen utifrån.
Drusen består af crystaller, som äro stålfärgade, uprätta, tunna
som pergament, jämbreda, afbuggna och nästan fyrkanti-
ge med ena sidskanten afflipad, som på äggen af en sax;
finnas strödde i en tung kies.

- decussatum. 2. ZINCUM lamellis decussatis: interstitiis ferrugineo-ochraceis.
Locus: Germania.
 Minera ex squamis erectis, decussatis, colore plumbi, interstitiis squamarum oppletis pulvere ochraceo.
- imbricatum. 3. ZINCUM lamelloso-imbricatum metallicum.
Locus: Germania.
 Minera instar fracti metalli Cupri, quod frangitur lamellis parallelis coadunatis.
- antimoniale. 4. ZINCUM stibiatum.
Locus: India.
 Minera pondere & consistencia Plumbi Galena, sed striis sparsis solidis, majusculis, parum inquinantibus instar Molybdæne.
- Molybdæna. 5. ZINCUM fusco inquinans.
 Micâ pictoria nigra, manus inquinans. *Wall. min. 131.*
Locus: Swappavari.
 Alfatia.
 Huc refertur usquedum certiora innotescant.
- rapax. 6. ZINCUM micaceum rubicundum inquinans. *Syst. nat. 174. n. 3.*
 Galena rubens. *Act. stockb. 1744. p. 58. n. 1.*
Locus: Africa.
 Sala Sveciæ.
- Sterile
nigrum. 7. ZINCUM micaceum, particulis subteffellatis, nigrum. *Syst. nat. 174. n. 2.*
 Sterile nigrum. *Act. stockb. 1744. p. 58.*
Locus: Svecia.
- Calaminare. 8. ZINCUM terrestre. *Syst. nat. 174. n. 4.*
Locus: Polonia.

2. SPIAUTER af skifvor, som ligga tvärts, med springor upfyllda af ochra. röd.
 Tagen i Tykland.
 Malmen består af uprätta fjäll, som bärs och tvärs åro stälde och til färgen lika bly, emellan hvilka et gult pulver af ochra uppfyller iboligbeterna.
3. SPIAUTER liksom spånlagd af metall. skifrig.
 Tagen i Tykland.
 Malmen ser ut som et stycke afbruten koppar, hvilken i brottet visar parallela och hopvuxna tunna skifvor.
4. SPIAUTER strimmigt. Spitglas.
 Tagen i Indien.
 Malmen har tyngd och fasthet lik en blyglants med strödda fasta stora strimmor, som något smutsa liksom Blyerts.
5. SPIAUTER mörkagtig och smutsande. Blyertz.
 Blyerts. *Wall. min.* 131.
 Tagen i Svappavari.
 i Elfas.
 Blyertsen har man fört hit, tils vidare, och det efter *D. Lawsons* rön.
6. SPIAUTER skimrande, rödagtig, smutsande. *Syst. nat.* 174. Rödslag.
n. 3.
 Rödslag. *Act. stockb.* 1744. p. 58. *n.* 1.
 Tagen i Africa.
 i Sahlberg.
7. SPIAUTER skimrande svart och terningagtig. *Syst. nat.* 174. Blände.
n. 2.
 Blände. *Act. stockb.* 1744. p. 58.
 Finnes allmänt i Sverige.
8. SPIAUTER i jord. *Syst. nat.* 174. *n.* 4. Gallmeja.
 Tagen i Pälén.

JERN

FERRUM.

- nativum. 1. FERRUM intractabile nudum.
 Ferrum nativum in granulis. *Wall. min. 255.*
Locus: Steyermark. Seba.
 Metallum, instar guttæ ferreæ, ferrugineæ, aqua quasi hu-
 mide, malleabile, matrici inherens; quod hoc sine igne
 productum sit, dubium non est.
- crystallinum. 2. FERRUM intractabile crystallifatum. *Syst. nat. 175. n. 1.*
Locus: Swappavari fodinæ cupreæ.
 Osnabruga.
- striatum. 3. FERRUM intractabile, lamellis transversim striatis nitidis, *Syst.*
nat. 175. n. 2.
Locus: Gellivara.
- cubicum. 4. FERRUM intractabile, particulis cubicis nitidis. *Syst. nat. 175.*
n. 3.
Locus: Westrobothnia.
- nitens. 5. FERRUM intractabile, fibris planiusculis centralibus nitidis.
Syst. nat. 175. n. 4.
Locus: Germania.
- Hæmatites. 6. FERRUM intractabile, fibris centralibus rubris. *Syst. nat. 175.*
n. 5.
 β Hæmatites niger, tritura rubens. *Wall. min. 260.*
 γ Hæmatites globularis. *Wall. min. 261.*
 δ Hæmatites botryites. *Wall. min. 261.*
 ε Hæmatites turritus. *Wall. min. 261.*
 ζ Hæmatites hæmisphæricus. *Wall. min. 261.*
Locus: Kinnekulle. Westerplana β
Swappavara fodinæ cupreæ.
ad monticulum juxta Ulricam Eleonoram.
e variis Germaniæ, Angliæ.
ex Alfatia varia figura.
- rubrum. 7. FERRUM intractabile rubrum, punctis impalpabilibus. *Syst. nat.*
176. n. 6.
Locus: Anglia.

JERN.

1. JERN nakot, som ej drages. gediget järn.
 Körnigt gediget järn. *Wall. min. 255.*
 Tagit i Steyermark. *Seba.*
 Metallen har uti sig några jern-korn, aldeles lika jern-bagel, något rostade, och til färgen liksom de voro våta; de låta smida sig med hammare. At detta ej är med eld smält, visar nog samt stenarten i hvilken det sitter.
2. JERN-cryftall, som ej drages. *Syst. nat. 175. n. 1.* Jern drus.
 Tagit i Svappavari koppargrufva.
 från Osnabryg.
3. JERN, som ej drages, klart och tvärs filat. *Syst. nat. 176. n. 2.* strimmigt järn.
 Tagit i Jellivara.
4. JERN, som ej drages, bestående af cubiska glänfande terningar. *Jernglans.*
Syst. nat. 175. n. 3.
 Tagit i Westerbotten.
5. JERN, som ej drages; bestående af flata strimmor, som gå ifrån Volfram. Volfram.
 medelpuncten. *Syst. nat. 175. n. 4.*
 Tagit i Tyskland.
6. JERN, som ej drages, med strålar från medelpuncten. *Syst. nat. 175. n. 5.* Blodsten.
 β Svartaktig blodsten. *Wall. min. 260.*
 γ Hel-klotig glas-kopf. *Wall. min. 261.*
 δ Drufig blodsten. *Wall. min. 261.*
 ε Taggig blodsten. *Wall. min. 261.*
 ζ Half-klotig glas-kopf. *Wall. min. 261.*
 Tagen på Kinnekulle vid *Westerplana* β
 vid Svappavari koppargrufva.
 på et berg vid *Ulrica Eleonora.*
 från åtskilliga orter i *England.*
 i *Tyskland.*
 i *Elfas* af åtskillig skapnad.
7. JERN, som ej drages, rödt af osynligt gry. *Syst. nat. 176. n. 6.* Rödmalm.
 Tagit i *England.*

- micaceum. 8. FERRUM intractabile nitens micaceum. *Syst. nat.* 176. n. 7.
Locus: Germania.
Minera constat Mica laxa, nitida, fragilissima.
- Magnesia. 9. FERRUM intractabile fuscum inquinans, particulis micaceis striatis. *Syst. nat.* 176. n. 8.
Locus: Germania.
- fragile. 10. FERRUM intractabile cinereo-fuscum, punctis nitidis. *Syst. nat.* 176. n. 9.
Locus: Wefsmannia.
- Spatosum. 11. FERRUM intractabile spatosum albicans. *Syst. nat.* 176. n. 10.
Locus: Westrogothiæ montium stratum supremum.
- Smiris. 12. FERRUM intractabile vitrum exarans.
 Ferrum intractabile squamoso-striatum. *Syst. nat.* 176. n. 11.
Locus: Italia.
- ❁ ❁
- Magnes. 13. FERRUM attractorium. *Syst. nat.* 176. n. 12.
Magnes. Gesn. figurat. 84.
Locus: Lapponia.
 India.
- ❁ ❁ ❁
- impalpabile. 14. FERRUM retractorium, particulis impalpabilibus. *Syst. nat.* 177. n. 14.
Locus: Fridrichsberg, *f. Keravara.*
 Swappavari.
- arenaceum. 15. FERRUM retractorium, particulis arenaceis. *Syst. nat.* 177. n. 15.
Locus: Gellivari.
 Swappavari.
 Jonesvando.
 Pulcapole.
 Helvetia.
- commune. 16. FERRUM retractorium, particulis angulatis. *Syst. nat.* 177. n. 16.
Locus: Jonesvando.
 Swappavari.
 Schanglivari.

8. JERN, som ej drages, glänsande af skimmer. *Syst. nat.* 176. n. 7. Skimmer-jern.
Tagit i Tyckland.
 Malmen består af et löst, glänsande och bräckligt skimmer.
9. JERN, som ej drages, smutsar mörkt, består af strimligt skim- Brun-sten.
 mergry. *Syst. nat.* 176. n. 8.
Finnes i Tyckland.
10. JERN, som ej drages, mörkgrått med skinande punçter. *Syst. gniftrigt.*
nat. 178. n. 9.
Finnes i Wessmanland.
11. JERN, som ej drages, uti hvit spat. *Syst. nat.* 176. n. 10. Jern-spat.
Tages i öfversta planen på Westgötha-bergen.
12. JERN, som ej drages och rifver glas. Smårgel.
 Jern, som ej drages, af fjälliga strimmor. *Syst. nat.* 176. n. 11.
Tagit i Italien.
- * * *
13. JERN, som drager. *Syst. nat.* 176. n. 12. Magnet.
 Magnet. *Gesn. figur.* 84.
Tagen i Lappland.
 Indien.
- * * *
14. JERN, som drages, af ofynligt gry. *Syst. nat.* 177. n. 14. Persbergs-
Finnes i Kieravara eller Friedriksberg. malm,
i Swappavari.
15. JERN, som drages, af sand-gry. *Syst. nat.* 177. n. 15. Bitsbergs-
Finnes i Gellivari. malm.
 Svappavari.
 Jonesvando.
 Pulkapole.
 Sveitz.
16. JERN, som drages, af kantigt gry. *Syst. nat.* 177. n. 16. ordinair
Finnes i Jonesvando. malm.
 Swappavari.
 Schanglivari.

- squamosum. 17. FERRUM retractorium, particulis squamosis. *Syst. nat. 177. n. 17.*
Locus: Gellivari.
- cærulefcens. 18. FERRUM retractorium, particulis sublaminosis solidescentibus.
Syst. nat. 177. n. 18.
Locus: Grengie.
 Swappavari.
 Joneswando *distans* $\frac{1}{4}$ *milliar.*
 Lofavara.
- calcareum. 19. FERRUM retractorium marmoris. *Syst. nat. 177. n. 20.*
Locus: Joneswando.
- pyriticosum. 20. FERRUM retractorium pyriticosum. *Syst. nat. 177. n. 21.*
Locus: Scania.

C U P R U M.

- nativum. 1. CUPRUM nudum. *Syst. nat. 178. n. 1. Gron. lap. 35.*
 α Cuprum nativum granularum. *Wall. min. 276.*
 β Cuprum nativum foliaceum. *Wall. min. 276.*
 γ Cuprum nativum dendroides. *Wall. min. 277.*
Locus: America. α
India. $\beta \gamma$
 α *in Saxo quartzoso cum cinnabari.*
 β *in Schisto nigro.*
- præcipitatum 2. CUPRUM præcipitatum. *Syst. nat. 178. n. 3. Gron. lap. 35.*
Locus: Fahluna in ferro.
- crystallinum. 3. CUPRUM crystallifatum. *Syst. nat. 178. n. 2.*
Locus: India. Seba.
Lapis adpersus Crystallis octaëdris ex trigonis æqualibus.
- cinereum. 4. CUPRUM cinereum. *Syst. nat. 178. n. 4. Gron. lap. 39.*
Locus: Ragis mons Alpium Lapponicarum.
 Kurrivari.
 Svappavari.
 Helvetia.
 Alfatia extus rubra.
 Minera facie chalybis.

MALMER METALLER.

61

17. JERN, som drages, af fjälligt gry. *Syst. nat.* 177. n. 17. Norbergsmalm.
Finnes i Gellivari.
18. JERN, som drages, af bladiga particlar sammanvuxit. *Syst. nat.* 177. n. 18. Grengiemalm.
Finnes i Grengie.
 Svappavari.
 Jonesvando.
 Lofavara.
19. JERN, som drages uti kalk. *Syst. nat.* 177. n. 20. Qvicksten.
Tagit i Jonesvando.
20. JERN som drages, med kies. *Syst. nat.* 177. n. 21. Rödråckt.
Tagit i Skåne.

K O P P A R.

1. KOPPAR nakot. *Syst. nat.* 178. n. 1. *Gron. lap.* 35. gedigen.
 α körnig gedigen koppar. *Wall. min.* 276.
 β bladartig gedigen koppar. *Wall. min.* 276.
 γ grenig gedigen koppar. *Wall. min.* 277.
Tagen i America α
i Indien β γ
 α uti gråberg af quartz och Cinnober.
 β uti svart skifver.
2. KOPPAR förvandlad. *Syst. nat.* 178. n. 3. *Gron. lap.* 35. precipiterad.
Tagen vid Koppargrufvor.
3. KOPPAR drufig. *Syst. nat.* 178. n. 2. Crystallicerad
Tagen i Indien. Seba.
 Malmen har uti sig åtskilliga koppar-druser eller åttasidiga terningar, af hvilka alla sidor äro jämna flata trekanter.
4. KOPPAR grå. *Syst. nat.* 178. n. 4. *Gron. lap.* 39. grå, ♀
Tagen vid Ragesvari i Lapska fjällen.
 Kurravari.
 Svappavari.
 i Sveitz.
 Malmen liknar stål.

H 3

5. KOP-

- purpureum. 5. CUPRUM purpurefscens. *Syst. nat.* 178. n. 5. *Gron. lap.* 37.
Locus: a Skangeli mons *Alpium Lapponicarum.*
 b Svappavari.
 c in lapide 2 mill. a Juckajervi.
 d Saxonia.
 e in minera Plumbi.
 f ex Alfatia magis violaceum.
- viride. 6. CUPRUM viride. *Syst. nat.* 179. n. 7. *Gron. lap.* 39.
Locus: Clausdahl *Glycksad.*
- cæruleum. 7. CUPRUM cæruleum. *Syst. nat.* 179. n. 6. *Gron. lap.* 37.
Locus: Italia.
- pyriticosum. 8. CUPRUM pyriticosum fulvum. *Syst. nat.* 179. n. 8.
Locus: Kofva 3 mil. a Juckajervi.
 Ragis.
 Svappavari.
 Doornen.
 Gofflar.
 India.
 Japonia.

P L U M B U M.

- nativum. 1. PLUMBUM nudum. *Syst. nat.* 180. n. 1.
 † oblongum, papillis horizontalibus obtusis, trifariam
 † quadrifariam prominentibus.
 † ex granis subrotundis in Pyrita.
Locus: Germania.
*Utrum hæc etiam Argentum contineant, nec ne, analysis chemi-
 ca posset determinare.*
- CrySTALLINUM 14-ëdron. 2. PLUMBUM crystallinum 14-ëdron. *Tab.* 2. f. 6.
Locus: Germania.
 Crystallus magna, cubica, cujus omnes anguli terminales pla-
 no triquetri; ita ut plana octagona 6, plana tetragona 8
 crystallum constituent. In eodem lapide etiam crystallini
 quartzosæ absque prismate utrinque pyramidatæ s. dodecæ-
 dræ.

3. PLUM-

5. KOPPAR purpurfärgad. *Syst. nat.* 178. n. 5. *Gron. lap.* 37. 2-glas.
 Tagen i Skangelivari i Lapska fjällen.
 b Svappavari
 c två mil från Juckajervi.
 d Saxen.
 e Blymalm.
 f från Elfas mera blå, än vår.
6. KOPPAR grön. *Syst. nat.* 179. n. 7. *Gron. lap.* 39. Grön 2
 Tagen vid Claudahl Glycksad.
7. KOPPAR blå. *Syst. nat.* 179. n. 6. *Gron. lap.* 37. Blå 2
 Tagen i Italien.
8. KOPPAR kiefig och gul. *Syst. nat.* 179. n. 8. Blå 2
 Tagen vid kotva tre mil från Juckajervi.
 Ragis.
 Svappavari.
 Doornen.
 Gosllar.
 Indien.
 Japan.

B L Y.

1. BLY nakot. *Syst. nat.* 180. n. 1. gediget.
 † Bly aflängt med horizontella trubbiga grenar, som vändas åt tre eller fyra sidor.
 † Bly af runda gryn i kies.
 Tagen i Tyskland.
 Om detta är en Silfoverbaltig glasmalm, får proberkonsten undersöka.
2. BLY drus af 14 sidor. *Tab.* 2. f. 6. 14sidigt drus.
 Tagen i Tyskland.
 Drusen är en stor cubisk terning, dock så, at alla dess hörn äro afflipade, så at sidorna bestå af sex ättkanter, och hörnen af åtta fyrkanter. Uti samma sten finnas ock Saltpetter-crystaller med bägge spisar, utan stam; eller tolf sidiga af trekanter.

3. BLY

Cryſtallinum
octaëdron. 3. PLUMBUM cryſtallinum octaëdron.

Locus: Alſatia.

*Teffera octaëdra, fere Aluminis, colore plumbi, igneo nitore
reſplendente: in utraque pyramide duo latera oppoſita ſæ-
pius latiora ſunt.*

Cryſtallinum
hexaëdron. 4. PLUMBUM cryſtallinum hexaëdron.

Locus: Alſatia, in Argento cinereo vel in ferro.

Teffera omnino cubica.

cubicum. 5. PLUMBUM ſpati cubici.

Locus:

*Cubus cryſtallinus diaphanus, lateribus cruſtis obtectis, ſenſim
minoribus, ut lamellæ exteriores ſenſim minores evadant.*

vireſcens. 6. PLUMBUM nitri ſpatofi utrinque truncati. *Syſt. nat. 180. n. 3.*

Locus: Germania.

Galena. 7. PLUMBUM particulis cubicis. *Syſt. nat. 180. n. 4.*

β Galena fragmentis micantibus.

Plumbum particulis teſſulatis contiguis fugacibus. Gron. lap. 40.

Locus: Kofvovari.

Nya Kopparberget.

Lilla hjärta. Alp. lapp.

Alſatia teſſellatum micans.

Helvetia.

Gofilaria.

Friberg Saxonie.

Bruxella.

India.

Mexico.

Alſatia in Carbone foſſili cote veſtito.

*Minera β evidentiffima ex cubis plumbeis in plures phalanges
longitudinales, ſed tranſverſim ad angulum obtuſum diſtin-
ctis, qui non incidunt in lineas longitudinales æqualiter; hinc
fractō lapide alia ratione, quam ſecundum fiſſuras longitu-
dinales, micant particule cubicæ divergentes.*

pauperium. 8. PLUMBUM petroſum, particulis occultis. *Syſt. nat. 180. n. 5.*

Locus: Sahlberga.

3. BLY-drus af 8 fidor.

åttasidigt.

Tagen i Elfas.

Crystallerne se ut, som glödgadt bly, hvilkas terningar äro af 8 trekanter, såsom en alun-crystill, men merendels äro två sidor i hvar crystill något bredare, än de andre.

4. BLY-drus af 6 fidor.

sexsidigt.

Tagen i Elfas.

Drusen är aldeles en sexsidig terning.

5. BLY i cubisk spat.

Terningbly.

Tages i Tykland.

En klar cubisk crystill af spat, hvars sidor äro öfverdragne med allt mindre och mindre blader, nämligen så, at de öfre bladen i cuben blifvit ständigt mindre.

6. BLY uti et spat-prisma af 6 fidor, på ändarna afhuggit. *Syst. nat.* 180. n. 3. grönt. b

Finnes i Tykland.

7. BLY af cubiska stycken. *Syst. nat.* 180. n. 4.

Glants.

β Skygg-malm.

Bly af tåta terningar, som skymta. Gron. lap. 40.

Tagit i Kofvovari.

i Nya Kopparberget.

i Lilla hjärtat i Lappska fjällen.

i Elfas, stor-ternigt, skymtande.

i Sveitz.

i Goslar.

i Friberg i Saxen.

vid Bryssel.

från Indien.

från Mexico.

i Elfas uti stenkol, omgifvit med sandsten.

Malmen β visar ganska tydeligen skymtmalmens natur, som består af cuber stälde i många leder längsät, men tvärsät äro de stälde efter en bred angel, som icke faller lika i långlinien, hvaraf då stenen brytes, de cubiske particlar komma ej alla at visa sina sidor på en gång.

8. BLY uti Bergart med ofynlige metall-particlar. *Syst. nat.* 180. n. 5. fattigt.

Tagen i Sahlberga.

STANNUM.

crystallinum. 1. STANNUM crystallis pyramidatis irregularibus nigris. *Syst. nat.* 181. n. 1. t. 7. f. 6.

Stannum polyëdron irregulare nigrum. *Gron. lap.* 46. n. 35-45.

Locus: Anglia, varietate immensa.
Marienberg.

laxeum. 2. STANNUM informe rufo-nigricans. *Syst. nat.* 182. n. 4.
Locus: Anglia, varietate alie regiones.

Granatus. 3. STANNUM crystallis tessellatis rubicundis. *Syst. nat.* 181. n. 3.
Stannum polyëdron regulare purpurascens. *Gron. lap.* 47. n. 47.

Locus: Bahusia.
Engsœ.
Helsingburgum.
Scania.

spatosum. 4. STANNUM spati. *Syst. nat.* 182. n. 6.
Locus: India.

Lapis magnitudine fere pugni, figura lenticulari, obtusa, inæquali; cærulescente-albus, subopacus, ponderosissimus; fractus constat spato; affinis mihi videtur lapidi Bononiensi si non idem.

ARGENTUM.

nativum. 1. ARGENTUM nudum. *Syst. nat.* 183. n. 1.

solidum. a Solidum instar frustuli lignei solidi in schisto. ponderosum, sinuatum. 7. j. Schneeberg.

granulatum. b Granulatum, granis sparsis, ex Arabia. ex Summatra 3vij.

aliud.

dentatum. c Dentatum, mucronibus subulatis.

in crystallo quartzosa.

in crystallo quartzosa aliud.

in spato.

Filamentis inter rimas spati albi. ex Gofflaria, Andersberg.

d Capi-

TENN.

1. TENN crystalliseradt uti irregulare svarta pyramider. *Syst. nat.* Zingraup.
181. n. 1. t. 7. f. 6.

Tenn mångsidigt, ojämt, svart. *Gron. lap.* 46. n. 35 - 45.
Tagit i Angland af många slag.
i Marienberg.

2. TENN ocrystalliseradt mörkrödaktigt. *Syst. nat.* 182. n. 4. Zwitter.
Tagen ifrån Angland och åtskilliga orter.

3. TENN crystalliseradt uti röda terningar. *Syst. nat.* 181. n. 3. granat.

Tenn mångsidigt, regulairt, purpurfärgadt. *Gron. lap.* 47. n. 47.
Finnes i Bohus.
Engsó.
Helsingborg.
Skåne.

4. TENN i spat. *Syst. nat.* 182. n. 6. Tennspat.

Tagit i Indien.

Här förekommer en sten stor som en knytnäve, af skapnad som en lins, trubbig, skroflig, blåvit, dunkel, mycket tung, och i brottet består af Spat. Jag har gifvit honom til prof å åtskilliga, som ej funnit något metall i den samma, der dock största tyngden skulle vilja styrka til Tenn. Mig förekommer den samma såsom Bononiska lys-sten.

SILFVER.

1. SILFVER *nakot.* *Syst. nat.* 183. n. 1. gediget. D

a MASSIFT silfver, likt et stycke trä i skifver. massift.

stort och utgrasvit af 2 lod; från Schneeberg.

b Kornigt silfver i strödde korn från Arabien. kornigt.

från Summatra 16 lod.

et annat.

c Spirigt, som fylar. spirigt.

i quartz crystall.

i quartz crystall et annat.

i Spat.

i trådar upvuxne emellan Spatens alla springor. från

Goslar, Andersberg.

I 2

d Här

- capillare. d Capillare, *fibris longis.*
Argentum nudum capillaceum & intortum. *Gron. lap. 48.*
e Saxonia 3vj.
aliud.
aliud.
cum crystallis quartzæ acaulibus.
- bracteatum. c bracteatum *e Mexico 3vj.*
- superficiale. f superficiale *e Peru 3j.*
- dendroides. g Dendroides, *solidum ramosum in quartzo.*
aliud.
Speciosissimum, spithameum, crassitie brachii, in Saxo inter omnes fissuras exserens frondes instar Hypni, ex fibris parallelis reticulatis in rhombos. Totum hoc sustinetur pede argenti pulcherrime elaborato. e Guinea.
- magnificum.
- crystallinum. h Crystallinum ramosum, ramis tetragonis *more aluminis crystallifatis.*

rubrum. 2. ARGENTUM rubescens polyëdron glandulosum. *Syst. nat. 183. n. 5.*
Locus: Saxonia, alibique.

vitreum. 3. ARGENTUM malleabile. *Syst. nat. 183. n. 2.*
Locus: Germania.

cinereum. 4. ARGENTUM albidum informe fragile. *Syst. nat. 183. n. 4.*
Argentum fragile albidum. Gron. lap. 48.
Locus: Germania variis e locis.
Varietas hujus frutescens ramosa: Ramis teretibus, fusco plumbeis, obtusis.

AURUM.

petræ. 1. AURUM nudum Petræ. *Syst. nat. 184. n. 1.*
Locus: Vallesia.
Undervaldensis tractus.
Peru e spato.
Summatra.

mineræ. 2. AURUM nudum Mineræ. *Syst. nat. 184. n. 2.*
Locus: India 3iijß.
Japoni 3v.
Peru 3i.
cum cinnabari.

- d Hår-Silfver i långa trådar.
Silfver nakot, hårigt och hoptraslat. *Gron. lap. 48.*
från Saxen lod 12.
et annat.
et annat stycke.
med prismatiska afhugne quartz-crystaller.
- e Bladigt Silfver *från Mexico lod. 12.*
- f Anfloget Silfver *från Peru.*
- g Grenigt fast och tjockt i quartz.
et annat.
Et präktigt och makalöst stycke, af et quarters längd, och tjockt präktigt.
som armen, uti et gråberg, der Silfverlöf, liksom mossor gå
ut igenom alla de många springor, såsom nåt af rhombi-
ska matsker och parallella tvärtrådar. Detta allt är ståldt
på en Silfverfot af löfverk, på hvilken konsten tycks täfsla med
naturen. ifrån Guinea.
- h Crystalliseradt grenigt med fyrkantiga quistar til form af cry- drufigt.
stalliserad Alun.
2. SILFVER rödaktigt rundadt och kantigt. *Syst. nat. 183. n. 5.* rödgylden.
Tagit i Saxen och många andra orter.
3. SILFVER, som låter smida sig. *Syst. nat. 183. n. 2.* glasmalm.
Tagit i Tykland.
4. SILFVER, hvitt, oformigt, ofmidigt. *Syst. nat. 183. n. 4.* ljusgylden.
Silfver, som bräckes, hvitaktigt. *Gron. lap. 48.*
Tagit i Tykland och på många andra ställen.
En art af detta släktet, som ser ut likt små quistar, hvilka äro
til färgen lika mörkt bly, trubbiga och runde.

G U L D.

1. GULD, nakot i bergart. *Syst. nat. 184. n. 1.*
Tagit ifrån Vallesia.
Undervads tracten.
Peru *uti Spat.*
Summatra.
2. GULD, nakot i Malm. *Syst. nat. 184. n. 2.*
Tagit i Indien.
i Japan.
i Peru.
uti Cinnober.

FOSSILIA.

CONCRETA.

SAXUM.

- angermanni-
cum. 1. SAXUM quartzosum spatosum album, mica squamosa atra.
Syst. nat. 186. n. 6.
Locus: Trollhättan.
- decussatum. 2. SAXUM quartzoso-cotaceum spatosum incarnatum, squamis
micaceis nigris decussantibus. *Syst. nat.* 186. n. 8.
Locus: Kallmora.
- montanum. 3. SAXUM quartzosum subspatosum albicans, mica squamosa
auricolore. *Syst. nat.* 186. n. 7.
Locus: Rammeleklint, mons Scanie.
Norbyknyl *altissimus Medelpadiæ.*
- maritimum. 4. SAXUM spatosum rufum, mica nigra, particulis quartzosis.
Syst. nat. 187. n. 11. *Gron. lap.* 51. n. 13.
Locus: Uddevaldenses montes.
- vulgatissi-
mum. 5. SAXUM cotaceo-spatosum rufescens, granis quartzosis hyalinis.
Syst. nat. 187. n. 10.
Locus: Trollhätta.
- molare. 6. SAXUM micaceum fissile incarnatum: granis quartzosis. *Syst.*
nat. 187. n. 13.
Locus: Trållhätta.
- alpinum. 7. SAXUM micaceum fissile incarnatum: granis granatinis. *Syst.*
nat. 187. n. 14.
Saxum mater rubinorum. *Gesn. figurat.* 39. f. 1.
Locus: Norvegia.

.III. CLASSEN.

GRUSARTER.

GYTTER.

HÅLL.

1. HÅLL, af hvit quartz och spat, med svart skimmer. *Syst. nat.* Angermanna
186. n. 6. håll.
Tagen vid Trollhättan.
2. HÅLL, af rödaktig quartzig sandsten och spat, med svarta ^{Kallmora sten}
skimmerfjäll strödde hårs och tvärs. *Syst. nat.* 186. n. 8.
Tagen vid Kallmora.
3. HÅLL, af ljusgål spatblandad quartz, med fjälligt gullfärgadt ^{Berg-håll.}
skimmer. *Syst. nat.* 186. n. 7. *Skånska ref.* 165.
Tagen vid Rammeleklint i Skåne.
Norby-knyl i Mellpad.
4. HÅLL, af rödaktig spat med svart skimmer och quartz-parti- ^{Skårstens-}
clar. *Syst. nat.* 187. n. 11. *Gron. lap.* 51. n. 13. håll.
Tagen vid Uddevalla.
5. HÅLL af rödlätt sandsten och spat med klara quartzgryn. *Syst.* Mora-håll.
nat. 187. n. 10.
Tagen vid Trollhättan.
6. HÅLL af rödaktigt skifrigt skimmer med quartzgryn. *Syst. nat.* Murksten.
187. n. 13.
Tagen vid Trollhättan.
7. HÅLL af rödaktigt skifrigt skimmer med granat-gryn. *Syst. nat.* fjällberg.
187. n. 14.
Håll, moder för Rubiner. *Gesn. fig.* 39. f. 1.
Finnes i Norrige vid Rörås.

8. HÅLL

FOSSILIA CONCRETA,

172

8. SAXUM micaceum fissile cinereum, atomis interstinctis quartzosis micaceisque. *Syst. nat.* 187. n. 15.
Locus: in sylvis nostris acerosis.
9. SAXUM micaceo-quartzosum impalpabile ferreum, granatis refertum. *Syst. nat.* 188. n. 19.
Saxum clangosum. It. W:goth. 38.
Locus præcipitia Ættstupan in Mæsseberg.
10. SAXUM impalpabile calcareum schistiforme cinereum. *Syst. nat.* 188. n. 25. *It. W:goth.* 211.
Locus: Hunneberg.
Forte Schistus non solutus est.
11. SAXUM talcoso-spatosum.
Locus: Italia.
Lapis ex Spato tenerrimo, albido, cui Talcum venetum innatum.
12. SAXUM talcoso cotaceum, maculis lanceolatis sparfis.
Locus: Germania.
13. SAXUM lapillis, sabulo conchisque coagulatum.
Locus: Germania.
Genesis Saxorum in hoc evidenter patet, ex sabulo & arena coagulato.

TOPHUS.

1. TOPHUS calcareus thermarum. *Syst. nat.* 189. n. 2.
Locus: Carlsbad & Thuringia.
Varia uti Capitula Arctii, Cynaræ, rami arborum cum foliis, testæ ovorum tophe hocce incrustatæ & obductæ.
2. TOPHUS calcareus cylindricus perforatus. *Syst. nat.* 189. n. 3.
Osteocolla. Act. Angl. 1735. p. 378. *Act. Berlin.*
Locus: Silesia.
Varietas hujus occurrit in museo, crassitie brachii, cylindrica, solidior, lævior, circum radicem fraxini, ut fertur, nata.

8. HALL af grått skifrigt skimmer, blandadt med kiffel och skim- Stållsten.
mer-gry. *Syst. nat.* 187. n. 15.
Finnes i skogarna på branta berg.
9. HALL af jernhaltigt skimmer och kiffelgry med isprångda gra- Kläcksten.
nater. *Syst. nat.* 188. n. 19.
Kläcksten. *Westgötk. ref.* 38.
Tagen vid Ättstupan af Hunneberg.
10. HALL af grått ofynligt gry, midt emellan kalk och skifver. Sprickhäll.
Syst. nat. 188. n. 25. *Westg. ref.* 211.
Tagen på Hunneberg.
Torde vara en ouplöst skifver.
11. HALL af Talk och Spat. Talkhäll.
Tagen i södra Europa.
*Stenen är af små hvit spat, på hvilken venetianiska Talken
vuxit.*
12. HALL af talk och sandsten med inströdde lancett-likå fläckar. kornhäll.
Tagen i Tyskland.
13. HALL af grus sandsten och snäckor hopgyttrad. gråstensfoster.
Tagen i Tyskland.
*Uti denna sten synes tydeligen, huru gråstenar kommit tilsam-
man, medelst det at gruset bundits tillhopa.*

M O M.

1. MOM af kalk i varma baden. *Syst. nat.* 189. n. 2. Varmbadssten
Tagen vid Carlsbad, i Tyringen.
*Åtskilligt som Karborrar, Årtskocker, lösquistar, Ägg äro uti den-
na öfverdragne och liksom canderade af kalkskorpa.*
2. MOM af kalkgytter, cylindrisk och genomborad. *Syst. nat.* 189. Stenbrottsten.
n. 3.
Stenbrott-sten. *Act. Angl.* 1735. p. 378. *Act. Berolin.* Vol. 3.
Tagen i Slesien.
*En synnerlig art här af finnes i detta Cabinetet, som är tjok
som en arm, cylindrisk, hårdare och slätare än allmänt,
vuxen omkring roten på en Asp.*

K

3.MOM

- Oolithus. 3. TOPHUS calcareus glomeratus ex granis globosis crustatis.
Locus: Germania.
Similis Marmoris Oolitho, at grana longe magis spherica, nitida & distincta.
- Cochlearum. 4. TOPHUS calcareus glomeratus ex cochleis minutissimis.
Locus: Gallia.
Simillimus precedenti, at omnia grana sunt Cochlex, vix nudis oculis investigande, magnitudine equales, que totum lapidem constituunt.
- Schisti. 5. TOPHUS Schisti frustulis coagulatus.
Locus: Hellekis in Kinnekulle.
- Ludus. 6. TOPHUS argillaceus polymorphus. *Syst. nat. 189. n. 5.*
Locus: in ripis argillosis sturiorum.
Betstorp juxta Mœsseberg.
Ad Oceanum $\frac{1}{4}$ milliaris Marestrando.
Inter hos eminent, qui instar Petrificatorum continent Pisces & Cancros, e priori unicus; ex posteriori copia infinita occurrunt in museo.
- perforatus. 7. TOPHUS argillaceo-ochraceus. *Syst. nat. 189. n. 6. e.*
Locus: Upsalia, Uddevalla.
- humosus. 8. TOPHUS humoso-ochraceus. *Syst. nat. 190. n. 8.*
 β Tophus humoso-ochraceus, granis globosis coagulatis.
 Tophus humi palustris globulis ochraceo conglomeratus.
Gron. lap. 54. n. 25.
Locus: Scania, Briga, Baden, Alfatia
Lapis fusco-ferrugineus, similis ligno putrido, obductus granis globosis crustatis, instar topki lacustris.
- arenaceus. 9. TOPHUS arenaceo-ochraceus. *Syst. 190. n. 7.*
 Tophus connatus ex arena, conchis, frustulis saxosis vitriolo ferri coalitis. *Gron. lap. 55.*
Clavus ferreus decidit in fundum aque, quo soluto, transit vitriolum per arenam, quam coagulavit, cui induratae itaque conchæ adherent.

3. MOM af kalkgry uti små skaliga hopgyttrade ärter. Årtmom.
 Tagen i Tyskland.
 Denna är nog lik Kalk-Aur; men arterna äro mer klotrande,
 glänsande och mindre hopbundne.
4. MOM af kalk, hel och hällen af de finaste och minsta snäckor. Snäckemom.
 Tagen i Frankrike.
 Stenen är lik den förra, och liksom af gryn hopgyttrad, men vid
 nogare påseende äro alle grynen snäckor, och så små, at de
 knapt med blotta ögmen kunna kännas, hvilka göra hela stenen.
5. MOM hopgyttrad af Skifver-bitar. Skifvermom.
 Tagen vid Hellekis på Kinnekulle.
6. MOM hopgyttrad af ler til hvarje skapnad. *Syst. nat. 189. n. 5.* Marleka.
 Tagen allmänt vid åbräddar.
 Bertstorp vid Mösseberg.
 Hassstranden $\frac{1}{4}$ mil från Marstrand.
 Ibland dessa äro de marlekar märkvärdigast, som innehålla nå-
 gon fisk eller kråsveta; af förra arten fins i Cabinettet al-
 lenast en enda; men af senare en otrolig mängd från Indien.
7. MOM af jerngyttia och lera. *Syst. nat. 189. n. 6.* rotsten.
 Finnes i Uplåla, Uddevalla.
8. MOM af jerngyttia med dy. *Syst. nat. 190. n. 8.* yrke.
myrnamn.
sjömaln.
 β Mom af jerngyttia med dy hopgyttrad til ärter.
 Mom af dy hopgyttrad til jerngyttrige klot. *Gron. lap. 54. n. 25.*
 Finnes i Småland, Skåne, Brig, Baden, Elfas.
 γ En sten här af är lik förmultnadt tråd, men af innebundit jern,
 öfverdragit med skaliga ärter, lika sjömalmen.
9. MOM af jerngyttia och sand. *Syst. nat. 190. n. 7.* jernband.
 Mom hopgyttrad medelst jern-vitriol, af sand, musflor, grus.
Gron. lap. 55.
 En jernspik hade nedfallit på sandiga bafsbotten, der rostad up-
 löst til vitriol, som gått neder i sanden och bundit den til-
 sammans, til et alt för tydeligt prof på stenens hopgyttring
 medelst jern-vatten.

STALACTITES.

- incrustans. 1. STALACTITES cretaceus incrustans. *Syst. nat.* 191. n. 1.
 Stalactites argillæ calcariæ hypnum involvens. *Gron. lap.* 55. n. 6.
 9. 11.
Locus: Gotlandia, Mœsseberg.
Lapis reticulatus ex Hypnis pulchre incrustatis.
- tunicatus. 2. STALACTITES marmoreus tunicato-crustaceus apice natrosus.
Syst. nat. 191. n. 2.
Locus: a Baumannii *specus.*
 b Helvetia.
 c Højentorp *Westrogothiæ.*
 d Germania.
Lapis d ex cylindris plurimis, parallelis, perforatis, fuscis, con-
natis.
- Flos ferri. 3. STALACTITES marmoreus ramosus. *Syst. nat.* 191. n. 3.
Locus: Austria.
 Alsatia.
- solidus. 4. STALACTITES marmoreus solidus. *Syst. nat.* 191 n. 4.
Locus: a Carlsbad.
 b Baden.
 c Varia loca.
Lapis a superficie convexis tuberibus glomerata; textura medul-
lari sæpe Hæmatitidis, que demum solida instar marmoris
evadit; superficies demum quasi tunica e crystallis minimis
vix nudo oculo distingvendis.
 b *flavescenti-ochraceus.*
 c *ferreo-ochraceus extus ochra viridi incrustatus.*
- fibrosus. 5. STALACTITES marmoreus, fibris transversalibus.
Locus ubi Alumen coquitur.
Lapis calcareus obducens & incrustans arboris truncum, albus,
fibris filiformibus transversis parallelis subcontiguis, omnino
more Marmoris Alabastritis dicti, sed aqua forti efferve-
scens. Idem pulcherrime cæruleus ex Alsatia, adeoque cupro
tinctus.

DROPPSTEN.

1. DROPPSTEN af öfverdragen krita. *Syst. nat.* 191. n. 1. Traffel.
 Droppsten af kalk-lera, som öfverdragit mossa. *Gron. lap.* 55.
 n. 6. 9. 11.
 Tages på Gotland, Mölleberg.
 Är artigt hopgyttrad utaf mossa, som blifvit af kalk liksom med
 socker öfverdragne.
2. DROPPSTEN lik tak-is af kalkskorpor, på ändan salt. *Syst. nat.* taksten.
 191. n. 2.
 Tagen a Baumans höl.
 b Sveitz.
 c Højentorp i *Westergötland*.
 d Tysskland.
 Denna d stenen består, liksom et Orgelverk, af många genom-
 borade, cylindriska, mörkbruna pipor, som äro stälde jämte
 hvarandra.
3. DROPPSTEN grenig, af kalk. *Syst. nat.* 191. n. 3. grenig.
 Tagen i Österrike.
4. DROPPSTEN tät af kalk. *Syst. nat.* 191. n. 4. tät.
 Tagen a Carlsbad.
 b Baden.
 c ifrån åtskilliga andra orter.
 Stenen är til sin skapnad mycket öfverenskommande med Blodsten,
 ty öfvanpå går han kjörtelvis i knytor, inuti har han trå-
 dar, som gå nästan parallelt ifrån medelpunkten; ändteligen
 blifver han fast som marmor och utan öfverdragen med en
 hinna, som består af idel, nästan osynliga, crystaller.
5. DROPPSTEN af kalk, med parallela tvär-trådar. finålskalk.
 Finnes vid Alunpannorna.
 Stenen har vuxit på något tort tråd och öfverdragit det med en
 tjock skorpa. Denna skorpa är hvit och består af parallela
 täta hvita trådar, som gå från inra til yttre sidan, aldeles
 som på Strål-gips; men denna gåser med sked-vatten. Den
 samma ifrån Ellas med skjön blå färg.

- spatofus. 6. STALACTITES spatofus solidus. *Syst. nat.* 191. n. 5.
 Stalactites calcis spatofus. *Gron. lap.* 56.
 Locus Staten, Tigurinum.
 Lacuna confetto di Tivoli Stahlia.
 Numburgum ad Kesen.
 Lapis hic & lapis Judaicus evidentissime monstrant Spati generationem, sed quæ qualitas & vis aquæ modificat particulas terrestres s. calcareas in corpus solidum, tunicatum, transverse striatum, spatofum? quis dicat, qua ratione ex aqua oriatur particule rhombeæ spati, quas quotidie in hoc lapide generari cerminus?

PUMEX.

- Vulcani. 1. PUMEX pyritæ cinereus. *Syst. nat.* 192. n. 1. *Gron. lap.* 56.
 Locus Montes ignivomi.
 Fibræ setaceæ, paralleleæ, albæ.
- eupri. 2. PUMEX cupri ruber. *Syst. nat.* 192. n. 3.
 Locus Insula Adscensionis.
 Insulam Adscensionis quondam ab igne subterraneo destructam fuisse suadet terræ sterilitas, pulvis fuscus quo cooperta, schistus durus ejus lapis communis, sed imprimis Pumices heic frequentissimi.

ÆTITES.

- aquilinus. 1. ÆTITES embryone lapilluloso libero. *Syst. nat.* 193. n. 3. *Gron. lap.* 58. n. 1. 3.
 Locus: Varius.
 Lapis plerumque est Tophus ex ochra coagulatus.
- Geoles. 2. ÆTITES embryone terrestri libero. *Syst. nat.* 193. n. 1.
 Locus: Varius.
 Hujus varietas, in Museo, ex Schisto, ad Hunneberg montem W:gotbie, lecta a Joh. Hartman med. cand.
- tophaceus. 3. ÆTITES embryone terrestri fixo. *Syst. nat.* 193. n. 2.
 Locus: Varius.
 Hujus unicum individuum Cornu ammonis foetum.

4. ÆTI-

6. DROPPSTEN af hård Spat. *Syst. nat. 191. n. 5.*
 Droppsten af kalk-spat. *Gron. lap. 56.*
 Tagen vid Ståten, Tigur.
i Grottan confetto di Tivoli Stablia.
 Numburg vid Kesen.

Spatkorpora.

Denna stenen och Judestenen visa alt för tydeligen, at Spat dageligen blifver af naturen tilverkad. Men hvem kan utransaka hvarföre et vatten gör Droppsten af hvita hinnor, et annat af trädar, som Strål-gips, et annat af ren och klar Spat? eller hvad är det, som gör, at af fint mjöl i vatten blifver rhombisk Spat? Svare härpå den, som är måstare.

PIPSTEN.

1. PIPSTEN grå af kies. *Syst. nat. 192. n. 1. Gron. lap. 56.*
 Tagen vid eldsprutande bårgen.
 Trädarne gå parallelt, som hvita hår.

klåften.

2. PIPSTEN röd af koppar. *Syst. nat. 192. n. 3.*
 Tagen på ön Adscensions.

rödaktig.

At Adscensions On fordom blifvit förstörd af eldsprutande bårge, kan man tydeligen läsa i stenarna; ty On består af en hård grof Skifversten, och är betäkt med mörk torr jord och beströdd med Pip-stenar öfver alt.

ÖRNSTEN.

1. ÖRNSTEN med löst sten-foster. *Syst. nat. 193. n. 3. Gron. lap. 57. Skallersten.*

1. 3.

Tagen från åtskilliga ställen.
Stenen är måstadels af jern-ochra hopgyttrad.

2. ÖRNSTEN med löst jord-foster. *Syst. nat. 193. n. 1.*

jordhaltig.

Tagen från åtskilliga orter.
Här af är en från Hunneberg af Skifversten.

3. ÖRNSTEN med vidvuxit mull-foster. *Syst. nat. 193. n. 2.*

oäcka.

Tagen från åtskilliga orter.
Här ibland finnes et stycke, som har uti sig et Ammons horn.

4. ÖRN-

Pomum cry- 4. *ÆTITES* marmoreus, embryonibus crystallinis fixis. *Syst. nat.*
 stallinum, 193. n. 5.
 Pomum crystallinum. *It. oel. 136. act. stockb. 1740. t. 2. f. 18.*
Locus: Kinneckulle, Oelandia,
 Helvetia.

Melo carmel. 5. *ÆTITES* filiceus, embryonibus crystallinis fixis. *Syst. nat.* 193.
 n. 4. *Gron. lap. 57. n. 4.*
Locus: Palæstina.

TARTARUS.

vini. 1. *TARTARUS* vini salinus. *Syst. nat.* 194. n. 1.
Locus: *Dolia vini.*

CALCULUS.

nephriticus. 1. *CALCULUS* urinarius. *Syst. nat.* 195. n. 1.
Locus: Homo miser.

Bezoarticus. 2. *CALCULUS* gastricus solidus tunicatus. *Syst. nat.* 195. n. 5.
Locus: *Ventriculi plicæ in Capris.*

Ægagropila. 3. *CALCULUS* pecorum, embryone piloso. *Syst. nat.* 195. n. 6.
Gron. lap. 57. n. 2.
Locus: *ventriculus Pecorum a deglutitis pilis.*
Imprimis Bovis: Vituli.
 Ovis.
 Cervi, Capreoli.
 Moschi.
 Equi?
Lapis sæpe magnitudine capitis infantis, cum aut sine crusta.

Oculus can- 3. *CALCULUS* cancri. *Syst. nat.* 195. n. 7. *Gron. lap. 57.*
 cerorum, *Locus:* *in Cancris variarum specierum.*

Margarita. 5. *CALCULUS* testæ concharum. *Syst. nat.* 195. n. 8. *Gron. lap. 57.*
Locus: *omnis generis testæ Conchæ a latere interiore.*

4. ÖRNSTEN af kalk med vidvuxne crystall-foster. *Syst. nat.* 193. n. 5. Crystall-åple,
Crystall-åple. *Olands ref.* 136. *Stockb. Vetensk. Acad. handl.*
1740. t. 2. f. 18.
Finnes på Kinnekulle, Öland.
Sveitz.
5. ÖRNSTEN af flinta med fastvuxna crystall-foster. *Syst. nat.* 193. Carmels me-
n. 4. *Gron. lap.* 57. n. 4. lon.
Finnes i Ægypten och förlofvade landet.

VINSTEN.

1. VINSTEN af vin-fat. *Syst. nat.* 194. n. 1. Winsten.
Tages i Vin-fat allmänt.

STENEN.

1. STENEN af urin-gången. *Syst. nat.* 195. n. 1. Urinsten.
Finnes beklageligen i Människans njura och blåsa.
2. STENEN utur magen med stenskorpor. *Syst. nat.* 195. n. 5. Bezoarsten.
Finnes i magen på villa Getter.
3. STENEN utur fånad, inuti af ludd. *Syst. nat.* 195. n. 6. *Gron. Tyrc.*
lap. 57. n. 2. Tyrc.
Finnes i magen på idislande djur.
Här äro dylike af
Kor och Kalfvar.
Får.
Hjortar: Rådjur.
Moschus-djur.
Hästar.
Stenen är ofta stor, som et barn-bufvud, med eller utan sten-skorpa.
4. STENEN utur Kräftan. *Syst. nat.* 195. n. 7. *Gron. lap.* 57. Kräft-sten.
Finnes i Kräftor, af åtskillig art.
5. STENEN i muslor. *Syst. nat.* 195. n. 8. *Gron. lap.* 57. Pärla.
Finnes på inra sidan af alla slags muslor.

Piscium.

6. CALCULIS Piscis.

Bellouge, *piscis Russiæ.*
 Citrinæ, *sturionis speciei.*
 Locus: Ruthenum.

PETRIFICATA.

HELMINTHOLITHUS.

Corallites.

1. HELMINTHOLITHUS lithophyti. *Syst. nat. 196. n. 1.*

Locus: *Rupes calcarea varie.*

Petrificata *quadruplici modo communiter evadunt:*

1. Fossilia dicuntur *Lithophyta aut Testacea, que diutius in terra latere immutata, tantum ab elementis parum quasi calcinata, glutine orbata, sicciora, fragiliora, nec lapidi immersa.*
2. Redintegrata sunt *Petrificata, quorum Animalia cortice duriore obtecta, intra terram sepulta & arte compressa, demum, interiore præsertim substantia consumta, reliquere cavitatem, quam replevit vel terra tenuissima ab aqua allata, aut crystallisatio, ut evaserit solida interne, externe vero servaverit propriam figuram.*
3. Impressa sunt *petrificata ex animalibus mollioribus, que sepulta & compressa intra terram reliquerunt figuram, sed tota consumta, ut typus tantum remanserit pristini animalis.*
4. Transubstantiata sunt, *que tam interiorem, quam exteriorem structuram in lapide ostendunt; orta ex durioribus, que diutius persisterunt in terræ gremio.*

Exempla horum se sistunt ubique & quotidie.

Transubstantiata (4) sunt *Ligna petrificata, Entrochi, Asteria columnares.*

Impressa (3) sunt *sæpius Piscium petrificata in Schisto vel Cote.*

Redintegrata (2) sunt *plurima, & quidem vulgo dicta petrificata; frequentissima in Marmore, sæpius in Creta & ex Creta in Silice, quemadmodum Echinitæ.*

Fossilia (1) in *terra calcarea s. Creta sæpius leguntur, non tantum Corallia, sed & Testacea facile omnia, que utpote vix mutata enumerare supersedeo.*

6. STENEN i fisk.

*Bellouga en Rysk Fisk.**Citrina af Stör-slaget.**Tagen i Ryfsland.*

Fisksten.

STENVANDLINGAR.

CORALL-STENAR.

1. CORALL-STENAR af rena Coraller.

Corall-sten.

*Tages allmänt i Kalk-bergen.**Stenvandlingar finnas vara på 4 sätt tilkomne:*

1. Fossilier kallas de Coraller och Skjölper, som länge legat i jorden oförändrade til skapnaden, men blifvit torrare, hvitare, bräckeligare och liksom rostade, utan af vara inneslutne i sten.
2. Upfylde stenvandlingar hafva kommit af de djur, som haft utom sig et hårdt skal och blifvit begrafne uti jord, då i dem det inra lösa väsendet förtärts, hafver sin jord tilflutit och upfyllt iholigheten och vuxit til sten, eller ock skalet på alla sidor af holigheten utskutit druser, som upfyllt den samma, at skalet blifvit en fast sten, som endast på ytan beållit sin forna skapnad.
3. Intryckningar äro stenvandlingar af lösare djur, som blifvit begrafne innom en våt jord och intrykte såsom vid gjutningar; då djuret ändteligen förtärts, har det lemnat allenast pregelen efter sig intrykt.
4. Fullkomne stenvandlingar, så til inra som yttra skapnaden; äro blefne måst af trä, som i jorden begrafne längre haft bestånd.

*Tydeliga spår til alla desse visa sig dageligen i bergen och natural-kamrarne.**Fullkomne (4) stenvandlingar äro trån i sten förvandlade, Entrochier och Asterix columnares.**Intryckningar (3) äro måst all fisk-skifver, som gifves i svart skifver, undertiden och hvit af Sand-sten.**Upfylde stenvandlingar äro altid de måste slagen och som allmänast förekomma under stenvandlingar; finnas måstedels i och af kalk, ofta och besynnerligen slungstenar i krita och af flinta, som af krita hårdnat.**Fossilier (1) finnas måst i kalk och krit-jord, och äro måstadelen antingen Coraller eller Skjölper; men som desse ej äro andre, än de varit, lämna jag dem oomtalte; emedan de komma at uptagas på sit ställe ibland djuren.*

Corallia fossilia non modo exotica pene infinita, sed imprimis Balthica omnia in Museo hoc se sistunt; ex his autem nullum vivum extractum observavimus, quamvis quotannis immensa copia rejiciantur ad littora, imprimis Gothlandiæ, ut merito dubitemus, num etiamnum apud nos prognascantur vel dudum ad aquas nobis incognitas migrarunt, quemadmodum Conchæ anomia.

Petrificata apud Lithologos innumera ita occurrunt, dum inter ea omnia non modo Corallia sed & Testacea recensentur, ne dicam horum varietates, Anthophilorum floribus longe plures; quod cum plane nesciam, cui inserviat usui, nisi quod inde constaret, universa Corallia & Testacea, vere calcareæ indolis omnia, posse in lapide conservari & Petrificata generare, de quo dubitavit nullus, ea sicco pede pertranseo, ne crescat in volumen liber; interim hisce tam dives est Museum hoc, ut paucis cedat, sive copiam spectes varietatum sive speciminum præstantiam. Libabo scilum generaliora, quum in Regno lapideo varietates ad species referre non minus est, quam has rite distinguere.

- Patellites. 2. HELMINTHOLITHUS Testacei Patellæ. *Syst. nat.* 196. n. 2. a.
Varietates plures.
Locus: Germania.
 Uddevalla: montes Testacei.
- Cochlites. 3. HELMINTHOLITHUS Testacei cochleæ. *Syst. nat.* 196. n. 2. b.
 Trochites. a Trochitæ varii.
Locus: Helvetia.
 Petersberg.
- Strombites. b Strombitæ.
Locus: Helvetia.
 India. *Seba.*
- Turbinites. c Turbinittæ varii.
Locus: Helvetia.
 Querfurtum.
 Schraplan.
 Hannovera.
 Magdeburgum.
 Heidenheim.
 Svecia in Marmore.
 Anglia in Creta.
- Neritites. d Neritittæ.
Locus: Heidenheim.

Coraller finnas så in-som utländska i denna Natural-kammar, til en rätt stor myckenhet. De inländske, som kastas årligen up til bassstranden vid vårt Belt, besynnerligen vid Gothland, har jag aldrig sett friska, at jag kan draga i betänkande, om de ännu verkligen hos oss äro mera quare, eller om de med vill-muslorne länge sedan flyttat til en obekant verdens del.

Stenvandlingar beskrivas och upteknas af stenkunnige til et oändligt antal, och ibland dem så Coraller som skjölps, och af dem små och större, hela och sönderbrutna, til större antal, än Blumisternas liljor. Men som jag deraf ser ingen nytta, utan den man vet tilförne, nämligen: at alle desse skal, som sjelfve äro til sin natur kalk, kunna förbyta den omliggande jorden til kalk och således behålla sin skapnad; ty acktar jag ej nödigt mig här med uppehålla, fast än detta Natural-Cabinet är icke mindre rikt på dessa slagen, än på något annat, antingen man vil se varieteter eller utvalda stuffer. Jag vil allenast nämna det förnämsta; ty at föra förändringar til sina arter, är ej mindre nyttigt, än at rätt åtskilja boart och et slag.

2. SKJÖLPSTEN af skalckålar. Syst. nat. 196. n. 2. a.

Skåhlsten.

Fö. ändringar af åtskilliga slag.

Tagne i Tykland.

i Uddevalla Skalberg.

3. SKJÖLPSTEN af Snäcka. Syst. nat. 196. n. 2. b.

Snäcksten.

a Trochiter af åtskilliga slag.

Tagne i Sveitz.

Petersberg.

β Strombiter af hvarjekanda art.

Tagne i Sveitz.

i Indien. Seba.

γ Turbiniter åtskilliga arter.

Tagne i Sveitz.

Querfort.

Scharplan.

Hannover.

Magdeburg.

Heidenheim.

Sverige, i kalk.

England, i krita.

δ Neriter

Tagne i Heidenheim.

L 3

4. SKJÖLP-

Dentalites. 4. HELMINTHOLITHUS Testacei Dentalii.
Locus: Bononia.
alia varia loca.

Cornu ammonis. 5. HELMINTHOLITHUS Testacei Nautili. *Syst. nat.* 196. n. 2. C.

α NAUTILITES ambitu acuto integro, disco compresso, futuris transversis flexuosis. *Tab. IV. fig. 11.*

β NAUTILITES ambitu carinato integro, disco compressiusculo, fulcis bifidis flexuosis. *Tab. IV. fig. 10.*

γ NAUTILITES ambitu carinato crenato, disco fulcis elevatis remotis. *Tab. IV. fig. 9.*

δ NAUTILITES ambitu obtuso, disco compressiusculo striato. *Tab. IV. fig. 7.*

ε NAUTILITES ambitu obtuso, disco depresso, fulcis dorfi bifidis. *Tab. IV. fig. 2.*

ζ NAUTILITES ambitu depresso, lateribus nodosis. *Tab. IV. fig. 8.*

Depressus est ambitus versus centrum, non ad latera. Decidit saepe per articulos dentatos.

η NAUTILITES ambitu depresso, striis acutis. *Tab. IV. f. 3.*
Striae acutae sunt instar sulcorum acutorum.

θ NAUTILITES ambitu subquadrato, dorso carinato, fulcis acutis remotis.

ι NAUTILITES ambitu rotundato obtuso nodoso, fulcis transversis flexuosis. *Tab. IV. fig. 1.*

Hi α-ι. matre, in Europa cognita, hodie orbat, nec in Museis occurrunt horum teste immutatae s. Prototypi, adeoque inter deperdita animalia numerantur, ut nisi horum existeret historia in Lapidibus scripta, periissent dudum, etiam nomine tenus, variae hae Nautili species.

Locus varius variis.

Alii in Calce.

Cote.

Schisto.

Varii crusta pyriticosa obducti.

Orthocerotes 6. HELMINTHOLITHUS Nautili recti. *It. oel.* 140. *Gron. lap.* 71.

Alveolus luydii. *Scheuch belv.* 7. f. 10. *dil.* 938.

Orthocerotes. *Gmel. act. petr.* t. 3. p. 246.

Locus: Frequentissima petrificata per Sveciam, praecipue in Oelandia, Kinnekulle, Ostrogothia; harum nonnullae cave, Crystallis intus obductae, semper, quotquot adhuc vidi, calce immerse nec liberae.

4. SKJÖLP-STEN af stenpipor.

*Tagne i Bologne.**och andra åtskilliga orter.*

pip-sten.

5. SKJÖLPSTEN af Nautiter. *Syst. nat. 196. n. 2. c.*Ammons
horn.

a AMMONSHORN som är hoptrykt med vågade tvårfömar, omgifvit med jämn utstående köll. *Tab. IV. fig. 11.*

β AMMONSHORN, som är något hoptrykt med klyfda vågiga fåror och omgifvit med jämn utstående köll. *Tab. IV. fig. 10.*

γ AMMONSHORN som är hoptrykt med upstående enkla fåror, omgifvit med knotrig kjöl. *Tab. V. fig. 9.*

δ AMMONSHORN, som är något hoptrykt och tvårstrimligt, omgifvit med trubbig köll. *Tab. IV. fig. 7.*

ε AMMONSHORN, som är hoptrykt med klyfda fåror mot ryggen, omgifvit med trubbig köll. *Tab. IV. fig. 2.*

ζ AMMONSHORN, som är trykt åt medelpuncten och knotrigt på sidorna. *Tab. IV. fig. 8.*

Detta är trykt ej på sidorna, utan på ryggen rundt omkring åt sin medelpunct, at hvarfven här äro nästan flate, och det faller sönder ofta liksom ledevis.

η AMMONSHORN som är trykt åt medelpuncten och reflat uppå sidorna med hvassa strimmor. *Tab. IV. fig. 3.*

θ AMMONSHORN, som är af nästan fyrkantiga hvarf, råflade med åtskilda hvassa tvår-fårer, omgifvit med köll.

ι AMMONSHORN, som är af runda hvarf med tvårfårer, och knotrigt. *Tab. IV. fig. 1.*

Dessa alle äro obekante til sin härkomst, ty skalen af djuret är kvarken i Europa funnit eller i Cabinetterne sedt, hvarföre djuret räknas allmänt ibland dem, som aldeles gått ut, så at vi hade ej minsta sporr efter desse kråk, der de ej blifvit i stenar intrykte, och lära vi endast slagen af desse Nautiler utur bergen.

Fås från åtskilliga orter i Europa.

Somliga uti kalk.

andre i Sandsten.

andre i Skifversten.

Någre synes med Kieskorpa öfverdragne.

6. SKJÖLPSTEN af uprätte Nautiler. *Olands ref. 130. Gron. lap. 71. Dart.*

Alveolus Luydii. Scheuch. helv. 7. f. 10. dil. 938.

Orthocerotes. Gmel. Petersb. handl. 3. p. 246.

Tages allmänt i kalkbergen hos oss i Sverige, besynnerligen på Öland, Kinnekulle, Östergöthland. Undertiden finnas de inuti helt tomme med sina afdelningar, samt innantil canderade med druser. Alla, som jag än sett, hafva varit uti kalkberg begrafne och aldrig har jag sett dem lösa fossilier. At

Horum Animalia olim in Suecia fuisse copiosissima testantur rupes Oelandiæ; hodie vero exularunt ita, ut ne vestigia eorum in Museis conspiciatur, adeoque etiam inter Animalia nunc deperdita recensentur.

Belemnites. 7. HELMINTHOLITHUS nautili conici. Gron. lap. 71.

Belemnites vulgo.

Locus: in Scania campestri imprimis frequens.

Lapis cylindrico-conicus, determinate in duas partes fissilis, striâ centrali longitudinali perforatus, a qua fibræ transverse & horizontales contiguæ exeunt; basi vero cavitate conica instructus. Hæc structura indicat Lapidem non esse inter Petrificata transubstantiata referendum, sed ad testacea Fossilia & immutata amandandum.

Animal nobis latet, quamvis per totam Europam frequentissima sint testæ inter fossilia. Lyncurii itaque, Orthocerotæ, Cornua Ammonis, Nummi Brattenburgenses, Anomia conchæ forte inter Pelagica testacea, quæ in alto mari degunt, nec unquam littora adeunt, querenda; utinam hæc sedulo quererent, qui mare pacificum, Fuco natante obtectum, adeunt.

Conchites. 8. HELMINTHOLITHUS Testacci conchæ. Syst. nat. 196. n. 2. d.

α ANOMIA subglobosa, postice dupliciter striata. Tab. V. fig. 6.

Testa versus umbones striis 16, antice vero 8.

Valvula superior antice valde emarginata dentibus duobus; ad latera vero utrinque dentibus tribus.

Valvula inferior antice valde producta ascendens dentibus tribus; ad latera vero utrinque dentibus duobus.

β ANOMIA subrotunda, striis longitudinalibus viginti. Tab. V. fig. 5.

Testa subrotunda, parum compressa, striis longitudinalibus 20. f. 21.

Valvula superior antice in medio convexa, emarginata.

Valvula inferior antice in medio depressa, elongata, ascendens.

Umbrum alter postice prominens.

At desse kråk fordomdags varit til en gräselig myckenhet i Sverige, derom öfvertyga oss kalk-klipporna vid Olands stränder, der de ligga tjockt som hackelse; nu äro djuren så aldeles bortve-kne, at jag icke en gång sett skalet i något Snäck-cabinett och derföre räknas de allmänt ibland de utgångna slägten i Europa.

7. SKJÖLPSTEN af en käglik Nautil. Gron. lap. 71.

Wått-ljus.

Wåttljus, allmänt kallad.

Finnes hos oss mycket på Skånska slätten ibland flyg-sanden.

Stenen är något cylindrisk, men spitsad som en kägla, låter klyf-va sig längsät i 2 lika stora delar och är längsät med en grof strima liksom igenombärad, ifrån hvilken stentrådarne gå helt tätt tvärsät; Alla hela stycken hafva vid roten en ut-holkad käglik ihålighet. Denna tyckes icke böra föras til de upfyllda stenvandlingar, utan til de oförändrade fossilier; hålft de, som oftast, finnas lösa utan bergart.

Eburu allmänne nu desse äro, mände de dock til sin härkomst vara oss aldeles obekante, äfven som Ammons horn, Darta, Brattenbergs penningar och Vildmuslor. Kanske alla desse djur uppehålla sig i djupaste hafvet, och aldrig komma til stranderna. Vore derföre önskeligt, at de som segla til Indierne, ville söka i gräs-sjön, om desse ej der nu för tiden torde bo.

8. SKJÖLPSTEN af muslor. Syst. nat. 196. n. 2. d.

Musle-sten.

α VILDMUSLA nästan klot-rund, baktill dubbelt reffad. Tab. V. fig. 6.

Skalet har vid rygg-bandet 16 reffor, men frammantil allenast 8. Öfra läcket är frammantil mycket afskärtdt och utholkadt med 2 tänder, men har 3 tänder vid hvardera sides brädden. Undra läcket är frammantil utdragit utåt med 3 tänder, men vid hvar sida har det allenast 2 tänder.

β WILDMUSLA rundad med 20 reffor. Tab. V. fig. 5.

Skalet är tämeligen rundt, något hoptrykt och längsät reffat med 20 eller 21 strimmor.

Öfra läcket är midt på kullrigt och utholkadt.

Undra läcket är midt på nedtrykt och frammantil utdragit upåt.

Det ena hörnet slår på baksidan utåt.

- γ ANOMIA oblonga. *Tab. V. fig. 9.*
 Testa oblonga cuneiformis antice compressa.
 Valvula superior antice plicis duabus.
 Valvula inferior antice plicis tribus, apice sima.
 Cardo alter protuberans.
- δ ANOMIA angulis lateralibus dilatatis dentibus alternis. *Tab. V. fig. 7.*
 Testa angulis utrinque lateribus dilatatis & dentibus alternis.
 Valvula superior in medio longitudinaliter sulcis quatuor elevatis; ad latera vero sulco uno alterove.
 Valvula inferior medio elongata & adscendens apice, quae etiam, uti latera, sulcis duobus elevatis notatur.
- ε ANOMIA laevis depressa margine acuto. *Tab. V. fig. 1.*
 Testa laevis, convexa, compressa margine acuto.
 Valvula superior antice brevior in medio.
 Valvula inferior apice longior.
- ζ HYSTEROLITHUS. *Tab. V. fig. 2. Worm. mus. 83. t. 83. Wolff. bass. 29. t. 3. fig. 4. 5.*
 Hic antecedentis, ut mihi videtur filius sive idem cum antecedenti petrificatum, ea differentia, quod prior testâ ipsa obductus sit, hic vero nucleus prioris remotâ testa.
 Anomiarum testas nullas perfectas & immutatas unquam vidi inter Conchas Curiosorum, ut totum genus sese subduxerit e nostris regionibus, nec quas advenit adhuc cognitum est.
- η biloculare. CONCHIDIUM. *Tab. V. fig. 8.*
 Locus: Oelandia, Gotlandia frequens.
 Testa refert Concham striatam vulgatissimam, non vero nisi valvulam solitariam vidi; singularis est, quod, dum comprimatur, fere semper rumpatur longitudinaliter in 2 partes aequales. Inter fossilia, quae in Gotlandia legit Petr. Bergius, una observata est distinctissima & purissima, utpote quae a pagina inferiore versus basin duo distinctissima loculamenta ostendit, ut dubium nobis sit, num ad Neritas aut Conchas referenda sit. In Museis curiosum Testa hujus plane ignota est.

2 VILDMUSLA aflång. *Tab. V. fig. 4.*

Skalet är aflångt, framman till nedtryckt och slutadt, som en vigg.

Öfra läcket har framman till två nne fällar.

Undra locket har framman till 3 fällar och med spitsen utdragit.

Det ena hornet bak till står utdragit.

3 VILDMUSLA med utdragna hörn och omskiftade tänder. *Tab. V. fig. 7.*

Skalet har på bägge sidor utslående kanter och tänder, som omskifta.

Öfra läcket har midt på 4 längsät stälde ryggar, men sidorna allenast en rygg.

Undra läcket har midt på, så väl som vid sidorna, två nne ryggar och är framman till utdragit upåt.

4 VILDMUSLA flät och flataktig med hvals kant. *Tab. V. ormlufvudet fig. 1.*

Skalet är slätt, litet, flatt kullrigt med hvals kant omkring.

Öfra skalet är framman till midt på kårtare.

Undra skalet är deremot framman till utdragit.

5 QUEDMUSLA. *Tab. V. fig. 22. Worm. mus. 83. t. 83. Wolff. Qued-musla. haff. 29. t. 3. f. 4. 5.*

Jag kan ej annat finna, än at denne måste vara en dotter af den föregående och skild deruti, at den förre har sit skal på sig; men at denne är en kärna innom den förres skal.

Alla dessa Vildmuslor äro ofs nu förtiden til sina kråk och oförändrade skahl, obekante, at vi aldrig finne dem i musle-Cabinetten och vete vi ej hoar de i verlden tagit vägen.

Dock tro vi aldrig, at något slägte aldeles försåts på jordklotet.

6 KLOFSKALET. *Tab. V. f. 8.*

Gotländska.

Finnes på Öland och Gotland, hos ofs allmän.

Denne liknar rätt mycket en af våra allmänne reflade Muslor, men vi finne ej mer, än et enda skal i sänder, och aldrig par, som är allmänt med Muslor. Det faller ofs sällsamt, at då vi slå på denna med hammaren, klyfver den samma sig alltid längs åt i 2 jämnstora delar. Ibland de många stenvandlingar som blefvo hembragte af P. Bergius förledit är, hvilken var af Hans Excellence skickad til Gotland, fans en på undra sidan helt tydlig och ren, hvilken wiste klärligen, at skalet är på undra sidan delt i 2 rum, medelst två nne skiljeväggar, hvilket ännu mera gör detta skal undersamt, som man ej kan finna något slägte (genus), til hvilket det kan föras, och är denne, liksom de förre, aldeles försvunnen til sit djur.

Gryphites.

9 GRYPHITES. *Tab. V. fig. 9.*

Conchites anomius rugosus rostro subtereti & insigniter adunco donatus. *List. angl. 238. t. 4. f. 45. Scheuch. dil. 743. Gron. lap. 70.*

Concha lapidea gibbosa. *Col. aquat. 54. t. 53.*

Locus: Svecia, Anglia, Germania, Italia.

Testa majuscula, facie fere nautili aut neritæ, umbone incurvato, dorso transversim rugoso, latere altero sulco distincto; operculum planum oblongo-ovatum tegit aperturam.

Operculi connexio mediante cardine cum testa, observante Listero, refert hanc ad bivalvas, quamvis Neritis ex habitu proxima.

Ostracites.

• OSTRACITES variarum specierum; imprimis notabilis CRISTA GALLI dictus. *Tab. VI. f. 4. f. OSTREUM* plicatum margine crassissimo obtusissimo imbricato. *Frequens in antro Balensi Scanix.*

Locus: Helvetia.

Petersberg.

Pectinites.

× PECTINITES varius, etiam rubro colore conservato.

Musculites.

λ MUSCULITES. Hujus species etiam numero copiosissimæ.

Buccardites.

μ BUCCARDITES rarior lapis & ex diversis speceebus.

Arcites.

ν ARCITES f. Concha, Arcam Noæ ferens.

Testa bivalvis, læviuscula, cymbiformis, altero latere f. sutura gibbo, altero impresso, cujus prototypus mihi non notus.

Pinnites.

ο PINNITES albus rugosus.

Chamites.

ξ CHAMITES variarum specierum.

Locus: in rupibus Calcareis.

π CONCHITES striis elevatis basi perforatis. *Tab. V. f. 10.*

Locus: in Creta alba.

Testa hæc satis refert concham. *Faun. svec. 1339. ea differentia, quod striæ membranaceæ longitudinales versus anteriora transversim plurimis foraminibus longitudinalibus pertusæ.*

δ GRYPHIT. *Tab. V. fig. 9.*

Vildmufla skroflig med rundad och mycket gropig näf.
List. angl. 238. t. 4. fig. 45. Schenck. dil. 743. Gron. lap. 70.

Gripfkalet.

Mufla af sten bukig. *Col. aquat. 54. t. 53.*

Tages i Sverige, Angland, Tyckland, Italien.

Skalet är stort, nästan skapadt som en Nautil eller Nerit, på ryggen tvärs skrynkelig med inbögd näf och på ena sidan allenast utmärkt med en förnött fjära. Öpningen har sit eget läck, som är aflångt-ovalt.

Detta läckets hopsugning med skalet, som Lister redan anmärkt, aldeles på det sätt, som det i muslorna hophåstat är, gör, at hon tyckes komma närmare til Muslor, än Neriter, fast hon liknar mer de senare til utvärtes påseendet.

ι OSTERSTENAR af åtskilliga arter, ibland hvilka måst ock Ostersten.
 förnämligast förekommer den så kallade TUPP-KAMMEN, som är en fällad Ostra med en afhuggen mycket tjock kant af många vådor.

Finnes i Flåsk-grafven vid Christianstad oändeligen mycket.
Skånska ref. 86.

i Sveitz.

Petersberg.

κ KAMM-STENAR af åtskilliga slag helt upfylde, som dock Tuppkam.
 ofta behållit sin röda färg.

λ MUSLE-STENAR af rätt många slag.

μ HJERT-STENAR mindre allmänne af åtskilliga slag.

ν ARK-STENAR, som likna Muslan Noæ ark kallad, dock Arksten.
 af särskild art ifrån de i Cabinetten allmänna.

Skalet består af tvänne läck, som föreställa en slåt och slutet båt, af hvilka den ena stammen går ut, som på en båt, men den andra är tämmeligen flat. Jag har ej sett denna Muslan i Cabinetterna.

ο SKINK-STENAR hvita ruggoge.

Finnas i Sandsten.

ξ CHAMITER af åtskilliga slag.

Finnes i Kalkberg.

π MUSLE-STENAR med uphögte tvårtrimmor, som närmast skalet äro genomborade, som altaner. *Tab. V. fig. 10.*

Tagen i Kritberg.

Detta skal är nog likt Muslan i *Faun. suec. 1339.* med den åtskilnaden at flikarne, som gå tvärs öfver Muslan äro längs-åt genomborade med åtskillige hål, hvilket gör et eget utseende, som är ovanligt i detta slägte.

- Balanites. 9. HELMINTHOLITHUS testacei Lapidis. *Syst. nat.* 196. n. 2. c.
 Balanites.
Locus: Uddevalla, skalberg.
- Echinites. 10. HELMINTHOLITHUS Zoophyti echini. *Syst. nat.* 196. n. 3. a.
 Echinites *variarum specierum.*
Locus: Skania præsertim ad littora Malmogiensia.
Petersberg ad Gofslariam.
Anglia Oxford.
Cornvall stanni mineras.
Dantur tam in Silice, quam Creta & Calce.
11. HELMINTHOLITHUS Echinites ætitæ cretaceus embryonibus
 crystallinis fixis. *Tab. II. fig. 9. 9. 9.*
Locus: Gottlandia in mare. Bergius Med. Cand.
Lapis ex Creta purissima, solida, cui interne cavitas impres-
sionis echini exactissima, & quidem Echini Nostratis. Faun.
svæc. 1289, at vero sine Spinis, magnitudine extimi arti-
culi pollicis.
Hujus ambulacra (a) ex crystallis majoribus, equalibus, fere
imbricatis, serie gemina, tamque regulari ac pori in am-
bulacris.
Areæ (b) vero minoribus Crystallis undique vestite & equali-
bus, ut pulchrius spectaculum vix videre sit in regno Lapi-
deo.
Crystalli hæ omnes pellucide, spatose, cubice instar Muris,
quum a Sale marino generate, quod etiam abunde confir-
mat genesin Crystallorum earumque species e Sale.
- Judaicus. 12. HELMINTHOLITHUS Judaicus lapis dictus.
Locus: Cornvall.
Helvetia.
Scania.
Lapis diffractus constat sæpissime Spato purissimo, solidissimo,
quod in aliis Petrificatis tam insolens, quam in hoc fre-
quentissimum, cujus causam inquirent nature Mystæ.

9. SKJÖLPSTEN af Balaner. *Syst. nat. 196. n. 2. c.*
Balaniter.
Tagen i Uddevalla Skalberg.

10. KRAKSTEN af Sjö-åple. *Syst. nat. 196. n. 3. a.*
Echiniter af åtskilliga slag.
Davids slung-stenar allmänt kallade.
Tagne förnämligast vid Malmö strand.
vid Petersberg i Gofslar.
vid Oxford i Angland.
vid Cornwalls Tenn-grufvor.
Finnes så i Flinta och Krita, som i Kalk.

Slunsten.

11. KRAKSTEN af Sjö-åple utholkad i krita med Crystaller. *Tab.*
11. f. 99. 9.

Tagen i hafvet vid Gottland af Candidaten Bergius.

Stenen är af ren, fast, utvald krita, uti hvilken vårt allmänna Sjö-åple. *Famn. svec. 1289* så tydeligen blifvit intryckt, som af den bästa gjutare, at alla skalets delar til minsta punkt blifvit afteknade, dock utan taggar. Detta djurets gestalt liknar et Trågårds quarter, med sångar och gångar.

I detta petrificat äro gångarne upvuxne med större, jämnstora, i 2 rader stälde, klara drusterningar.

Sångarne deremot äro klädde med mindre, jämnstora drusterningar, så ordenteligen, at intet vackrare kan finnas i stensriket.

Alle desse druser, som således kläda invärtes intryckningen, äro helt klare, bestå af Spat och alle af cubiska terningar såsom köksalt, hvilket ej litet bekräftar at sten-drusers skapnad kommit af salt; ty i hafvet kunde intet annat salt lätteligen determinera figuren.

12. KRAKSTEN som kallas Jude-sten.

Judesten.

Tagen i Cornwall.

Sveitz.

Skåne.

Märkvärdigt är uti denna Sten-vandlingen, at då den sönderbrytes, består den af helt ren Spat, hvilket är så ovanligt i de mästa andra Sten-vandlingar, som i denna allmänt; men hvad orsaken härtil mände vara, måste jag lemna andra at utansäka.

13. KRAK-

Encrinus. 13. HELMINTHOLITHUS Zoophyti Asteriæ. *Syst. nat.* 196.
n. 3. b.

Medusa ramosissima apicibus fasciculatis.
Asteria co-
lumnaris. Modiolus stellatus pentagonus. *Lang. lap.* 67. t. 19. f. 2.
Modiolus stellatus. *Scheuch. helv.* 10. f. 3.
Locus: Gofslaria, Scania ex Calce.
Wurtemberg ex Spato.
Scania ex Silice.

Carpolithus. CARPOLITHUS carpophylloides. *Tab. IV. fig.* 12.

Locus: Querfurt.
Lapis refert carpophyllum officinarum, sed calyce quinque-
dentato, disco magis stellato.

Porpita. 14. HELMINTHOLITHUS Zoophyti Medusæ. *Syst. nat.* 196.
n. 3. c.

(Medusæ orbicularis supra planæ subtus radiatim sulcatæ.)
Madrepora simplex orbicularis plana, stella convexa. *Amœn.*
acad. 1. p. 91. t. 4. f. 5.

Locus: Gottlandia, Oelandia, frequens.

Prototypus hujus est MEDUSA parva, figura & magnitudine
omnino Porpitæ. Animalculum ex India orientali inter Sar-
gazo lectum, allatum & Museo Horti Academici Upsalien-
sis transmissum a D. Lagerström Consiliario commerciorum;
ut de hoc lapide dubium in posterum non sit.

Antea vero vel semen esse Coralli, vel ex argilla in cavitate
Madreporæ simplicis depositæ & concretæ generatum, quod
servaret figuram modiolii credebatur; nec quis facile Euro-
pæi lapidis prototypum ex India petisset.

Entrochus 15. HELMINTHOLITHUS reptilis. *Syst. nat.* 196. n. 4.

ENTROCHUS transversim sulcatus lævis.

Locus: Gottlandia.

Scania.

ENTROCHUS transversim sulcatus punctatus.

Locus: Gottlandia.

ENTROCHUS transversim sulcatus verrucosus.

Locus: Gottlandia.

ENTROCHUS transversim sulcatus aculeatus.

Locus: Helvetia.

13. KRÄKSTEN af fjö-ftjernor. *Syst. nat. 196. n. 3. b.* Liliesten.
 Medusa i många grenar fördelt med vippor på ändarna.
 Modiolus med kantiga stenar. *Lang. lap. 67. t. 19. f. 2. Schenk.*
belv. 10. f. 3.
Funnen i Gofslar och Skåne uti kalk.
i Würtemberg uti Spat.
i Skåne uti Flinta.
- NÄGLIKESTEN. *Tab. IV. fig. 12.* Näglickesten.
Funnen i Querfurt.
 Stenarna äro så like våra Näglikor, som köpas i Krydd-boder-
 na, at de allenast tyckas vara skilde med det de hafva 5
 tänder för 4 och äro vid basen mera stjernlika.
14. KRÄKSTEN af Manetter. *Syst. nat. 196. n. 3. c. Kommen af en* hafspenning.
 MANETT tallrick-rund, ofvan flat, inunder reffad och strå-
 lad.
 Stiern-corall enkel flat och rund med uphögd stjerna. *Amoen.*
acad. 1. p. 91. t. 4. f. 5.
Finnes på Gottland och Öland allmänt.
 Modren til denna sten är lik en liten Manett och aldeles af
 samma skapnad. Djuret bles tagit för några år sedan i gräs-
 sjön i Ostindien och skänkt til Upsala natural Cabinet af Herr
 Commerce-Rådet Lagerström, at man der har både djur och
 sten för ögonen. Man trodde strax tillsörene, at denna sten
 varit frö af våra Gottlands-Coraller, som kallas Gumshorn,
 eller åtminstone, at de hopvuxit af lera, som satt sig i stjer-
 nan på corallen och löpnat tillsammans, och aldrig någon ha-
 de sig förestält at det varit af nöden söka modren alt ifrån
 Indien.
15. KRÄKSTEN af något krypande djur. *Syst. nat. 196. n. 4.* kådjesten.
 HJULSTEN på flatan reffad, utanpå slät.
Tagen på Gottland.
i Skåne.
 HJULSTEN på flatan reffad, utanpå knaglig.
Tagen på Gottland.
 HJULSTEN tvärs färad utanpå med vårtor knylig.
Tagen på Gottland.
 HJULSTEN tvärs färad, utanpå taggig.
Tagen i Sveitz.

ENTOMOLITHUS.

Cancr. 1. ENTOMOLITHUS cancri. *Syst. nat.* 197. n. 1.

Locus: a Helvetia; nudus.

b Dimbo fodina aluminaris; nudus.

c India orientali; vestitus.

Lapis c ex India orientali, infinita copia lapidum, instar Tophi Ludi dicti, magnitudine pugni, coagulatus ex terra calca-rea; diffractus continet in se integrum Cancrum brachyru-um, omnibus partibus distinctissimum; vero simile nobis vi-detur Cancros hos gaudere qualitate s. vi lapidifica post mor-tem, ut argillam circumjacentem in lapideam consistentiam mu-ent, quum omnes hereant intra lapillum, nec intra rupem majorem.

coleoptri. 2. ENTOMOLITHUS Colcoptri.

Locus:

Lapis calcareus in superficie continet Insectum coleoptratum, sor-te Carabium, elevatum, pedibus sex distinctissimis & corpore oblongo.

paradoxus. 3. ENTOMOLITHUS Monoculi. *Tab. III. fig. 1. 2.*

Petrificatum peregrinum. *It. Oeland.* 147. f. 147. *It. W. goth.* 87. t. 88. f. 1. 2. 3. 4. *It. Scan.* 121. 122.

Locus: varius in Svecia.

Lapis in hoc museo sine pari, in Schisto atro, magnitudine hujus paginae, impressione nitidissima, lectus a D. Hof. Corpus ovatum, antice obtusum, incisuris plus viginti, totidem pedibus lateralibus, quorum postici longiores. Hoc in *Tab. III. f. 1.* sisti-mus fere naturali magnitudine. Ex structura videtur pro-xime accedere Monoculis, sed species nobis ignota est.

Huic simillimus alter, sed minor. *Tab. III. f. 2.*

Nullus lapis plures naturae consultos, inter recentissimos, in sui admirationem rapuit, qui ideoque hodie ab Anglis imprimis sedulo effoditur & examinatur, ut plurimum quotidiane ob-servationes tandem eruant historiam Petrificati.

MASKSTEN.

1. MASK-STEN af kråftor. *Syst. nat. 197. n. 1.*

Tagen a i Sveitz; bar.

b vid Dimbo Alumbruk i Vester-göthland; naken.

c i Ost-Indien; klädd.

Kråftsten.

Stenen c är ifrån Ost-Indien til några 100 stycken. Alle desse äro marlekar stora som näfven, hoploppnade af kalk-jord. Då desse sönderbrytas, finner man inom hvardera en hel task-Kråfta til alla sina delar fullkomlig. Jag vågar ej säga om desse Kråfter efter döden hafva den kraften, at göra jorden til kalk-sten, eller om kalkjorden har den egenskapen at löpna dem tilsammans utom dem. Det förra tyckes mig dock likast vara, hälft som de alle äro små stenar och ej i någon fast klyft.

2. MASK-STEN af någon Skal-mask.

Tagen - -

Baggsten.

Stenen är en slät kalk-sten, som på sin yta tydeligen föreställer et skal-Insect, nog likt en Skrobba, som icke allenast är på stenen uphögd, utan visar klart en aflång kropp med 6 ben.

3. MASK-STEN af vatten-låppor. *Tab. III. fig. 12.*

Understen.

Obekant petrificat. *Olands ref. 147. f. 147. Westgöth. ref. 87.**t. 88. fig. 1. 2. 3. 4. Skånska ref. 121. 122.*

Samlad ifrån åtskilliga orter i Sverige.

I detta Cabinet finnes en sten af detta slag, som i verlden knapt lärer hafva sin like, tagen i Dimbo Alumbruk i Vester-göthland, och föreställer sig uti en ren svart skifversten så stor som hela denna sidan, med den tydeligaste gravering; kroppen är oval, frammantil trubbig, tvärs afdelt med mer än 20 fallar och med lika många par fötter vid sidorna, af hvilka bakfötterna äro längre. Denna visar sig uti *Tab. III. fig. 1.* nästan i naturlig storlek och så tydeligen, som det varit möjligt. Af hela skapnaden tyckes denna mask komma närmast til det slaget som kallas *Monoculus*, men dock en för ofs helt obekant sort. Af samma släkte med denna, men mindre, visar sig en annor uti samma *Tabel III. fig. 2.* Ingen sten sysselsätter nu för tiden mer de naturkunniga, än denne, som dageligen samlas och betraktas, besynnerligen af Ängelsmännerna, at fleras idoga rön må en gång kunna utforska dennas härkomst.

ICTHYOLITHUS.

- Schistofus. 1. ICTHYOLITHUS piscis schistofus. *Syst. nat.* 198. n. 1.
Locus: Helvetia.
 Illebia.
Lapides alii in Schisto nigro, alii in albo impressionibus Cyprini aliorumque.
- Calcareus. 2. ICTHYOLITHUS piscis Marmoreus. *Syst. nat.* 198. n. 2.
Locus: Saxonia in Marga, egregius.
 in Bitumine suillo.
 Pappenheim.
 Scania.
Lapides alii Percas, alii Esocem, alii Murenam continent.
- Glossopetra. 3. ICTHYOLITHUS dentis Squali. *Syst. nat.* 198. n. 3.
Locus: Svecia & exterae Regiones.
Lapides numerosissima in copia, alii margine serrato, alii integerrimo.
- Bufonites. 4. ICTHYOLITHUS dentis hemisphaerici. *Syst. nat.* 198. n. 4.
Locus: e Pisce Lupo marino ad Canton Bern.
Lapis hemisphaericus, cinereo-glaucus, subtus subconcauus.
- Offis petrosi. 5. ICTHYOLITHUS offis petrosi.
a Cyprini Carpionis.
β Bellouge.
γ Acipenseris Citrinæ.
Locus: *β* *γ* Russia.

ZOOLITHUS.

- Elphantis. 1. ZOOLITHUS Elephantis.
a Dentes molares.
β Dentes canini.
γ Scapula.
Locus - -

FISKSTEN.

1. FISKSTEN af skifversten. *Syst. nat. 198. n. 1.*
 Tagen i Illeben.
ifrån Sveitz.
Somlige fisk-skifver äro i hvit sandstens skifver; men de måste i svart skifversten och föreställa åtskillige fiskar, dock måst hvitfisk.
 svart Fisk-skifver.
2. FISKSTEN i kalk. *Syst. nat. 198. n. 2.*
 Tagen i Saxen *uti kalk, et prägtigt stycke.*
en annor i Orsten.
i Pappenheim.
i Skåne.
Somlige stenar hafva uti sig Aborrar, andre Gåddor, andre Älar.
 hvit Fisk-skifver.
3. FISKSTEN af tånder på Haj. *Syst. nat. 198. n. 3.*
 Tagen så i Sverige, som utomlands.
Til antalet oräknelige, somlige i kanterna sågade, somlige slåte.
 Ormtunga.
4. FISKSTEN af halfrunda tånder. *Syst. nat. 198. n. 4.*
 Tagen vid Canton Bern, *kommen af en fisk som kallas Lupus marinus.*
Stenarne äro halfrunda, gråbrune, på undra sidan utholkade.
 Paddsten.
5. FISKSTEN af stenbenet i hufvudet.
α af Karp.
β af Bellouga.
γ af Citrina et Störslag.
Tagen β γ i Ryska Riket.
 hufvudsten.

DJURSTENAR.

1. DJURSTEN af Elephant.
α Oxeltänderne.
β Betarne.
γ skuldbladen.
 Tagen. - - -
 N 3
 2. DJUR-
- Elfenbensten.

- phocæ. 2. ZOOLITHUS Phocæ. *Syst. nat.* 201. n. 3.
Dentis Mamotowakost.
Locus: Helvetia, Russia.
- Cervi. 3. ZOOLITHUS Cervi. *Syst. nat.* 201. n. 2.
Cornu Cervi.
Locus: Helvetia.
- Turcofa. 4. ZOOLITHUS denticuli viridi-cærulei. *Syst. nat.* 201. n. 4.
Turcofa. *Reaum. act. Paris.* 1718. p. 230.
Locus nobis ignotus, adeoque de generatione destituimur propria experientia, hinc ex datis Nobilissimi Reaumuri huc retulimus.

PHYTHOLITHUS.

- Rhizolithus. 1. PHYTHOLITHUS radices. *Syst. nat.* 202. n. 3.
Locus: India.
- Lithoxylon. 2. PHYTHOLITHUS trunci. *Syst. nat.* 202. n. 4.
Lithoxylon
achatinum. ^a LITHOXYLON ACHATINUM. *Tab. VII. fig. 1.*
Lapis speciosissimus & sine pari, hujus Musei ornamentum incomparabile. Truncus arboris pedum 3 longitudine, at pedis 1 diametro, pondere & 100 circiter, colore cinereo-fusco, in quo medullaris & corticalis substantia distinctissima observatur, cum superficie ex ligno putrido & ramorum rudimentis, ut nullum dubium metamorphosis superfit; consistentia omnino Achatis & politura, quam admittit, instar veri achatis, nitidissima; duro corpori allisus tintat instar metalli; non effervescit cum aqua forti, sed corticalis substantia parum & vix manifeste solvitur.
- Lithoxylon
silicinum. ^β LITHOXYLON SILICINUM. *Tab. VIII. fig. 1.*
Lapis evidentissime genuinam metamorphosin & transubstantiationem ex ligno in lapidem indicans. Longitudo pedalis, crassities spithamæ, pondus insigne. Rami vestigium in fissura lateris. Medullaris substantia fissilis, fusca uti turfa seu lignum antiquum, fibris fissilibus; exterior substantia dura, silicina.

1. DJURSTEN af Skjäl-slag. *Syst. nat.* 201. n. 3.
Tänder af Mamotowakost.
Tagen i Ryfsländ, Sveitz. Själbensten.
3. DJURSTEN af Hjort. *Syst. nat.* 201. n. 2.
Hjorthorn i berg.
Tagen i Sveitz. Hjorthornsten.
4. DJURSTEN af en grön-blå tand. *Syst. nat.* 201. n. 4.
Turcos. *Reaum. Paris. Vetensk. acad.* 1718. p. 230.
Rummet, hvar denna sås, är mig obekant; jag har alltså ej själf
kunnat få utforska des hårkomst, måste derföre bygga på
Herr Reaumeurs sats. Turcos.

ÖRTESTENAR.

1. ÖRTESTENAR af någon rot. *Syst. nat.* 202. n. 3.
Tagen i Indien. Rotsten.
2. ÖRTESTEN af någon stamm. *Syst. nat.* 202. n. 4.
a AGAT-STOCKEN. *Tab. VII. f. 1.* Agat-tråd.
Detta (a) makalösa prägtiga stycket, som ej lärer hafva sin like,
utmärker hvad aktning detta Cabinettet förtjenar. Stenen
är bålen af et tråd, halfannor aln lång, och $\frac{1}{2}$ aln tvärt ige-
nom, samt af 100 Skålpunds tyngd; til färgen mörk-grå; uti
hvilken man ser tydeligen så ytan, som kärnan af trådet med
des bark af ruttit tråd, och hvarest grenarna sutit, at ingen
må tvifla på des förvandling. Des halt är aldeles Agat,
ty det antager politur, som den hårdaste Agat; och då man
slår på det med en nyckel eller dylikt, klingar stenen, som
metall; när skedvatten gjutes på stenen, gåser han intet, om
icke barken något litet röres deraf.
- b FLINTE-STOCKEN. *Tab. VIII. f. 1.* Flinte-trådet.
Denna stenen visar ock rätt stensförvandling från trå til sten, så
til hela sit ut, som invärtes, väfende. Stenen af stammen på
et trå $\frac{1}{2}$ aln lång, 1 quarter bred tvärt öfver, och ansenligen
tung. På sidan af stocken synes en springa och huru grenen
der utfallit. Ytan är af hårda flintan, men kärnan är mörk
som torf eller gammalt trå och mycket rättklyfd.

Lithoxylon.
calcareum.

2 LITHOXYLON CALCAREUM. *Tab. VII. f. 2.*
Lapis itidem manifeste indicans transmutationem ligni in lapidem. Longitudo spithame, diametere adem. Vestigia trunci securi detruncati, durities lapidea, calcarea, acido effervesces; cum antiqua inscriptione ab altera extremitate detruncati caudicis: Dieser paumb ist im monat Eebruarius des 57 auf Sant Barbara preln stoln Joachims tal uber 50 lachter von tag in der erden angetrofen und gefunden worden.

Lithoxylon
cotaceum.

3 LITHOXYLON COTACEUM.
Lapis refert lignum aridum petrificatum, cujus lamelle longitudinales debiscentes intersparsa farina.

Phytolithon

3. PHYTOLITHUS foliorum. *Syst. nat. 202. n. 5.*
Locus: Helvetia.
Scania.

Carpolithus.

4. PHYTOLITHUS fructuum. *Syst. nat. 202. n. 7.*
Vitis uva.
Lapis repertus inter Vvas passas mercatorum & emptus pretio 10 ducatorum.

Filicum.

5. PHYTOLITHUS Filicum. *Syst. nat. 202. n. 2.*
Polypodium.
Pteris ex Alsatia missus.
Asplenium.
Locus: Schistus niger.

Algæ.

6. PHYTOLITHUS Algæ.
Chara.
Locus: Helvetia.

GRAPTOLITHUS.

Dendrites.

1. GRAPTOLITHUS nemora, arbores, plantas, muscos referens.
Syst. nat. 203. n. 3.
Locus: Schistus.
Silex Scania.
Cos.

2. MARMORSTOCKEN. *Tab. VIII. fig. 2.*

Denna stenen visar ej mindre tydligt prof, at kroppar kunna förvandlas i sten, så til invärtes, som utvärtes väsende. Stycket af bolen på et trä är allenast 1 quarter långt, och lika bredt. På bägge ändar synes i Stocken efter yx-buggen, då han afbuggits för förvandlingen. Stenen har alla egenskaper, som kalk; ty han är hård, tung och gåser med skedvatten; på ena ändan synes följande skrift tydeligen: Denna stock är i Februarii månad 57 af Sanct Barbare stoll, uti Joachims dahl, öfver 50 famnar under dagen i jorden funnen och upgrafven.

Kalkträ.

3. SANDSTENS-STOCKEN.

Stenen liknar et stycke tårt trä, som blifvit i sten förvandladt, hvars klyfter äro långsät gistne, med förmultnadt mjöl i springorna.

Sandstens-trä.

3. ÖRTE-STEN af blader. *Syst. nat. 202. n. 5.*

Tagen i Sveitz.

Skåne vid Lund.

stenblader.

4. ÖRTE-STEN af frukt. *Syst. nat. 202. n. 7.*

Tagen utur en Vindrufva.

Stenen är funnen uti en Krydd-kråmare bod och köpts för 10 Ducater.

5. ÖRTE-STEN af Ormbunkar. *Syst. nat. 202. 2.*

af Polypodium.

af Pteris ifrån Elfas.

af Asplenium.

Finnes i Svart Skifversten.

ormbunke-
sten.

6. ÖRTE-STEN af Sjö-växter.

af Chara.

Tagen i Sveitz.

Örtesten.

STENRITNING.

1. STENRITNING, som föreställer lunder, trä, örter, mossar och ^{Buskrutningar} hela länder. *Syst. nat. 203. n. 3.*

Finnes i Skifversten.

Flinta ifrån Skåne.

Sandsten.

O

2. STEN-

concentricus. 2. GRAPTOLIHTUS circulos concentricos referens. *Syst. nat.* 203.
n. 6.
Locus: Scania in testis Concharum.

Stigmities. 3. GRAPTOLITHUS stellas punctaque radiata referens. *Syst. nat.*
203. n. 5.
Locus: Helvetia.

T E R R Æ.

M A R G A.

Argillacea. 1. MARGA argillacea albida. *Syst. nat.* 204. n. 1.
Locus: Mœsseberg Westrogothiæ.
Exteræ Regiones.

Ochra. 2. MARGA ochracea rubra. *Syst. nat.* 204. n. 2.
Locus: Svecia in Cote.

O C H R A.

ferri. 1. OCHRA ferri lutea. *Syst. nat.* 205. n. 1.
β Ochra ferri rubra.
Locus: Acidulæ omnes.

cærulea. 2. OCHRA cupri cærulea. *Syst. nat.* 205. n. 3.
Locus: Svappavari.
Alfatia in cote.
Minera Cupri purpurascens obducta Ochra cærulea saturatissima
supra crustam ochraceo-flavam.

Viride mon- 3. OCHRA cupri viridis. *Syst. nat.* 205. n. 2.
tanum. *Locus: Mineræ cupri*
in Argilla ex Alfatia.
in Cote ex Alfatia.

5. OCHRA

STENVANDLINGAR

107

2. STENRITNING med ring inom ring. *Syst. nat. 203. n. 6.* Ringritningar
Tagen i Skåne på Ofter-skäl, ibland flyg-sanden, vid Åhus.
3. STENRITNING med stjernor och stråliga puncter. *Syst. nat. stjernritningar.*
 203. n. 5.
Tagen i Sveitz.

JORDARTER.

STENMÄRG.

1. STENMARG af ler, hvitagtig. *Syst. nat. 204. 1.* Sjö-skum.
Tagen i Westergöthland på Mösseberg.
 Utom lands.
2. STENMARG af röd ochra. *Syst. nat. 204. n. 2.* Röd-krita.
Finnes i Sverige ibland Sandstenen, såsom bark.

GYTTJA.

1. GYTTJA af jern, gul. *Syst. nat. 205. n. 1.* Surbrunns-
 β af jern, röd. gyttja.
Finnes vid alla Surbrunnar.
2. GYTTJA af koppar blå. *Syst. nat. 205. n. 3.* Koppar blå.
Tagen i Svappavari.
i Elfas uti Sandsten.
*Kopparmalm kallad Kopparglas är grundad med en gul jern-
 gyttja, och ofvan derpå målad med den högsta blå färg.*
3. GYTTJA af koppar, grön. *Syst. nat. 205. n. 2.* Koppargrön.
Finnes på Kopparmalm.
i Ler från Elfas.
i Sandsten från Elfas.

- germinans. 4. OCHRA cupri germinans. *Syst. nat.* 205. n. 4.
Locus: Saxonia.
 Minera cupri purpurascens vestita vellere viridissimo ex crystal-
 lis capillaribus, tanquam e punctis echinatis efflorescentibus,
 quibus crystallos natrosæ intersparsæ.
- flos visnuti. 5. OCHRA Vismuti rubra. *Syst. nat.* 205. n. 7.
Locus: Helvetia.
- Cerussa. 6. OCHRA plumbi luteo-albida. *Syst. nat.* 205. n. 5.
Locus: Mineræ plumbi.

CRETA.

- rupestris. 1. CRETA subrupestris alba. *Syst. nat.* 206. n. 1.
Locus: Gallia.
- Calcareæ. 2. CRETA terrestris alba. *Syst. nat.* 206. n. 3.
Locus: Scania.
 Gottlandiæ paludes.
 Wrangelsholm *IV: gothiæ*, 3 ped. sub terra.
- Schisticosa. 3. CRETA terrestris purpurascens. *Syst. nat.* 206. n. 4. *It. West:*
goth. 92.
Locus: Westrogothia.
 Oelandia.
- Argillacea. 4. CRETA argillacea fissili-friabilis. *Syst. nat.* 206. n. 2.
Locus: Svecia.

ARGILLA.

- Calcareæ. 1. ARGILLA calcarea. *Syst. nat.* 207. n. 1.
Locus: Upsalia.
- figulina. 2. ARGILLA tessellata. *Syst. nat.* 207. n. 3.
Locus: frequens in Svecia.

4. GYTTJA af koppar, strålad som hår. *Syst. nat. 205. n. 4.* Erg-hår.
 Tagen i Saxen.
 Kopparmalm, kallad Kopparglas, är såsom med en fäll öfverdragen med fina, hårlika, gröna Crystaller, som liksom stång uppskjuta af sina vårtor, ibland hvilka ock kalk-druser äro strödde.

5. GYTTJA af Vismut, röd. *Syst. nat. 205. n. 7.*
 Tagen i Sveitz.

6. GYTTJA af bly, gul-hvit. *Syst. nat. 205. n. 5.* Blyhvitt.
 Finnes på bly-malm.

K R I T A.

1. KRITA i klyft, hvit. *Syst. nat. 206. n. 1.* Hvit krita.
 Tagen i Frankrike.

2. KRITA i lös jord, hvit. *Syst. nat. 206. n. 3.* Alvarmo,
 Tagen i Skåne.
 Gottlands karr.
 Wrangelsholm i Westergöthland, 1 $\frac{1}{2}$ aln under jorden.

3. KRITA i lös jord, brunfärgad. *Syst. nat. 206. n. 4. Westgöth.* Röd-lera.
ref. 92.
 Tagen i Westergöthland.
 Öland.

4. KRITA med lera, skifrig. *Syst. nat. 206. n. 2.* Jord murg.
 Finnes i Sverige.

L E R A.

1. LERA af kalk. *Syst. nat. 207. n. 1.* Murgjord.
 Tages i Upsala.

2. LERA, som vid torkningen spricker i terning. *Syst. nat. 207.* Krukmakare-
 lera.
n. 3.
 Finnes allmänt här i landet.

3. LE-

Bolus. 3. ARGILLA ore liquefcens. *Syst. nat. nat. 207. n. 7.*

▽ Sigillata alba turcica.

albida. *Ludv. dresd. t. 4. f. 10.*

grisea filefiaca. *Ludv. t. 2. f. 2. 3.*

incarnata. *Ludv. t. 4. f. 9.*

pallide rubra. *Ludv. t. 2. f. 4.*

rufa. *Ludv. t. 2. f. 23. 26. 31.*

rubra turcica. *Ludv. t. 10. f. 23.*

rubra. *Ludv. t. 2. f. 3.*

obfcure rubra. *Ludv. t. 2. f. 4.*

brunnea. *Ludv. t. 4. f. 10.*

Bolus alba.

rubra.

Saxonica.

Lemnia.

Locus varius variis.

Gallica. 4. ARGILLA apyra. *Syst. nat. edit. 2.*
Locus: Gallia.

Nilotica. 5. ARGILLA subfusca.

Locus: Nilus Fr. Hasselquist. M. D.

Hanc Argillam deponit Nilus quotannis, a qua fertilitas Ægypti derivanda. Est terra argillacea, impalpabilis, fusco-cinerea, cum aqua forti minime effervescescens quæ in igne cinerea evadit.

A R E N A.

mobilis 1. ARENA quartzosa impalpabilis. *Syst. nat. 208. n. 1.*
b Arena quartzosa vento volitans. *Syst. nat. 208. n. 2.*
c Arena quartzosa rotundata æqualis. *Syst. nat. 208. n. 3.*
Locus: mare & maritima.
Hæc omnis filia Neptuni.

sterilis. 2. ARENA impalpabilis subfarinacea. *Syst. nat. 208. n. 1.*
Locus: Sylvæ sterilissimæ.
Hanc prioris non sororem, sed filiam, & quidem matre senioriorem esse intellexi.

3. ARE-

3. LERA som smälter i munnen. *Syst. nat. 207. n. 7.*
 Terra sigillata hvit, från Turkiet.
 hvitagtig. *Ludv. dresd. t. 4. f. 10.*
 grå ifrån Slesien. *Ludv. t. 2. f. 2. 3.*
 Köttfärgad. *Ludv. t. 4. f. 9.*
 blekröd. *Ludv. t. 2. f. 4.*
 rödaktig. *Ludv. t. 2. f. 23. 26. 31.*
 röd Turkisk. *Ludv. t. 10. f. 23.*
 röd. *Ludv. t. 2. f. 3.*
 mörkröd. *Ludv. t. 2. f. 4.*
 brun. *Ludv. t. 4. f. 10.*
 Bolus hvit.
 röd.
 Saxisk.
 från Lemnus.
Finnes från åtskillige orter.

4. LERA, som är eldfast. *Syst. nat. edit. 2.*
Tages i Frankrike.

Eldfast.

5. LERA gråbrun.

Nilströms-
lera.

Tagen vid Nilströmmen i Ægypten af salig Doct. Hasselquist.
Leran gåser ej med sked-vatten, är gråbrun, uplöses straxt i vat-
ten, och lägger sig öfver Ægypten, då den af Nilströmmen
öfversvåmmes; Ægyptens gödnig endast härstyter af denna
jord: ändrar ej sin färg i elden.

SAND.

1. SAND af quartz, hel fint. *Syst. nat. 208. n. 1.*

flygsand.

b flyg-sand. *Syst. nat. 208. n. 2.*

c pärl-sand. *Syst. nat. 208. n. 3.*

Tages i och vid hafvet.

At denna är hafvets dotter, derom är jag försäkrad af många
rön.

2. SAND hel fin och mjölig.

Mo.

Finnes allmänt i våra skogs-hedar.

At denna är kommen af den förra, och äldre än vår allmänna
flyg-sand, derom är jag ock säker.

3. SAND

- nitens. 3. ARENA micacca. *Syst. nat.* 208. n. 6.
a lutea colore auri.
β alba colore argenti.
Locus: Svecia variis in locis.
Filia Murie saxee.
- Ferri. 4. ARENA ferrea atra. *Syst. nat.* 208. n. 8.
Locus: Norlandiæ fluvii, ad ostia maris Bothnici.
- Sabulum. 5. ARENA heterogenea. *Syst. nat.* 208. n. 7.
Locus: passim i Svecia.

HUMUS.

- rubra. 1. HUMUS lapidea Schisti. *Syst. nat.* 209. n. 1. *It. W:goth.* 79.
Locus: Westrogothiæ montes.
- Ochracea. 2. HUMUS vegetabilis ochraceo-rubicunda. *Syst. nat.* 209. n. 7.
It. W:goth. 212.
Locus: Hunneberg.
- Limus. 3. HUMUS vegetabilis aquatica. *Syst. nat.* 209. n. 3.
β Humus paludosa radicibus intertexta. *Syst. nat.* 109.
n. 2.
Locus: ubique in convallibus.
- Atra. 4. HUMUS vegetabilis communis. *Syst. nat.* 209. n. 6.
Locus: ubique terrarum
Plantarum omnium filia & nutritrix.

JORDARTER.

113

3. SAND af glimmer. *Syst. nat. 208. n. 6.*
 Gull-färgad.
 Silfver-färgad.
Finnes i Sverige på åtskilliga ställen.
Är merendels kommen af Sjelffrät-sten.

Glitter-sand.

4. SAND af jern, bekvart. *Syst. nat. 208. n. 8.*
Finnes i Norrlands floder, der de gå in i hafvet.

Jernsand.

5. SAND af olika gry. *Syst. nat. 208. n. 7.*
Finnes öfveralt i Sverige.

Grus.

MYLLA.

1. MYLLA af skifversten. *Syst. nat. 207. n. 1. Westgöth. ref. 79.* Skifvermylla.
*Finnes i Westgötha-bergen, der Skifverstenen i dagen up-
 löses.*

2. MYLLA af växter, och jern-gyttja, rödaktig. *Syst. nat. 209. n. 7. Westgöth. ref. 212.* Gyttje-mylla.
Tägen på Hunneberg.

3. MYLLA af växter utur karr. *Syst. nat. 209. n. 3.* Dy.
 Karrmylla med inflätade rötter. *Syst. nat. 209. n. 2.*
Finnes allmänt i dälдер.

4. MYLLA af växter, allmän. *Syst. nat. 209. n. 6.* Svartmylla.
Finnes allestäds i verlden.
Föder alla växter och blifver af alla växter.

P

DJUR

ANIMALIA.

ASTERIAS.

- Gigas. 1. ASTERIAS radiata, centro dorsali nodis 5 circumvallato. *Tab. IX. fig. 1.*
Locus: India.
Stella hæc marina in suo genere maxima, diametro sesquipedali.
Radii 5, versus basin dilatati, convexi, scabri, porosi, adspersi Aculeis conicis, solidis, levibus, distantibus, obtusiusculis, sparsis; gibbositates totidem centrum circumstant.
Subtus cruce quinquefida exarata, similiter aculeata, margine aculeis validioribus horrente.
- dorsata. 2. ASTERIAS stellata, radiis convexis longitudinaliter elevatis. *Tab. IX. fig. 2.*
Locus: India.
Stella spithami diametro. Radii quinque, obtusi, versus basin dilatati, dorso admodum convexi, adspersi undique mucronibus obtusiusculis, remotis.
Subtus plana, adspersa punctis prominulis; rima cincta papillis subulatis, tenuissimis.
- articulata. 3. ASTERIAS stellata, radiis depresso-planis: margine elevato articulato. *Tab. IX. f. 3.*
Stella marina major aranciata, minoribus spinis echinata.
Barr. rar. 130. t. 1281.
Locus: Oceanus.

ECHINUS.

- ovalis. 1. ECHINUS irregularis convexus, ambulacris quatuor, arcibus punctatis. *Tab. VI. f. 2.*
Testa ovalis, convexa.
Anus subtus juxta os.
Ambulacra 5, singula ex stria duplici.
Areae leves, punctis adspersæ.

CON-

D J U R.

SJÖSTJERNA.

1. SJÖSTJERNA med strålar och 5 uphögte knylor omkring medelpuncten. *Tab. IX. f. 1.*

Tagen i Indien.

Denna sjöstjerna är det största slaget af alla.

Hon består af 5, kullriga, skrofliga, poreusa strålar, som äro beströdde med coniska, fasta, slåta taggar, och desutan har hon 5 uphöjningar omkring medelpuncten.

Undra sidan är likaledes taggig och uprättad med en femkantig stjerna midt uti; men kanterna äro garnerade med starkare taggar.

2. SJÖSTJERNA med långa halfrunda strålar. *Tab. IX. f. 2.*

fingerlik.

Tagen i Indien.

Denna är en Stjerna af et quarters bredd, som består af 5 trubbiga och vid basen utvidgade strålar, hvilka äro på ryggen mycket kullrige och öfveralt beströdde med trubbiga, och från bovarandra stående taggar.

Undra sidan är beströdd med utstående punter, och fårorne på bägge sidor omgifne med fina, små, spitsiga, mjuka taggar.

3. SJÖSTJERNA med nedtrykte strålar, som hafva en uphögd ledkantad ledfull kant. *Tab. IX. f. 3.*

Hafs-stjerna stor brangul och med mindre taggar skarp. Barr.

rar. 130. t. 1281.

Finnes i Hafvet.

S J Ö - Å P L E.

1. SJÖ-APPLE med bägge öppningar på undra sidan, tåkt med 5 gångar och jemna punterade fångar. *Tab. VI. f. 2.*

Skalet är ovalt, uphögt.

Munnen är på undra sidan och jemte honom utgången.

På öfra sidan är hon fördelt i et quarter af 5 Gångar, som långsät hafva en uphögd linea och med 5 Sångar, som äro slåte, planterade med litet uphögte punter.

CONCHA.

- lingulata. 1. PINNA lingviformis subfalcata. *Tab. VI. f. 3.*
 Testa spithamea, pollicem lata, solidiuscula presertim basi, parum curva ad alteram suturam, pallida, undulatum striata longitudinaliter griseo colore. Intus alba. Cardo coalitus basi testis unitis.
- lacerata. 2. ARCA striis membranaceis laceris. *Tab. VI. f. 1. 1.*
 Habitus & omnia Arcæ Noæ vulgarissimæ, sed magis compressæ, nec antice hiantis. Cardo transversim striatus more gentis suæ.
 Striæ 20, a cardine ad peripheriam ductæ, in eo singulares, quod longitudinaliter ciliatæ sunt pilis mollibus, griseis, expansis in membranulas.
 Margo testæ quasi ramentis, ex membranis tenuissimis, laceris cingitur.
- leve. 3. OPERCULATUM. *Tab. VI. f. 5. 5.*
 Testa fere lapidea, orbiculata, a latere superiore magis gibba A. ab inferiore plana punctis elevatis B. Ignoti generis.

LITHOPHYTA.

- corymbosa. 1. MADREPORA ramosa corymbosa.
 Forma Anastaticæ s. Rosæ hierockunteæ: Rami in orbem umbellatim digesti, subdichotomi, textura Spongiæ sed lapidea, reticulata & poris pertusa. Ramuli discum occupantes, parvi, simplices, erecti. Squamæ obtusæ, concavæ, erectiusculæ, sparsæ s. sub singulo poro singulæ.
- spinosa. 2. MADREPORA ramosa, ramis adspersis papillis subcylindricis apice introrsum magis hiantibus

MUSLA.

1. PINNA lik en tunga och något åt sidan bögd. *Tab. VI. f. 3.* tunga.
Skalen äro et quarter långa, och et tum breda, nog faste vid basin och åt ena kanten krokige; til färgen bleke och långsat strimmige med krusade bruna vågar. Inuti äro skalen hvita. Begge skalen äro vid basin hopvuxne.

2. NOÆ ARK med refna hinnor. *Tab. VI. f. 1. 1.* Lazarus.
Denna Musla ser aldeles ut, som den allmänt kallade NOÆ ARK, men är mera sammantryckt och gapar icke; hophäftningen är tvärsföre sågad såsom de andre af sit släkte.
Strimmorne 20 stycken löpa ifrån hophäftningen åt alla kanter utvidgade, dermed besynnerlige, at alle desse strimmor äro liksom af nåsver kämmade til mjuka, grå, och upåt utvidgade slikar.
Kanten på skalet är omgifven med slarfvor af en tunn hinna.

3. LÅCKSKALET. *Tab. VI. f. 5. 5.* flåta.
Skalet är hårdt som Osterskal, rundt som en tallrik, på öfra sidan A. något upbögt; på nedra sidan B. aldeles flatt, allenast midt uppå beströdt med några utstående puncter.

S J Ö V Å X T E R.

1. MADREPOR, som är grenigt fördelt i en krona. utvidgad.
Skapnaden liknar örten, som kallas Jericho-rosen. Grenarne gå ifrån en punct, såsom en parasoll, fördelte i tu och tu. Hon liknar til sin hophäftning mycket en Spongia, men är aldeles sten af hopvalkade hår, och genomstucken med många porer. Grenarne som stå mit uti, äro kårta, ofördelte, uprätte. Under hvar och en por står et litet uprätt utholkad fjäll.
2. MADREPOR, som är grenigt, men grenarne beströdde med cytaggig, lindrisk taggar, som på inre sidan äro upskurne.

- reticulatum. 3. CORALLIUM ramosum, ramis angulatis imbricatis passim coadunatis. *Tab. XI. fig. 2.*
Lapis sæpius pedalis, ramis vix digiti crassitie, dichotomis seu compositis, angulatis, albis, imbricatis ex squamis arte adnatis, erectis, ovato-lanceolatis, carinatis. Rami apicibus more Spongiæ, passim uniti reticulatim. Fractis ramis, apparent pori longitudinales, inæquales, ut in vegetabilibus, quorum more videtur crescere. Nequit Madreporis associari absque stellulis; nequit Milleporis combinari non pertusa; habitus potius Spongiæ lapideæ.
- hispida. 4. SPONGIA ramosissima, ramis poris cylindricis subulatis æqualibus multifidis hispidis. *Tab. XI. fig. 1.*
Spongia hæc valde ramosa instar juniperi, obvallata & tecta Poris subulatis, truncatis, multifidis, æqualibus, mollibus, fere cylindricis.
- lapidea. 5. SPONGIA lapidea dichotoma compressa.
Hæc consistencia fere lapidea, compressa, dichotoma instar Visci s. Fuci, ramosissima, textura compacta, ut pori vix conspiciantur.
- Hippuris. 6. SERTULARIA ramosissima, articulis fulcatis. *Hort. cliff. 480.*
saxea. Hippuris saxea. *Clus. oxot. 124. Olear. mus. 76. t. 35. f. 4. Gualt. 1. 7. f. B. Rumph. amb. 6. p. 228. t. 84.*
Habitus rami arboris ramosissime, substantia Saxea. Rami annulis, quasi rupturis transversis, circularibus, atris, excavatis in superioribus; solidi autem sunt rami in inferioribus. Articuli inter annulos striati longitudinaliter striis flexuosis. Ramuli extimi minimi, pellucidi, more opuntie enati, solitarii bini s. terni.
- virgatum. 7. LITHOPHYTON ramis virgatis atris, cortice albo poroso.
Rami atris, instar cornu flexiles, in igne foctent instar spongiæ & retorquentur ac moventur vermis instar. Crusta calcarea tegit ramos poris copiosis pertusa.
Cotylæ quasi corolla scrophulariæ, subovate, ventricose, ore hiantes; superiore labio tridentato; inferiore labio obsolete vix tridentato, extus flavæ, intus tunica alba & fere testacea oblinitæ, passim ramis adherent, an Polyporum hybernacula?

3. CORALL som är grening, och grenarne liksom fjällige, samt hår och der åter hopvuxne. *Tab. XI. f. 2.* Sammanvux-
xii.
Stenen är knapt en aln lång; Grenarne äro nästan tjocka som et finger, fördelte i tu och tu, kantige, hvite med uprätte, ovalt aflänge, på undra sidan kantade, på inra sidan vidvuxne fjäll. Grenarne äro vid ändarna ofta hopvuxne såsom et nät. Då grenarne afbrytas, synas ojämt store porer gå ifrån roten ut til grenarna, såsom i växterna. Jag får ej föra henne til Madreporer, ty hon har inga stjernor; ej eller til Milleporer, ty hon är ej tvärs porös; utan hela skapnaden liknar en Spongia.
4. SJÖ-SVAMP grenig, som öfver alt är taggig med cylindriska taggig.
spitfåde jemna mångklöfda mjuka taggar. *Tab. XI. f. 1.*
Denna Spongia är rätt mycket grenig och öfveralt, såsom en Enebuske, beströdd med taggar, men taggarne äro mjuka, jemnstore, cylindriska, trubbiga och mångdelte.
5. SPONGIA af sten hoptrykt och fördelt i tu och tu. hårdad.
Hon är hård, nästan som en corall; hoptrykt på sidorna, såsom en mistel eller tång; fördelt i 2 och 2 grenar, och så tätt, at man näpligen i henne kan märka några porer.
6. SERTULARIA mycket grenig med råfflade leder. ledig.
Denna liknar, til utvärtes väfende, en mycket grenig quist, men til invärtes halten, är den sten. Quistarne äro omgifne med utbolkade svarta ringar, men de större grenarna äro jemne; hvart ock et stycke af quistarne emellan lederne är långsät i vägor råfladt. De aldraxttera små quistarne äro klare, och växa, som på coccionell-trädet eller opuntia, 2 a 3 leder alltid utur den nedra.
7. STEN-TRÄ med ris-lika svarta quistar och hvit porös bark. haf-ris.
Grenarne äro bekvarte och låta böja sig, som tänderne i en kam. Uti elden stinka de som spongia och vrida sig som maskar; en bark af kalk betäcker dem, som är med många porer genomstucken.
Här och der sitta på quistarna små Polyp-boen, som likna aldeles til skapnaden blomman på Flen-örten; ty de äro rundade såsom et ägg-skäl och gapa med munnen, af hvilken öfra läppen är delat i 3 tänder, men nedra är knapt synlig ock af 3 tänder. Ytan är på desse gul, men inra sidan är hvit och nästan med kalk-skäl öfverdragen.

norvegicum. 8. LITHOXYLON norvegicum *Tab. X.*

Planta marina coralloides. *Clus. exot. 119. f. 119. Worm. mus.*

230.

Locus: Ante annum extracta e mari Finmarchiam Norvegicam alluente, ad Hammar fäst-bamn, profunditate 380 pedum.

Frutex hic marinus refert statura ramum Abietis foliis destitutum, nisi rami hujus crassiores essent & obtusiores.

Caudex altitudine pedes 2½ attingit, crassitie vero vix brachii vel quanta manu digitisque cingi potest, & versus inferiora parum compressus.

Rami prodeunt passim citra ordinem: inferiores magis recti; superiores vero, qui paniculam constituunt pedes 3 latam, parum nutant versus anteriora, ac si hæc arbor crevisset ad latus rupis submarine.

Substantia hujus fruticis maxime friabilis, ut ungue rafa in polinam transeat, albida, intus longitudinaliter poris, quarum centrales majores, iisque variis perforata, instar cornu cervi etiamnum tenelli, unde etiam fit, ut rami aque immisi natent per aliquot minuta antequam aquam hauserint. Dentibus masticata instar spongiæ fragilis est, juncum s. scriptum aridum sale mixtum sapit.

Cortex saturate ruber est: interior cortex, qui, a substantia lignosa consistentia molliore & flava distinguitur, poris numerosissimis & confertis pertusus est. Exterior cortex, s. Epidermidem dicas, est tunica tenuissima, passim in vesiculas saturatius rubras elevata, rarius debiscens foramine parvo.

Ustulatus super prunas foetet odore accensæ Spongiæ s. Fuci & comburitur absque flama; ex factore solo profapiem & affinitatem divinare licet.

Proprietates itaque sequentes huic communes sunt.

Crescere in formam spongiæ;

Indutum esse cortice poris perforato;

Vasis interne scatere instar vegetabilium;

Sentiri inter dentes absque lapidea textura;

Natare in aqua, antequam eam imbibit;

Ignem consumi absque flama cum foetore;

Non effervesce cum aqua forti.

Hinc vegetabile nec corallium esse probatur, quod non effervescat cum aqua forti, sed foetorem in igne spargat.

Cum in aquam immittatur ramulus siccus, natat primum, intumescit sensim, emollitur, fundum demum petit, colore intensiori rubro tingitur & vesiculae, poro hiantes, ore evadunt majore, octofido, repletæ glutine.

8. HAFSGRAN Tab. X.

Norfla.

Hafsväxten, som liknar Corall. *Clus. exot.* 119. *Worm. mus.* 230. Tagen för et år sedan utanför Norrignes Finnmark, der den blef upfiskad, utan för Hammar-fäst-hamn, på 190 alnars djup. Denne Hafsväxt liknar, til skapnad och lynne, en tjock gran-gren, som mist sit barr, om ej quistarne på denne voro mera grofve och trubbiga. Stammen är 12 quarter hög, så tjock, at man näppeligen med fingrarna kan omfatta honom och nedantil något litet hoptrykt.

Grenarne utvidgas utan ordning, de undre äro mera rake, och de öfre, som göra kronan af halfannor alns bredd, luta något litet fram-åt, liksom detta trä vuxit ut på sidan af någon klippa.

Veden eller inra arten af denna hafsväxt är mycket bräckelig, och så lös, at man kan risva honom med nageln til mjöl, samt hvit, genomborad längs-åt med åtskilliga porer, af hvilka de som sitta innerst, äro större, nästan på samma sätt, som uti Hjort-hornen, då de äro ännu mjuke och i växten. Af desse porer hårrörer det, at då grenarne af detta hafsträ läggas i vatten, så flyta de i förstone, til des de väl fåt supat i sig vatten, då de ånteligen sjunka. Tuggar man på desse grenar, kännes de vara spröde, som *Spongia fluviatilis*; men derjämte torra, som såf med salt.

Barken på grenarna är högröd; inra barken, som der med är skild ifrån inra träet, at han är mera lös och mera gul, är med många fina porer genomborad, och desse porer äro såsom små, men med röda blåsor uphögde, hvilka under tiden öppna sig med ett litet hål.

Då en quist lägges på elden, osar han, som *Spongia* eller Tång, och förbrännes utan låga, at man här af kan se dennas nära förvantskap med de sjö-växter, som ej äro verkelige coraller.

Följande egenkaper äro märkvärdige på denna växt:

At han växer, som en *Spongia* eller Svamp.

At han är öfverdragen med en poreux bark.

At han har ådror uti sig såsom växterne.

At då man tuggar på honom, kännes intet sten-mjöl emellan tänderna.

At han flyter i vatten, förvån han blifver genomblött.

At han förbrännes i elden med mycket os, utan låga.

At han ej gåser med sked-vatten.

Här af kan man tydeligen sluta, at denne hörer til växtriket och ej til Corall-djuren.

Då denne lägges i vatten flyter han i förstone, blötes up efter hand, utvidgar sig, går til botten, får högre röd färg; blåsorne, som sitta på honom strödde, liksom upsvulnade porer, visa en öppning med 8 små tänder och innehålla et stam.

Q

Här

Hic habitu maxime affinis coralliis, forte ansam dedit veteribus credendi Corallia sub aqua mollia esse, demum indurescere.

Figura A sistit plantam ipsam in compendio; B Ramulum in naturali magnitudine.

Non prætereundum censeo hæc mentionem facere Animalis ASTERIE radiatæ: radius dichotomis, vulgo Caput Medusæ dicti, quod huic arbori insidet adglutinatum, & una e mari extractum, manifesto indicio Caput medusæ etiam dari in Oceano atlantico & septentrionali, quamvis antea plerumque e plagis meridionalibus fuisset allatum.

9. CAPUT Actæi. Tab. XII.

Mirus naturæ lusus certamine trium regnorum.

CASSIDA labio dilatato antice acuto, dorso subnodoso, similis Pugili. Rumpf. III. t. 36. f. R. sed magnitudine capitis humani; hæc instar Tineæ adpersa crustâ ex Madreporis, B; cæterum obtecta radicibus arboris Rhizophoræ A, quæ fuci instar adnatæ, dein truncatæ, ramosis ramis referunt cornua cervi, unde similitudo a capite Actæi desumpta.

Super sedemus enumerare reliquas gazas ditissimi Musei, quæ alium diem poscunt:

CONCHILIA Authorum facile omnia, quorum nitor, selectus, copia certat cum præstantissimis pretiosissimisque museis.

BIBLIOTHECAM Librorum rarissimam, selectissimam, pretiosissimamque, cum Picturis & Delineationibus pæne infinitis rarissimisque, a summis artificibus confectis.

NUMMOS & GEMMAS numero & pretio stupendas aliis explicandas relinquo.

Här synes huru växt-riket vid denna gräntsar nära til coraller-
na i djur-riket och häraf låra ofelbart de gamle trodt, at
Corallerne voro mjuke under vattnet, men ändteligen blif-
vit hårde, sedan de updragits.

Figuren A föreställer hela växtens skapnad i litet; B afbildar
allenast en quist i naturlig storlek.

Man bör ej förbigå, at nämna det sällsamma djuret, allmänt
kallat Medusæ husvud, som sittit på detta trä, då det up-
drogs af vattnet, och vid det samma förtorkats til et oveder-
säjeligt bevis, at detta så sällsynta djuret, äfven finnes i Nor-
ska vattnet, hvilket man alltid tilförene fått ifrån de varma
länder.

9. ACTÆONS-HJELM. Tab. XII.

Et artigt naturens spel med hopsättning af de 3 naturensriken.
Snäckan kallad Kask eller Cassida med utvidgad och framman til
spitsig läpp och knylig rygg, lik Rumpfi Pugill, som han
afritat T. III. t. 36. f. R. och stor som en hjälm, är på åtskilliga
ställen, liksom af skorf angrepen med en stjernfull Corall-
skorpa, och desutan betäkt af Indianiska vatten-trädet kal-
ladt Rhizophora, hvilket fäst sig på samma sätt, som tån-
gen plågar fästa sig vid stenarne. Sedermera äro grenarne
af trädet afbuggne, at de likna grenige Hjorthorn.

För öfrigt är ock detta prägtiga Cabinetet så rikt på Skjölp
af allehanda Conchilier och Coraller, at det ock i den-
na del kan räkñas ibland de utvaldaste, antingen man vil
döma det efter de raraste sorter, eller af de raraste
och utvaldaste stycken.

Jag lemnar det stora BIBLIOTHEQUET af de dyrbaraste
verk, med de oändeliga många Ritningar och Koppar-
stycken, gjorde af de största mästare.

Jag går förbi de stora samlingar af Adla Stenar och Mynt,
som en annor dag torde framdeles föreställa.

TABULARUM EXPLICATIO.

TABULA I.

Fig. I. NITRUM: Crystallus montana maxima ex India. *pag.* 30,
numero. 10.

TABULA II.

- Fig.* 1. NITRUM lenticulare. *pag.* 28. *n.* 3.
2. PYRITES dodecaëdricus e planis duobus tetragonis. *pag.* 28.
num. 6.
3. PYRITES dodecaëdricus e planis duobus pentagonis. *pag.*
44. *n.* 8.
4. NITRUM: Pseudo-Adamas. *pag.* 30. *n.* 8.
5. NITRUM obtusum. *pag.* 26. *n.* 2.
6. PLUMBUM crystallinum. *pag.* 62. *n.* 2.
7. NITRUM irregulare. *pag.* 26. *n.* 1.
8. PYRITES ferratus. *pag.* 47. *n.* 12.
9. HELMINTHOLITHUS Echinites. *pag.* 94. *n.* 11.

TABULA III.

- Fig.* 1. ENTOMOLITHUS Monoculi. *p.* 98. *n.* 3.
2. ENTOMOLITHUS monoculi. *alius speciei.*
3. MILLEPORA dichotoma repens teres, poris solitariis eminentibus. *Amoen. acad. I. p.* 105. *t.* 4. *f.* 26.

TABULA IV.

- Fig.* 1. CORNU AMMONIS fulcis transversis flexuosis *pag.* 86. *n.*
2. CORNU AMMONIS fulcis dorsi bifidis. *pag.* 86. *n.* ϵ
3. CORNU AMMONIS fulcis acutis. *pag.* 86. *n.* η
4. CORNU AMMONIS fulcis remotis. *pag.* 86. *n.* γ
5. CORNU AMMONIS fulcis remotis, aliud. *pag.* 86. *n.* ν
6. CORNU AMMONIS dorso carinato. *pag.* 86. *n.* ζ
7. CORNU AMMONIS disco striato. *pag.* 86. *n.* δ
8. CORNU AMMONIS lateribus nodosis. *pag.* 86. *n.* ξ
9. CORNU AMMONIS fulcis remotis, aliud. *pag.* 86. *n.* ν
10. CORNU AMMONIS fulcis flexuosis. *pag.* 86. *n.* β
11. CORNU AMMONIS futuris flexuosis. *pag.* 86. *n.* ω
12. CARPOLITHUS caroyphyliodes. *pag.* 96.

FÖRKLARNING Öfver TAFLORNA.

I. TAFLAN.

- Fig. 1. Berg CRYSTALL den aldrastörsta ifrån Indien. pag. 31.
§. 10.

II. TAFLAN.

- Fig. 1. Nedtryckt DRUS. pag. 29. §. 3.
2. Tolf-sidig KIES. pag. 45. §. 6.
3. Tolf-sidig KIES, en annor art. pag. 45. §. 8.
4. Willa DEMANTER. pag. 31. §. 8.
5. Trubbig DRUS. pag. 27. §. 2.
6. BLY-DRUS. pag. 63. §. 2.
7. tvårsidig DRUS. pag. 27. §. 1.
8. Sågad KIES. pag. 47. §. 12.
9. Kråk-sten af SJO-APPLE. pag. 95. §. 11.

III. TAFLAN.

- Fig. 1. Understenen. pag. 99. n. 3.
2. En annor af samma slag. pag. 99.
3. Nåt-lik liggande CORALL, som vid hvarje maska har
en tub. *Amœm. academ. I. pag. 105. t. 4. f. 26.*

IV. TAFLAN.

- Fig. 1. AMMONS HORN med knottrige tvårföror. pag. 87. §. 1.
2. AMMONS HORN med klyfda vågor. pag. 87. §. 2.
3. AMMONS HORN med hvassa råfflor. pag. 87. §. 3.
4. AMMONS HORN med knottrig kjöl. pag. 87. §. 4.
5. AMMONS HORN en annor förändring. pag. 87. §. 5.
6. AMMONS HORN med hvassa tvårföror. pag. 87. §. 6.
7. AMMONS HORN, som är tvårsstrimmigt. pag. 87. §. 7.
8. AMMONS HORN, som är knottrigt. pag. 87. §. 8.
9. AMMONS HORN med enkla föror. pag. 88. §. 9.
10. AMMONS HORN med klöfda föror. pag. 87. §. 10.
11. AMMONS HORN med vågade fömmar. pag. 87. §. 11.
12. NÆGLICKE-STEN pag. 96.

TABULA V.

- Fig.* 1. HYSTEROLITHUS crusta obductus. *pag.* 90. *n.* ε
2. HYSTEROLITHUS vario situ depictus. *pag.* 90. *n.* ξ
3. CONCHA ANOMIA præcedenti affinis *pag.* 90.
4. C. ANOMIA oblonga. *pag.* 90. *n.* γ
5. C. ANOMIA striis viginti. *pag.* 88. *n.* β
6. C. ANOMIA subglobosa. *pag.* 88. *n.* α
7. C. ANOMIA dilatata. *pag.* 90. *n.* δ.
8. CONCHIDIUM biloculare. *pag.* 90. *n.* η
 A *subtus* *B.* *supra.*
9. GRYPHITES. *pag.* 92. *n.* θ
 A *à tergo.* *B.* *subtus.*
10. CONCHITES striis perforatis. *pag.* 92. *n.* π

TABULA VI.

- Fig.* 1. ARCA lacerata. *pag.* 116. *n.* 2.
 A. *Latus exterius.*
 B. *Latus interius.*
2. ECHINUS ovalis. *pag.* 114. *n.* 1.
 A. *Dorsum.*
 B. *Abdomen.*
3. PINNA lingulata. *pag.* 116. *n.* 1.
4. OSTRACITES Crista galli dictus. *pag.* 92. *n.* 2.
5. OPERCULATUM læve. *pag.* 116. *n.* 3.
 A. *Latus superius.*
 B. *Latus inferius.*

TABULA VII.

- Fig.* 1. LITHOXYLON achatinum. *pag.* 102. *n.* 2. α
2. Idem ut basis conspiciatur.
3. LITHOXYLON calcareum. *pag.* 104. *n.* 2. γ.

TABULA VIII.

- Fig.* 1. LITHOXYLON filicinum. *pag.* 102. *n.* 2. β

TABULA IX.

- Fig.* 1. ASTERIAS gigas. *pag.* 114. *n.* 1.
2. ASTERIAS dorifata. *pag.* 114. *n.* 2.
3. ASTERIAS articulata. *pag.* 114. *n.* 3.

V. TAFLAN.

- Fig. 1. VILL-MUSLA Ormhufvudet. pag. 91. §. ε
2. - - - QUEDMUSLAN pag. 91. §. ξ
3. VILL-MUSLA slåkt med den förra pag. 91.
4. VILL-MUSLA aflång. pag. 91. §. γ
5. VILL-MUSLA med 20 refflor pag. 89. §. β
6. VILL-MUSLA rundad pag. 89. §. α
7. VILLMUSLA utbredd på sides. pag. 90. §. θ
8. KLÖF-SKALET pag. 91. §. η
9. GRYPHIT pag. 93. δ
10. MUSSLE-STEN med genombårade altaner pag. 93. §. π

VI. TAFLAN.

- Fig. 1. NOÆ ARK, kallad Lazarus pag. 117. §. 2.
A. yttre sidan.
B. inre sidan.
2. Ovalt SJO-ÄPLE pag. 115. §. 1.
A. ofvan uppå.
B. inunder
3. PINNA kallad Tunga. pag. 117. §. 1.
4. OSTER-STEN Tupp-kammen kallad. pag. 93. §. 1.
5. LOCK-SKALET. pag. 117. n. 3.
A. Ofra sidan.
B. undra sidan.

VII. TAFLAN.

- Fig. 1. AGAT-STOCKEN. pag. 103. §. 2. α
2. Samma, at hon må synas vid basen.
3. MARMOR-STOCKEN. pag. 105. §. 2. γ.

VIII. TAFLAN.

- Fig. 1. FLINTE-STOCKEN. pag. 103. §. 2. β

IX. TAFLAN.

- Fig. 1. SJO-STJERNAN af ofantlig storlek. pag. 115. §. 1.
2. SJO-STJERNAN med fingerlika strålar. pag. 115. §. 2.
3. SJO-STJERNA, som är ledkantad. pag. 115. §. 3.

TABULA X.

- A. LITHOPHYTON norvegicum. p. 120. n. 8.
in cujus centro Caput medusæ.
B. RAMUS crassitie naturali.
a latere pori striati.

TABULA XI.

1. SPONGIA hispida. p. 118. n. 4.
2. CORALLIUM reticulatum. p. 118. n. 3.

TABULA XII.

1. CAPUT ACTÆI. p. 122. n. 9.
A. *Rami detruncati Rhizophoræ.*
B. Madrepora.
*Inter Musei hujus ornamenta propria & eximia ne dicam
miracula eminent.*
1. Lithoxylon achatinum. Tab. 7. f. 1. *puritate.*
2. Entomolithus monoculi. Tab. 3. f. 1. *latitudine.*
3. Crystallus indica. Tab. 1. *magnitudine.*
4. Asterias gigas. Tab. 9. f. 1. *amplitudine.*
5. Lithophyton norvegicum. Tab. 10. f. 1. *alitudine.*
6. Helmintholithus Echinitæ. Tab. 2. f. 9. *nitore.*
7. Caput Actæi. Tab. 12. f. 1. *varietate.*

X. TAFLAN.

- A. HAESGRANEN ifrån Norriska hafvet p. 121. §. 8.
i centro synes Medusæ busvud.
B. *en gren deraf i naturlig storlek.*
På sidorne synas porerne.

XI. TAFLAN.

- Fig. 1. SJÖ-SVAMP taggig. pag. 119. §. 4.
2. Sammanvuxen CORALL. pag. 119. §. 3.

XII. TAFLAN.

- Fig. 1. ACTEONS HJELM. pag. 123. §. 9.
A. *Afbugne grenar af vatten-trådet.*
B. *skorpa af Stjern-corall.*

Uti detta Cabinet finnas 7 stycken som besynnerligen draga åskådarens förundran, och som näppligen äro til at synas i andra Cabinetter.

1. Agat-stäcken. *Taf. 7. f. 1. så ren.*
2. Under-stenen *Taf. 7. f. 1. så vid.*
3. Indiska drusen *Taf. 1. så ansenlig.*
4. Sjö-stjernan *Taf. 9. f. 1. så stor.*
5. Hafs-granen *Taf. 10. f. 1. så sällsam.*
6. Sjö-åple intryckningen. *Taf. 2. f. 1. så ordentelig.*
7. Actæons hjelm. *Taf. 12. f. 1. så hopsatt.*

ERRATA.

- Pag. 94. §. 11. HELMINTHOLITHUS Echinites ætitæ &c.
lege Echinites 11. HELMINTHOLITHUS ætitæ &c.
Pag. 106. Ochra 2. MARGA. *lege Ochracea 2. MARGA.*
Pag. 46. 14. Pyrites fereus *lege Ferri 14. PYRITES ferreus.*

R

A.

INDEX.

A.			
Achates	6	Conchidium	90
Adamas	38	Cochlites	84
Ægagropila	80	Cornu ammonis	86
Ætites	78	Cos	2
Alabastrum	12	Cotricula	2
Alabastrites	12	Concretum	70
Alveolus	86	Creta	108
Aluta	82	Creta tartoria	20
Alumen	38	Crystallus	26
Alumen plumosum	22	Cuprum	60
Amethystus	32		
Amiantus	22	D.	
Ampelites	40	Dendrites	104
Animalia	114	Dentalites	86
Anomia	88		
Antimonium	52	E.	
Apyræ	19	Echinus	114
Aqua marina	36	Echinites	94
Arca	116	Encrinus	96
Arena	110	Entrochus	96
Arcites	92	Entomolithus	98
Ardesia	16		
Argilla	108	F.	
Argentum	66	Ferrum	56
Argentum viv.	50	Flos ferri	76
Artenicum	48	Fluor	26
Asbestus	22	Fossilia	79
Asphaltum	40		
Asterias	114	G.	
Asterias columnaris	96	Galena	64
Aurum	68	Gemma	32
		Geodes	78
B.		Glossopetra	100
Balanites	74	Granatus	66
Belemnites	88	Graptolithus	104
Beryllus	34	Gryphites	92
Bezoar	80	Gypsum	12
Bitumen	40		
Bolus	110	H.	
Bufonites	100	Hæmatites	56
Buccardites	92	Helmintholithus	82
		Hippuris saxea	118
C.		Humus	112
Calx	10	Hyacinthus	73
Calculus	80	Hysterolithus	90
Calaminaris	54	Hydrargyrum	50
Caput actæi	122		
Caput serpentis	90	I.	
Carneolus	6	Jaspis	8
Carpolithus	104. 96	Ichthyolithus	100.
Ceruffa	108	Judaicus lapis	94
Chalcedonius	8		
Chamites	92	L.	
Chrysolampis	36	Lithoxylon	120. 102
Chrysolithus	34	Lithophyton	118
Chrysoprasus	34	Limus	112
Cinnabaris	50	Ludus	74
Corallium	118		
Corallium fossile	84	M.	
Corallites	8	Marga	106
Concha	116	Margarita	80
Conchites	88	Magnes	58
		Marcafita	52
		Magnesia	50
		Madrepora	116
		Melo Carmel	80
		Mercurialia	50
		Mineræ	24
		Mica	18
		Molaris	4. 70
		Molybdæna	54
		Muria	33
		N.	
		Natrum	24
		Nautilites	86
		Neritites	84
		Nephriticus	80
		Nitrum	26
		O.	
		Oculus cati	6
		Cancri	80
		Ochra	106
		Ollaris	20
		Onyx	6
		Oolithus	74
		Opalus	6
		Operculatum	116
		Orthocerotes	86
		Osteocolla	7
		Ostracites	92
		P.	
		Patellites	84
		Pectinites	92
		Petræ	2
		Petrificata	82
		Penna pavonis	24
		Phytobiblion	104
		Phytolithus	102
		Pinna	116
		Pinnites	92
		Plumbum	62
		Porpita	96
		Pomum crystallinum	80
		Pumex	78
		Pyrites	42
		Q.	
		Quarzum	6
		Quadrum	2
		R.	
		Rhizolithus	102
		Rubinus	38
		Rubrica	106
		S.	
		Sapphirus	38
		Sal	24
		calcareum	24
		gemmæ	36
		Sandaraca	48
		Sardus	6
		Saxum	70
		Schistus	16
		Selenites	24
		Serpentinus	20
		Silex	

Register.

Silex	6	Succinum	40	Turbinites	84
Smaragdus	34	Suillus lap.	42	Turcosa	102
Smiris	58	Suilli dentes	28		
Specularis	18	Sulphur	40		
Spatum	14	Suber montanum	22	V.	
lucens	36			Vitriolum	38
Spongia	118			Viride montanum	106
Stannum	66	T.		Vismutum	52
Sterile nigrum	54	Talcum	20	Vitrescentes	2
Stella marina	114	Tartarus	80		
Stibium	50	Terræ		Z.	
Stigmatites	106	figillar.	110	Zincum	52
Strombites	84	Tophus	72	Zoolithus	100
		Trochites	84		

A.

Actæons hjelm
Agat
Agat-trå
Alabaster
Alun
Alwarmo
Alwarsten
Amiant
Amethyst
Ammons horn
Arksten
Arsenic
Aur

123
7
103
13
39
109
13
23
33
87
93
49
13

B.

Badsten
Baggsten
Balanit
Berg-art
Berg-cryftall
Berg-kork
Berg-läder
Berg-lin
Berg-salt
Bergsmans flinta
Beck
Bernsten
Berg-ull
Bezoar
Brunsten
Blodsten
Bly
Blyertz
Blyhvitt
Bloditen
Blåsten
Blåsesten
Blände
Blötmalm
Brynsten

73
99
95
3
31
23
23
23
35
7
41
41
25
81
59
57
63
55
109
57
41
81
55
49
5

C.

Carneol
Cinnober
Calcedon
Chrysolit

123
7
103
13
39
109
13
23
33
87
93
49
13
73
99
95
3
31
23
23
23
35
7
41
41
25
81
59
57
63
55
109
57
41
81
55
49
5
7
51
9
35

D.

E.

F.

G.

Chrysolpras
Corall
Corall-sten
Cryftall
Cryftall-åple
Dart
Demant
Djur
Djursten
Droppsten
Drus
Dubbel-sten
Dy
Eldfast-sten
Erg
Feltspat
Fisk-skifver
Fisk-sten
Flinta
Flinte-trå
Fluss-sten
Flygsand
Fyrsten
Gallmeja
Gift
Gips
Gips-Drus
Gips-Salt
Glants
Glasmalm
Glitter
Granat
Grip-skalet
Grott-värk
Grus
Grus-art
Gull
Gyttja
Gytter

35
119
83
29
81
87
39
115
101
77
27
31
113
19
109
15
101
101
7
103
3
111
47
55
49
13
24
25
65
69
113
69
93
27
113
71
69
105
71

H.

I.

K.

L.

Hafs-gran
Hafs-penning
Hafs-itjerna
Hjul-sten
Hutvud-sten
Hvettje-sten
Hyacint
Hårdmalm
Häll
Jasp
Jern
Jern-band
Jernsand
Jern-spat
Jord-art
Jord-mårg
Jude-sten
Kalk
Kalk-salt
Kalk-trå
Kies
Kiffel
Klack-sten
Klä-sten
Klöf-skalet
Kok-salt
Koppar
Koppar-blå
Koppar-grön
Koppar-glas
Kotsten
Krita
Kråk-berg
Kräft-sten
Kupferrickel
Kådje-sten
Lera
Lewersten
Lilje-sten
Limsten
Ljus-gylden

121
97
165
97
101
3
33
49
71
9
57
75
113
59
105
109
93
11
25
105
43
7
73
79
91
35
61
105
105
63
13
109
91
81. 99
49
97
109
3. 11
97
11
69
Lock-

Register.

Läck-fkal
Lyspat
M.
Madrepor
Magnet
Malm
Mammotowakoff
Manett
Marlek
Malk-sten
Metall
Misfpikel
Mo
Mom
Murksten
Murfalt
Muffla
Musfsten
Myrmalm
Märgel-jord
N.
Näglicke-sten
Noæ ark
O.
Orm-hufvud
Orm-tunga
Onyx
Opal
Orsten
Ostersten
P.
Padd-sten
Pimpsten
Pip-sten
Pärla
Q.
Quader-sten
Quarn-sten
Quedmutla
Quicksten
Quicksilfver
R.
Rausch-gelb
Ring-ritning
Röd-gylden
Röd-krita

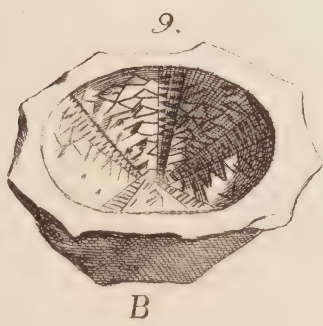
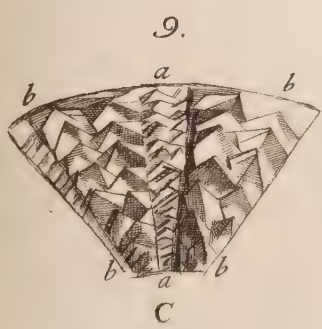
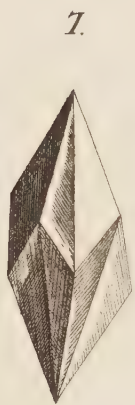
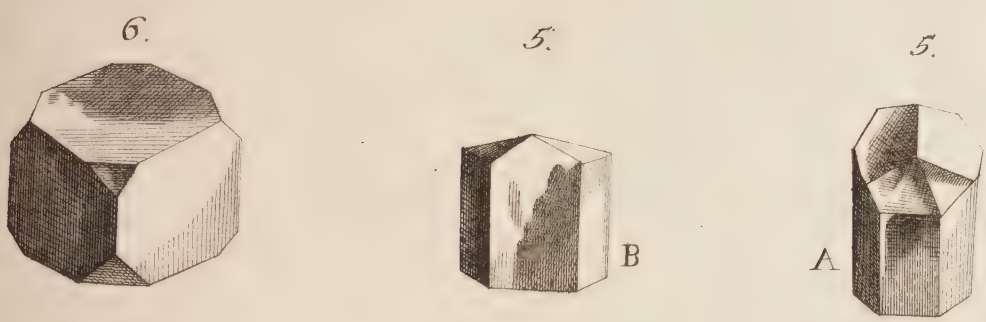
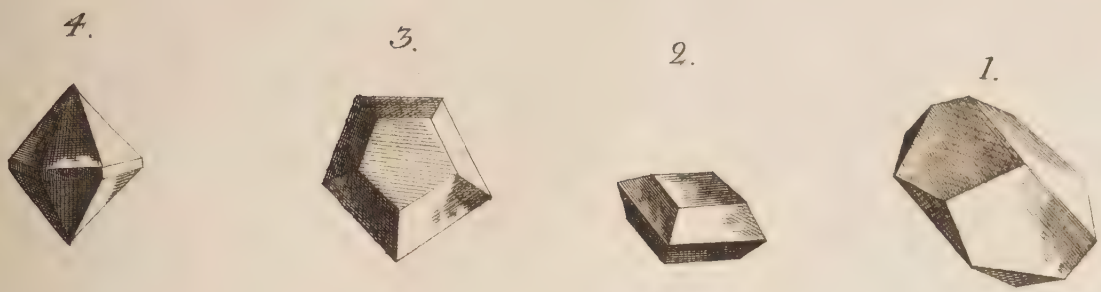
117 Röd-lera
37 Röd-malm
Röd-flag
Rubin
S.
117 Saffir
59 Salband
25 Salt
103 Saltpeter
97 Sand
75 Sandsten
91 Sard
51 Segmalm
49 Selenit
111 Serpentin
73 Silfver
71 Sjöfkrat-sten
25 Silf-sten
117 Sjö-malm
89 Sjö-skum
75 Sjö-stjerna
109 Sjö-svamp
97 Sjö-växt
117 Sjö-äple
91 Skal-sten
101 Skaller-sten
7 Skifver-sten
7 Skifver-mylla
43 Skimmer
93 Skinnslag
101 Skjölpten
79 Skräddar krita
87 Slipsten
81 Slungsten
Smaragd
Smärgel
3 Snidarsten
5 Snäcksten
91 Spat
61 Spiauter
51 Spitsglas
51 Spräckhäll
73. 17. 41 Stenen
81 Stenbrottsten
49 Stenblad
105 Stenmarg
69 Stenritning
105

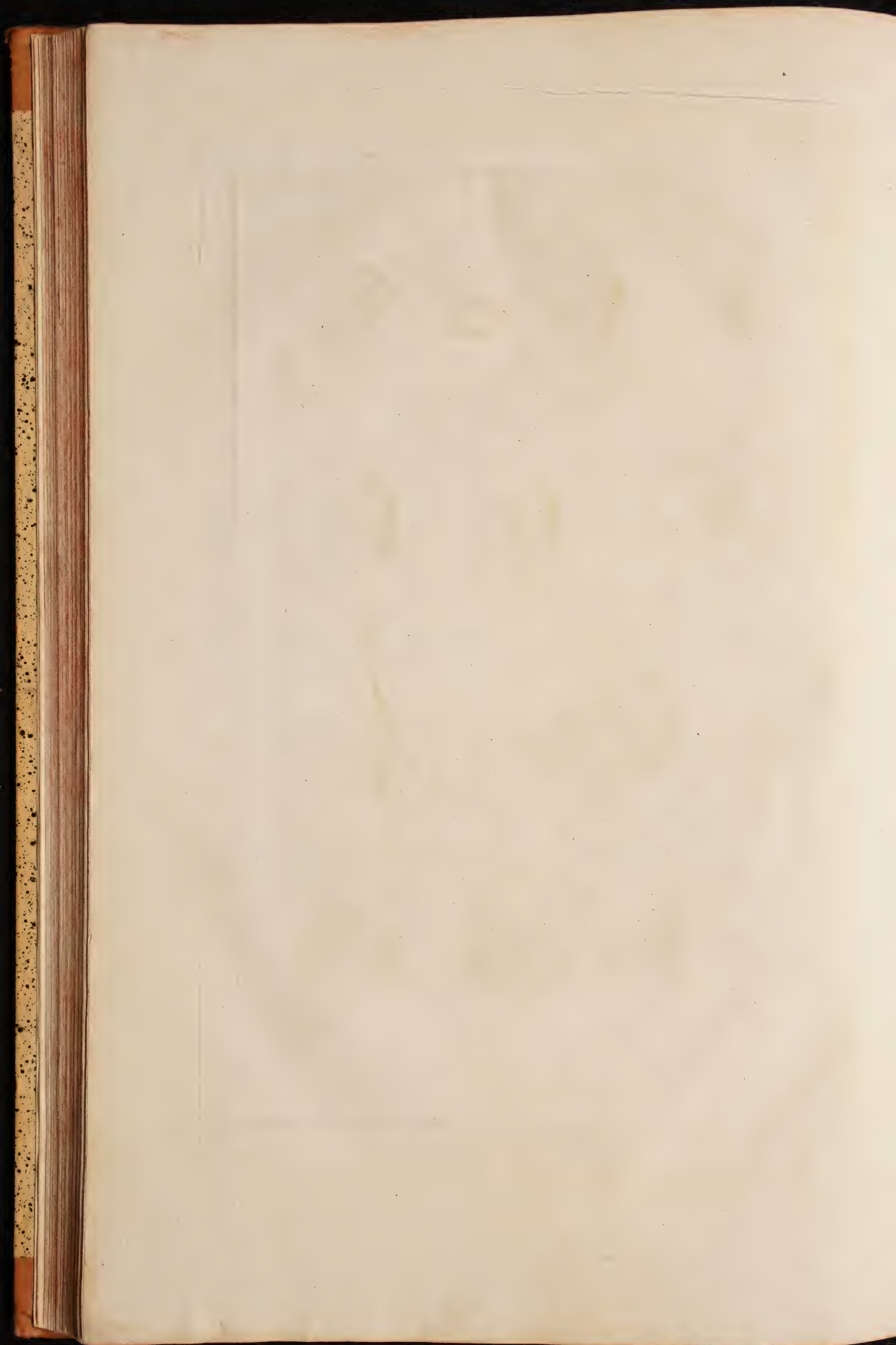
109 Stenträ
57 Stenvandling
55 Sten corall
39 Strålgips
Strålkalk
Sträcksten
Ställsten
39 Svartbäll
21 Svartmylla
25 Svafvel
29 Svafvel-jord
111 Svin-tand
3 Surbruns-gyttja
T.
25 Taksten
21 Takskifver
67 Talk
5 Tenn
37 Tennspat
75 Topaz
105 Traffel
115 Turkos
119 Tupp-kam
117 Tyre
115 Talgsten
W.
79 Wattenkies
17 Willmuffla
113 Winsten
119 Wismut
21 Witril
85 Wolffram
21 Wättljus
U.
95 Understen
35 Yrke
59
3
85
15
53 Zinngraup
51 Zwitter
A.
73. 17. 41 Adelsten
81
73
105
105
105
O.
105 Örn-sten
103 Ört-sten

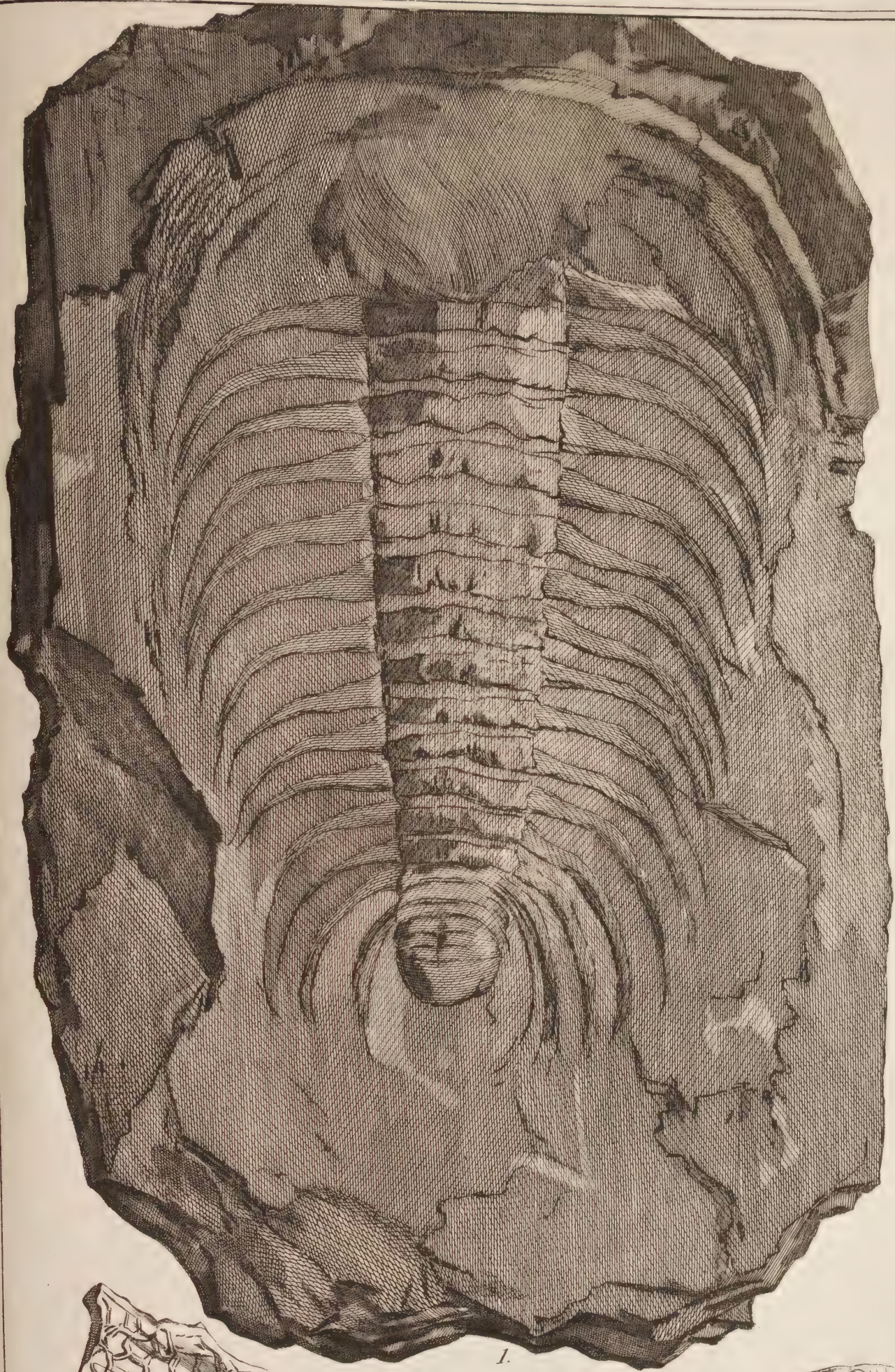

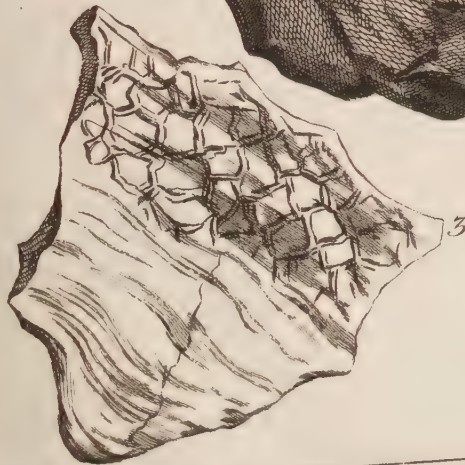

1.

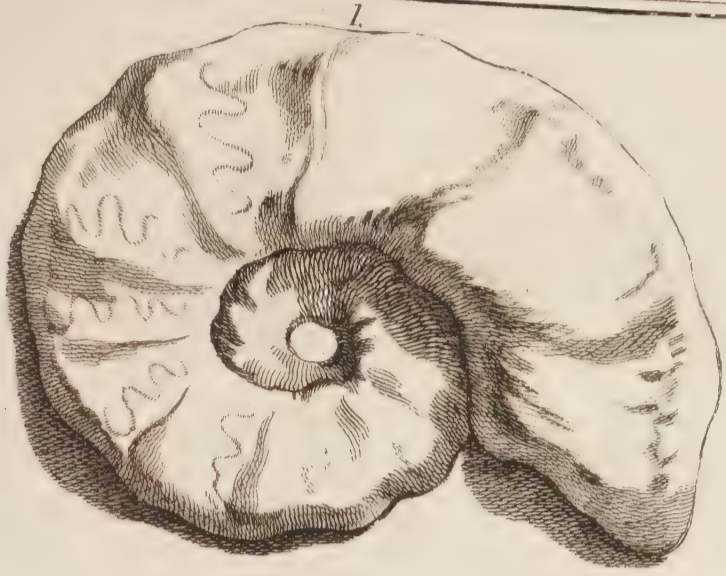

3.

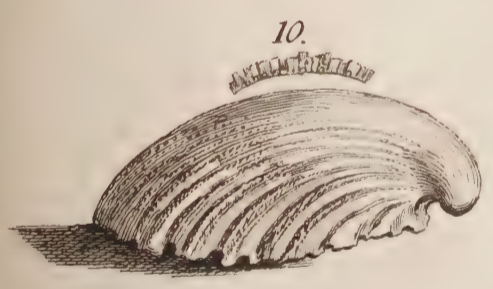
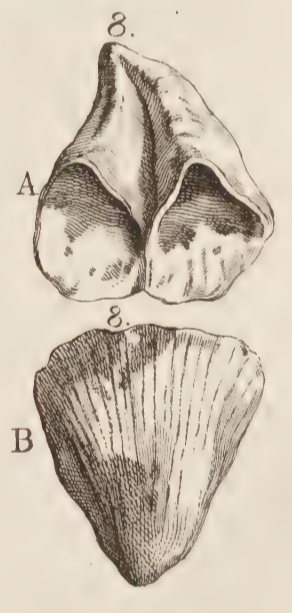
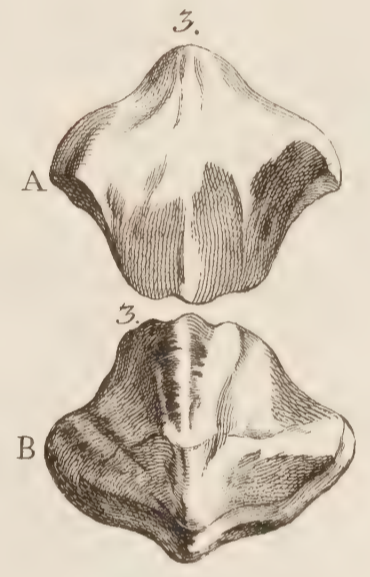
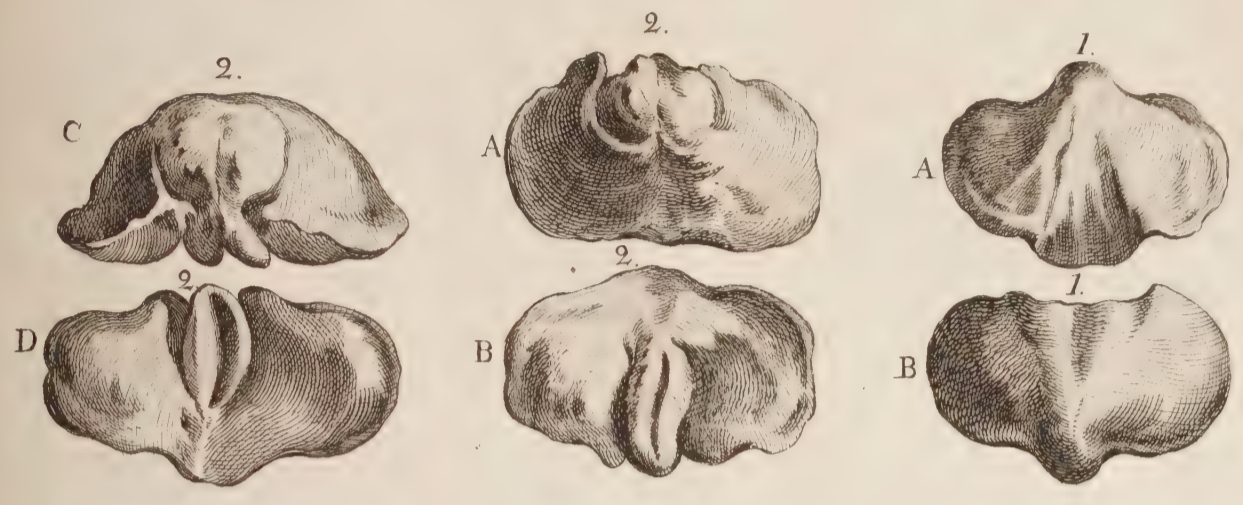

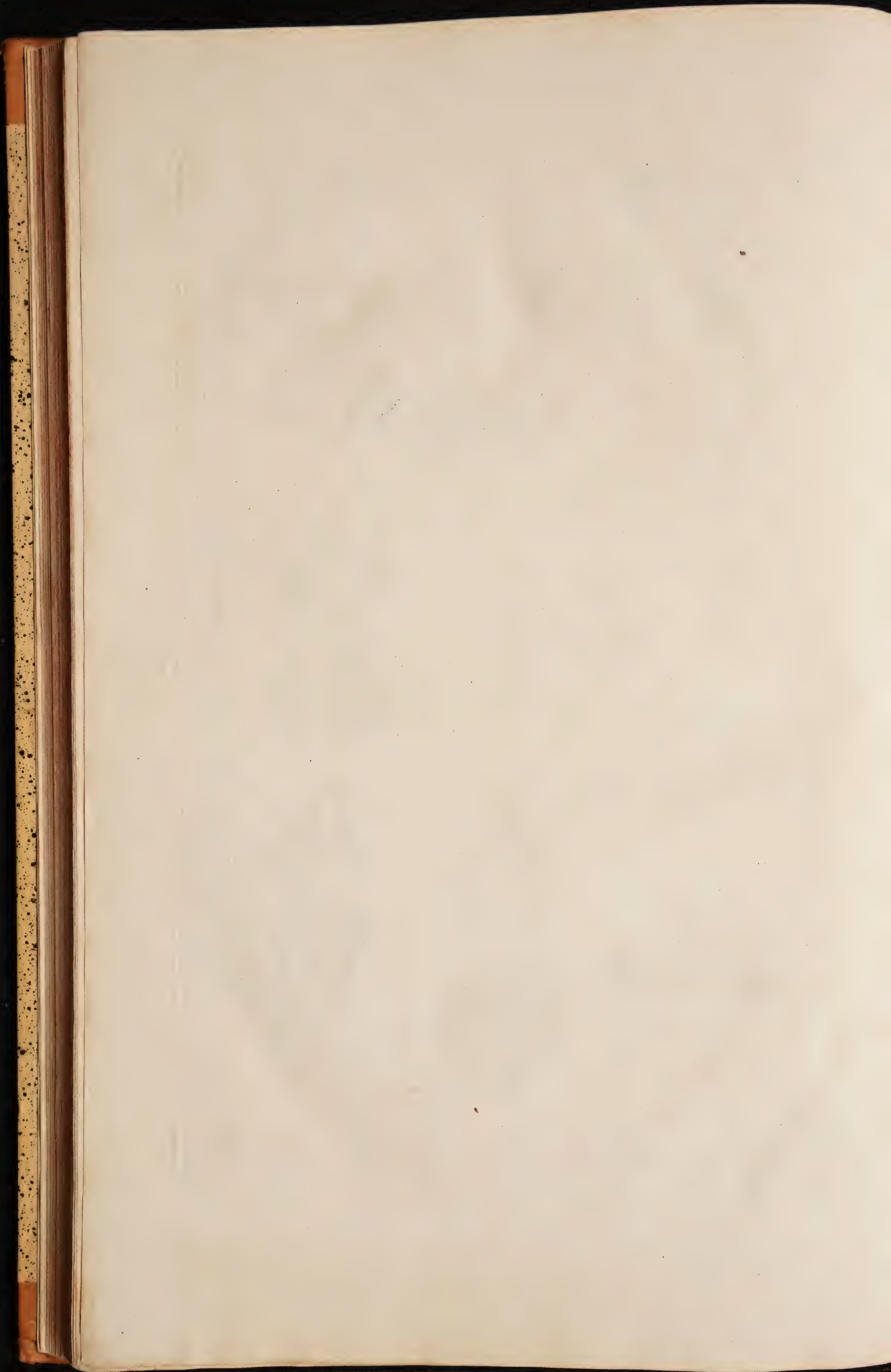
2.

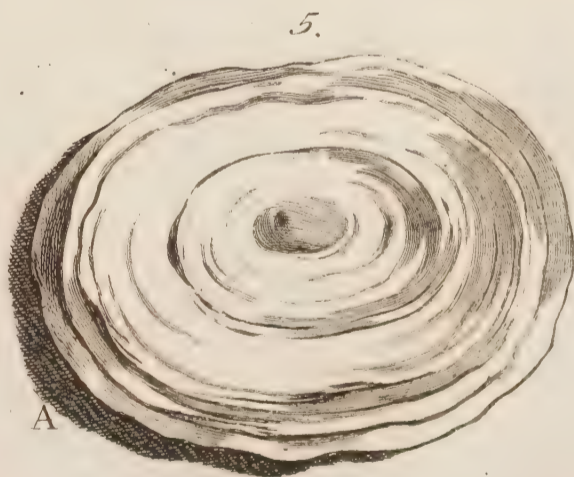
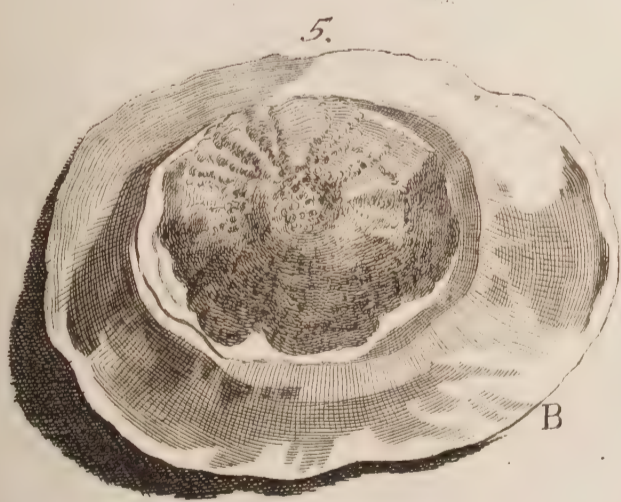
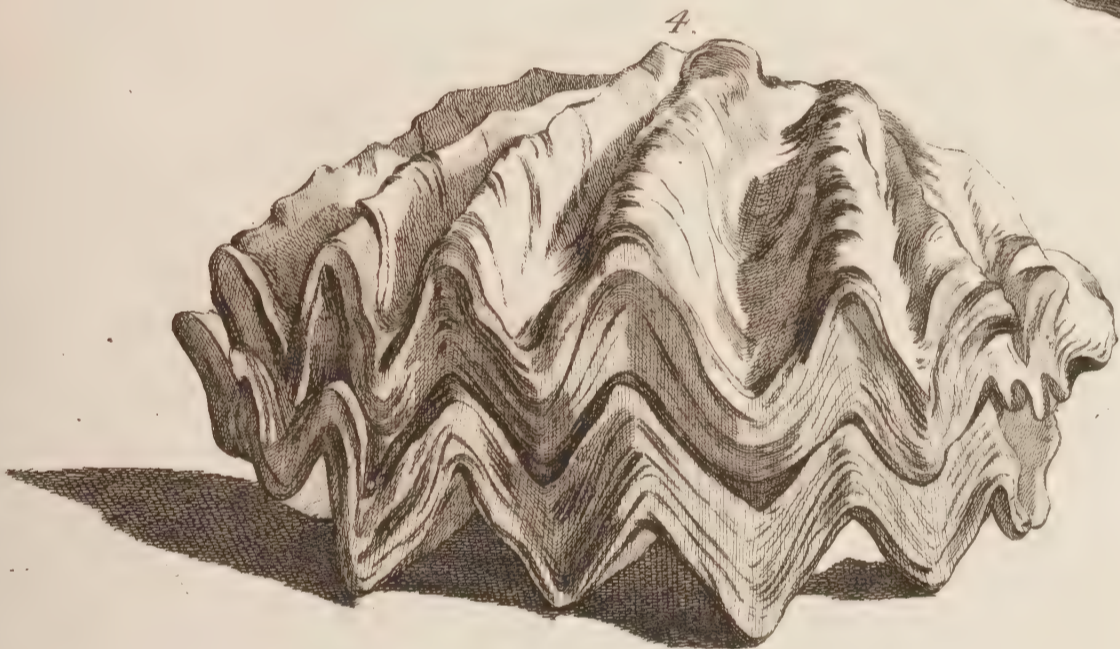
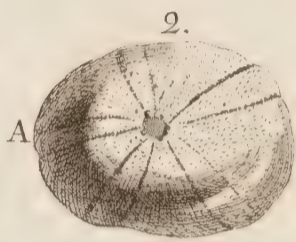
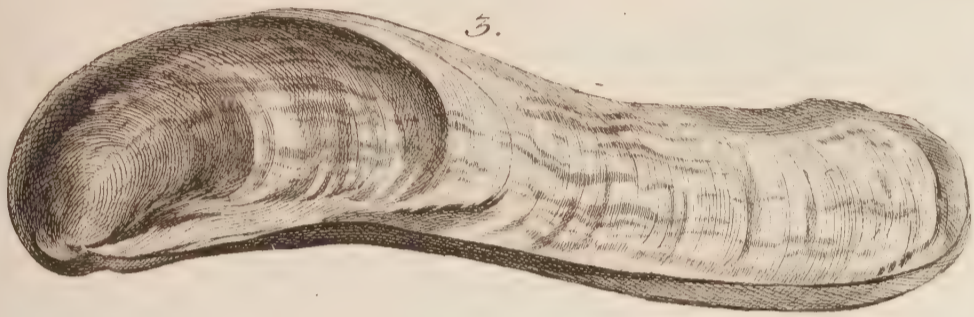
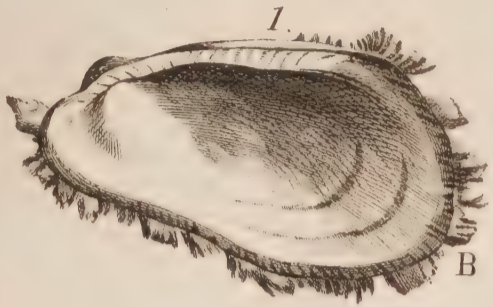

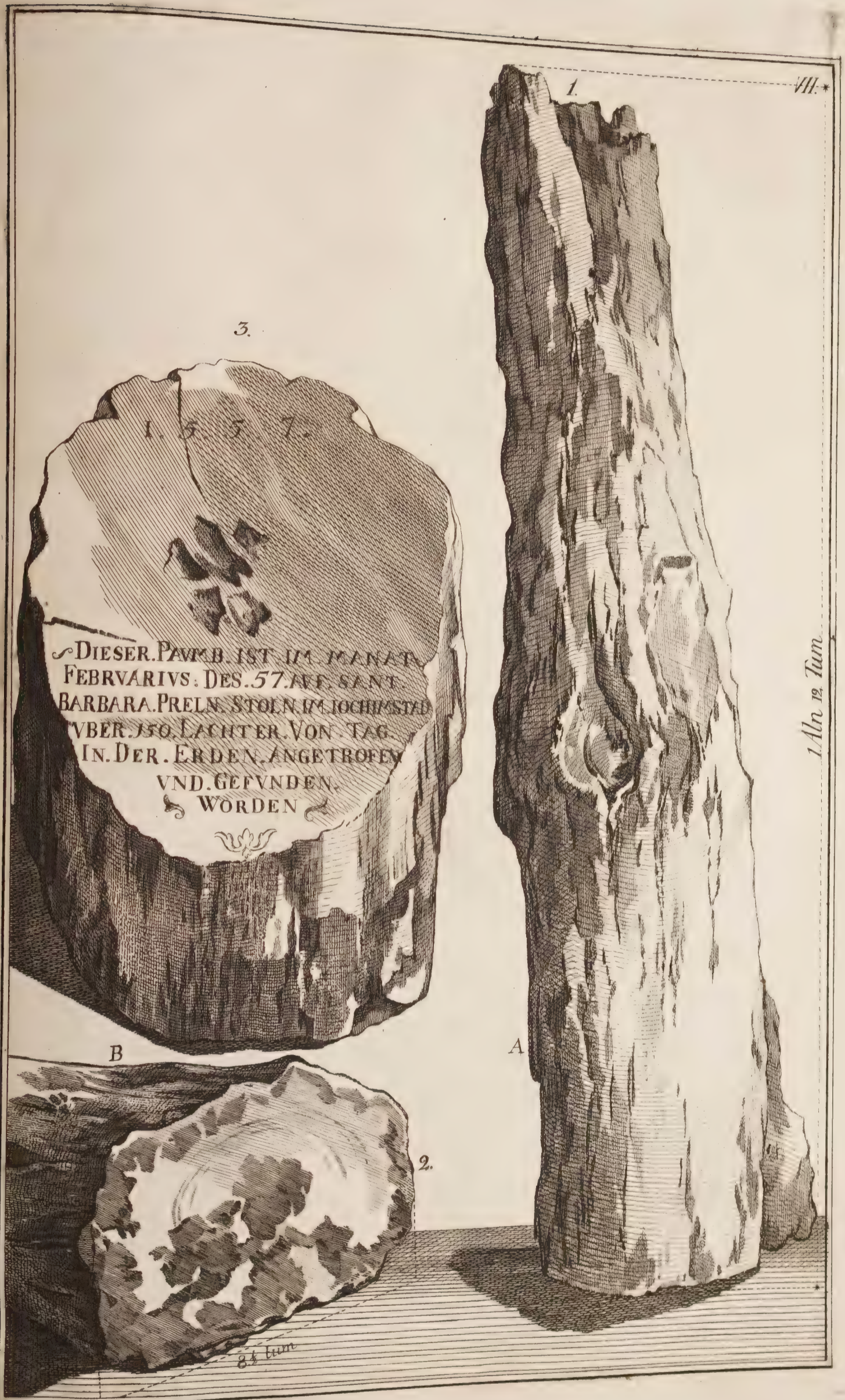

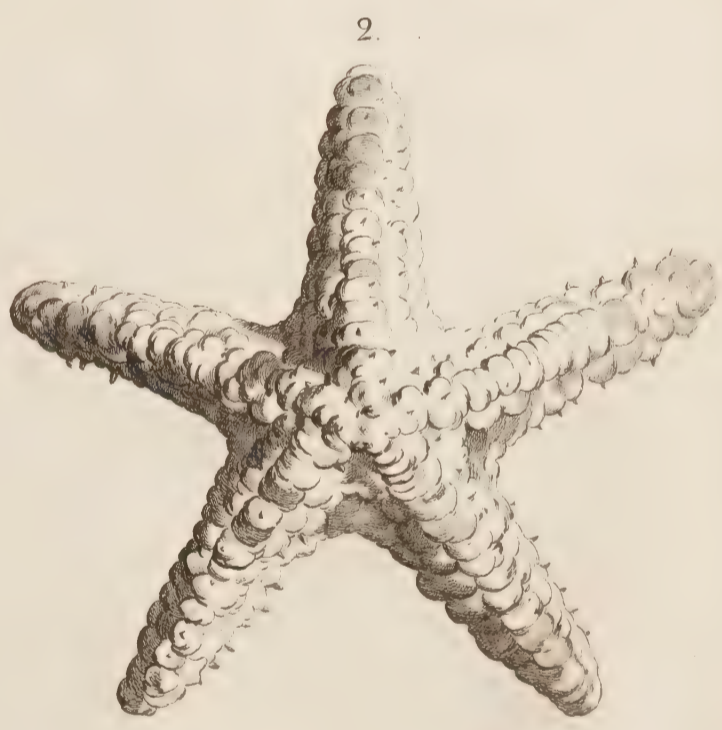
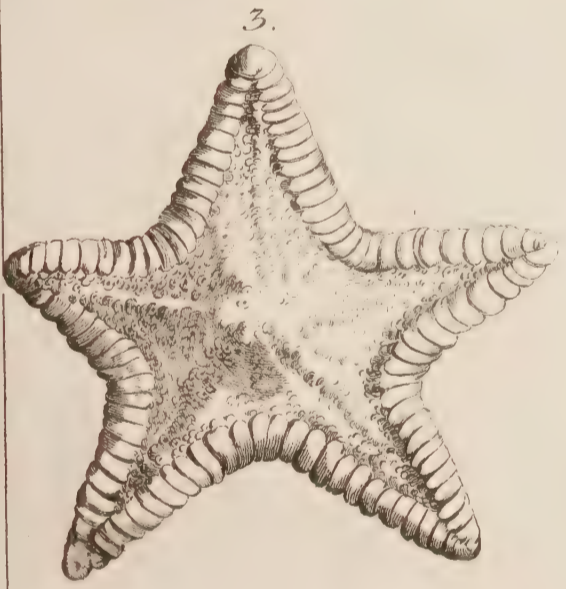

1 Aln 12 Tum

1.

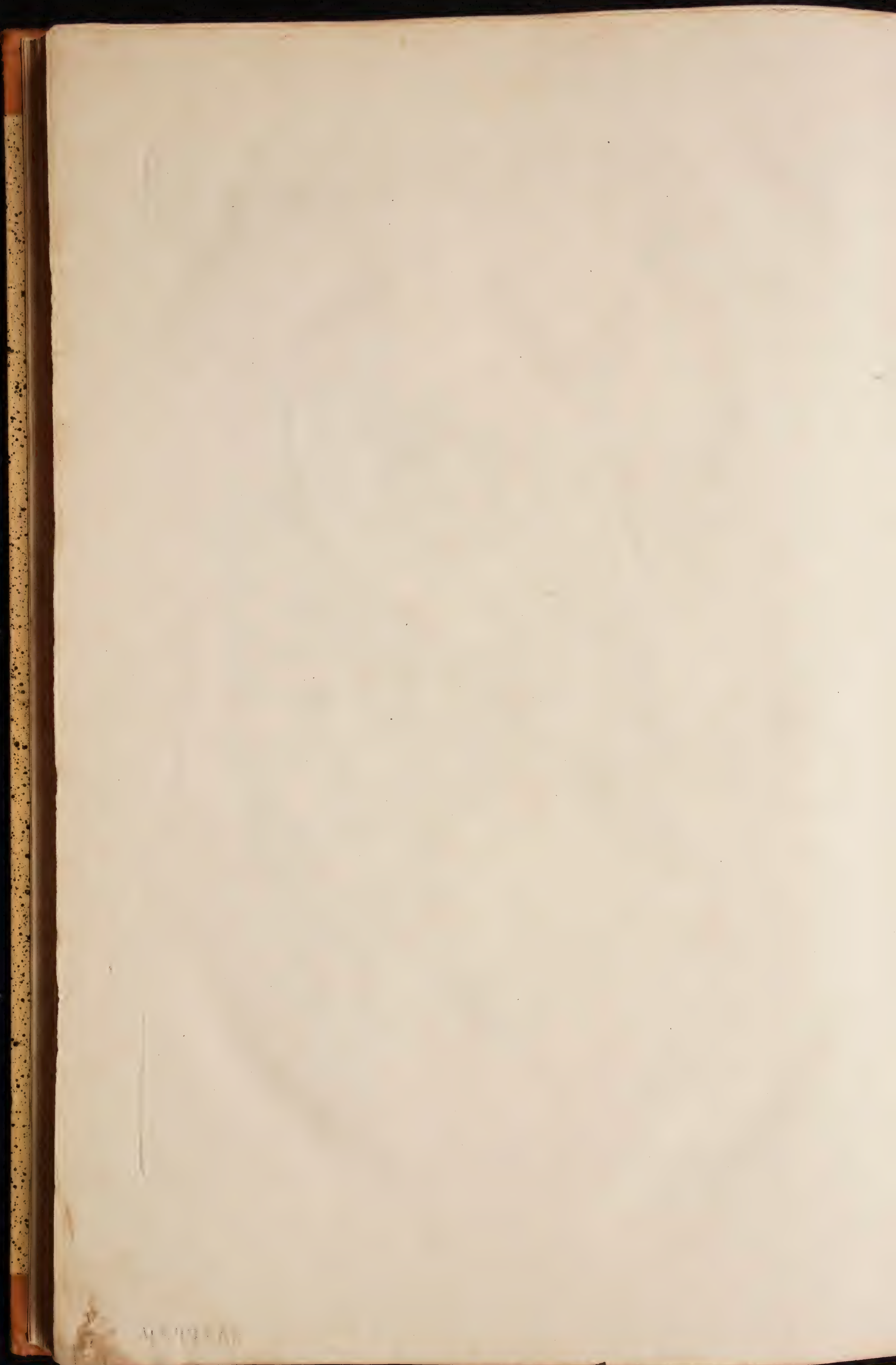

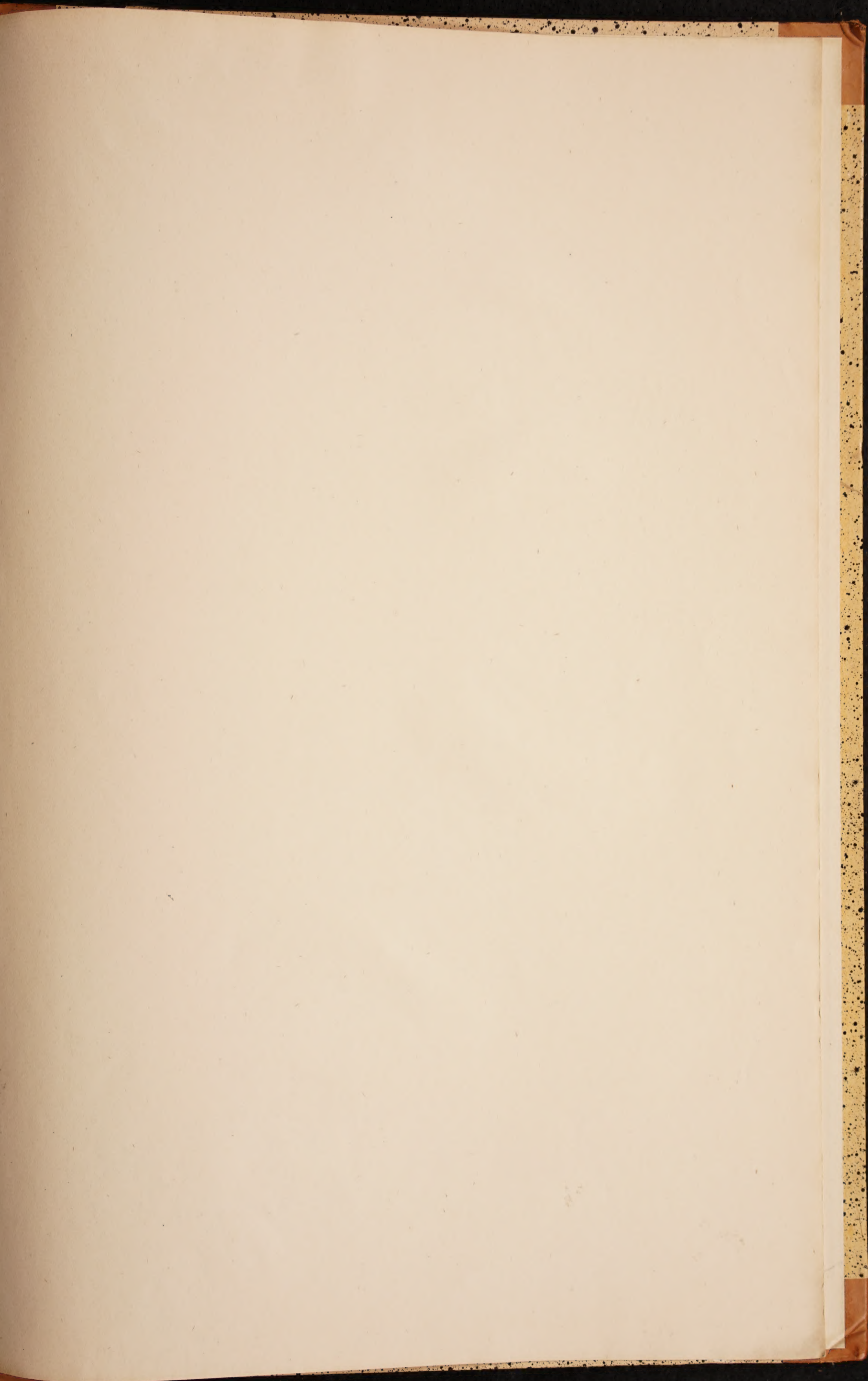
2.

CPL

RBR

552

L6494

1753

Folio

5121786
12DE14

5121786
12 DE 14

821
FBR
552
L6494
1753
Folio

